

Ikitaabo kyo' Muharuuro Indangiriro

Yiki kitaabo, kikayandikwa na Musa, kinayerekiini ngiisi kwa'bakulu ba'Bahisiraheeri bakatee gendi gahiriza ikihugo kye'Kaanani, banagwana mwa'bandu bahamu bweneene, banayoboha ukuyingira mwo. Kyanatuma bagashubi mala imyaka makumi gana, bagweti bagajeba-jeba mwi'shamba.

Yiki kitaabo, iziina lyakyo lilyosiri ku byanya bibiri bya'Bahisiraheeri bakaharuurwa kwo. Ubwa mbere, Musa akatee baharuriisa ku kyanya akabalyosa ku mugazi Sinaayi. Ha nyuma lye'myaka makumi gana, anashubi baharuriisa mu kihugo kye'Mohabu, ku kyanya bâli kola bagagendi yingira mu kihugo kyabo kye'Kaanani.

Balya Bahisiraheeri, kundu bâli riiri boolo-boolo, banakizi tenguha Rurema, haliko yehe anayama ali mwemeera. Kiri no'mukozi wage Musa, naye âli yamiri ali mwemeera.

Imiziizi miguma yi'sikamiro, iri mu Muharuuro 14.28-29: «Ku yukwo, ugendi babwira: “Nga kwo ndyagagi mugumaana, amagambo go mugweti mugaadeta, go na gaago ngamùgirira. Yabo booshi, bwo bakanyidodombera hano mwi'shamba, mwomwo mwo baganafwira, uku-lyokera ku mushosi we'myaka makumi gabiri, nga kwo bakaharuurwa.”»

Íbiri mwo ku bwofi

- a) Abahisiraheeri bayilingikania ukushaaga i Sinaayi, mu kuyingira i Kaanani (1.1–10.10)
- b) Abahisiraheeri balyoka i Sinaayi, banalola i Kadeeshi (10.11–12.16)
- c) Abahisiraheeri i Kadeeshi (13.1–20.1–13)
- d) Abahisiraheeri balyoka i Kadeeshi, banagenda i Mohabu (20.14–21.35)
- e) Abahisiraheeri mu ndekeera ye'Mohabu (22–36)

Umuharuuro gwa mbere gwa'Bahisiraheeri

¹ Ikyanya Abahisiraheeri bakahisa imyaka ibiri bashaaziri i Miisiri, bâli shumbisiri mwi'shamba lye'Sinaayi. Mu lusiku lwa mbere lwo'mwezi gwa kabiri, Nahano anaganuza Musa mwi'heema lye'mihumaanano, anamúbwira kwokuno: ² «Mwe na Harooni, mukwiriiri muharuurage Abahisiraheeri booshi, ukukulikirana na'makondo gaabo, ne'mbaga zaabo, munayandike ni'ziina lya ngiisi mushosi. ³ Mutondeerere ku bashosi ábahisiizi imyaka makumi gabiri ne'ngingwe, banabe bashobwiri ukugenda mwi'zibo. ⁴ Iyo miharuuro, mu ngiisi mulala, umwimangizi muguma-muguma we'mbaga agakizi mùtabaala. ⁵ Amaziina gaabo go gaaga:

Wo'mulala gwa Rubeni, hali Herizuuri mugala Shedeeri.

⁶ Na wo'mulala gwa Simyoni, hali Shelumyeri mugala Shuri-Shadayi.

⁷ Na wo'mulala gwa Yuda, hali Nasooni mugala Haminadabu.

8 Na wo'mulala gwa Hisakaari, hali Netaneeri mugala Swari.

9 Na wo'mulala gwa Zabulooni, hali Heryabu mugala Helooni.

10 Na wo'mulala gwa Hifurahimu mugala Yusefu, hali Herishama mugala Hamihudi.

Na wo'mulala gwa Manaasi mugala Yusefu, hali Gamalyeri mugala Pedashuri.

11 Na wo'mulala gwa Binyamiini, hali Habidaani mugala Gidyoni.

12 Na wo'mulala gwa Daani, hali Ahyezeeri mugala Hamishadayi.

13 Na wo'mulala gwa Hasheeri, hali Pagweri mugala Hokarani.

14 Na wo'mulala gwa Gaadi, hali Heryasafu mugala Deweri.

15 Na wo'mulala gwa Nafutaali, hali Ahira mugala Henani.»

16 Yabo bashosi, bo bakatoolwa kwo bayimangire imilala yabo, nga kwo yâli gabulikiini yaho kare.

17 Yabo kwo bâli ikumi na babiri, Musa bo na Harooni banabayabiira, 18 banakuumania Abahisiraheeri booshi ku lusiku lwa mbere lwo'mwezi gwa kabiri. Lyeryo, abandu bakaharuurwa, ukukulikirana na'makondo gaabo, ne'mbaga zaabo. Ngiisi bashosi ábâli hiiti imyaka makumi gabiri ne'ngingwe, banayandikwa, ngiisi muguma mwi'ziina lyage.

19 Kwokwo, ikyanya bâli koli shumbisiri yaho mwi'shamba lye'Sinaayi, Musa anaharuura abandu, nga ngiisi kwo Nahano akamúbwira.

20 Mu ngiisi mulala gwa'Bahisiraheeri, abandu bakaharuurwa ikondo kwi'kondo, ne'mbaga ku mbaga. Banayandika amaziina ga'bashosi booshi, ukutondeerera ku myaka makumi gabiri ne'ngingwe, kwo bâli shobwiri ukulwa mwi'zibo. Umuharuuro gwabo, gwo gwoguno:

21 Abandu bo'mulala gwa Rubeni, ifula ya Yakobo, bâli bihumbi makumi gana na ndatu na magana gataanu.

22-23 Na bo'mulala gwa Simyoni, bâli bihumbi makumi gataanu na mwenda na magana gashatu.

24-25 Na bo'mulala gwa Gaadi, bâli bihumbi makumi gana na bitaanu na magana galindatu na makumi gataanu.

26-27 Na bo'mulala gwa Yuda, bâli bihumbi makumi galinda na bina na magana galindatu.

28-29 Na bo'mulala gwa Hisakaari, bâli bihumbi makumi gataanu na bina na magana gana.

30-31 Na bo'mulala gwa Zabulooni, bâli bihumbi makumi gataanu na birinda na magana gana.

32-33 Na bo'mulala gwa Hifurahimu mugala Yusefu, bâli bihumbi makumi gana na magana gataanu.

34-35 Na bo'mulala gwa Manaasi mugala Yusefu, bâli bihumbi makumi gashatu na bibiri na magana gabiri.

36-37 Na bo'mulala gwa Binyamiini, bâli bihumbi makumi gashatu na bitaanu na magana gana.

38-39 Na bo'mulala gwa Daani, bâli bihumbi makumi galindatu na bibiri na magana galinda.

40-41 Na bo'mulala gwa Hasheeri, bâli bihumbi makumi gana na kiguma na magana gataanu.

42-43 Na bo'mulala gwa Nafutaali, bâli bihumbi makumi gataanu na bishatu na magana gana.

44 Kwokwo, kwo Musa na Harooni, na balya bimangizi baabo ikumi na babiri, bakaharuura abashosi ba'Bahisiraheeri, ngiisi muguma mu mbaga yabo. 45 Balya bashosi âbâli hisizi imyaka makumi gabiri ne'ngingwe, banabe bashobwiri ukulwa mwi'zibo, ikyanya baka-haruurwa ukukulikirana ne'mbaga zaabo, 46 bâli hisiri bashosi bihumbi magana galindatu na bishatu na magana gataanu na makumi gataanu.

Umukolwa gwo'bwite gwo'mulala gwa Laawi

47 Imbaga zo'mulala gwa Laawi, zoohe, zitakaharuurwa, 48 bwo Nahano akagwanwa abwira Musa, kwokuno: 49 «Abandu be'kibusi kya Laawi, utabaharuurire kuguma na'baabo Bahisiraheeri. 50 Si ubabiikage bakizi lalira iheema lisingule mwa'mabuye ge'Kihango, kuguma na ngiisi bindi birugu byamwo. Yiryo iheema, bo bagakizi likola mwo, bo baganakizi libetula kuguma ne'birugu byalyo.

«Ne'kyanya mugaaba mukoli shumbisiri, boohe bo bagashinga amaheema gaabo ha butambi lyalyo. 51 Ne'kyanya mugayimuka, bo bagalishinguula. Ne'kyanya mugashubi

shumbika, bo bagashubi lishinga. Lirya iheema, ngiisi mundu útalyagagi Mulaawi, iri angaliyegeera, ayami yitwa.

⁵² «Abandi Bahisiraheeri, bagakizi shumbika buso-buso, ngiisi imbaga mwi'dako li'rembera lyabo. ⁵³ Haliko Abalaawi boohe, bakwiri-iri bakizi shinga amaheema gaabo ha butambi li'heema lye'mihumaanano, gira ndayiji kengeera narakirira Abahisiraheeri. Yabo Balaawi, bo baganakizi lihahalira.»

⁵⁴ Balya Bahisiraheeri, ngiisi byo Nahano âli bwiziri Musa, banakizi bigira.

2

Imilala yatengekwa ngiisi kwo igashumbika

¹ Nahano anabwira Musa bo na Harooni kwokuno: ² «Ikyanya Abahisiraheeri bagakizi ba bagashumbika, ngiisi mulala gukwiri-iri gubiikwe ahandu haagwo, hoofi ni'rembera lyagwo. Bagaaba basokaniini lirya iheema lye'mihumaanano, si bagayisumbura hiniini.

³ «Uluhande lwe'sheere, hagakizi shumbika beene Yuda, bayiguziri áhali irembera lyabo. Umwimangizi wabo, ali Nasooni mugala Ham-inadabu. ⁴ Na'bashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi galinda na bina na magana galindatu.

⁵ «Ha butambi lyabo, hagakizi shumbika beene Hisakaari. Umwimangizi wabo, ali Netaneeri mugala Swari. ⁶ Na'bashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gataanu na bina na magana gana.

⁷ «Ha butambi lyabo kandi, hagakizi shumbika beene Zabulooni. Umwimangizi wabo, ali

Heryabu mugala Helooni. ⁸ Na'bashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gataanu na birinda na magana gana.

⁹ «Kwokwo, abashosi ábagashumbika uluhande lwa beene Yuda, bahisiri ibihumbi igana na makumi galimunaana na ndatu na magana gana. Ikyanya Abahisiraheeri bagakizi sheguula, iyo milala ishata yo igakizi shokola injira.

¹⁰ «Uluhande lwe'kisaka, hagakizi shumbika beene Rubeni, bayiguziri áhali irembera lyabo. Umwimangizi wabo, ali Herishuri mugala Shedweri. ¹¹ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gana na ndatu na magana gataanu.

¹² «Ha butambi lyabo, hagakizi shumbika beene Simyoni. Umwimangizi wabo, ali Shelumyeri mugala Shuri-Shadayi. ¹³ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gataanu na mwenda na magana gashatu.

¹⁴ «Ha butambi lyabo kandi, hagakizi shumbika beene Gaadi. Umwimangizi wabo, ali Heryasafu mugala Rehuweri. ¹⁵ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gana na bitaanu na magana galindatu na makumi gataanu.

¹⁶ «Kwokwo, abashosi booshi ábagashumbika uluhande lwa beene Rubeni na'batuulani baabo, bahisiri bihumbi igana na makumi gataanu na kiguma na magana gana na makumi gataanu. Iyo milala ishata, yo igakizi shalagira beene Yuda na'baabo.

¹⁷ «Ha nyuma, beene Laawi bagahulukana lirya iheema lye'mihumaanano. Ahandu haabo, hagakizi beera ha kati-kati ka'baabo. Nabo mu

kuyimuka, bagakizi kulikirana na ngiisi kwo bali mu kizi shumbika. Ngiisi mulala, gugaaba guyiguziri áhali irembera lyagwo.

¹⁸ «Uluhande lwe'muga, hagakizi shumbika beene Hifurahimu, bayiguziri áhali irembera lyabo. Umwimangizi wabo, ali Herishama mugala Hamihudi. ¹⁹ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gana na magana gataanu.

²⁰ «Ha butambi lyabo, hagakizi shumbika beene Manaasi. Umwimangizi wabo, ali Gama-lyeri mugala Pedashuri. ²¹ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gashatu na bibiri na magana gabiri.

²² «Ha butambi lyabo kandi, hagakizi shumbika beene Binyamiini. Umwimangizi wabo, ali Habidaani mugala Gidyoni. ²³ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gashatu na bitaanu na magana gana.

²⁴ «Kwokwo, abashosi booshi ábagashumbika uluhande lwa beene Hifurahimu na'batuulani baabo, bahisiri bihumbi igana na munaana ni'gana. Mu lugeezi, iyo milala ishatsu, yo igakizi shalagira beene Laawi.

²⁵ «Uluhande lwe'mbembe, hagakizi shumbika beene Daani, bayiguziri áhali irembera lyabo. Umwimangizi wabo, ali Ahyezeeri mugala Hamishadayi. ²⁶ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi galindatu na bibiri na magana galinda.

²⁷ «Ha butambi lyabo, hagakizi shumbika beene Hasheeri. Umwimangizi wabo, ali Pagw-eri mugala Hokarani. ²⁸ Abashosi baabo, bahisiri

bihumbi makumi gana na kiguma na magana gataanu.

²⁹ «Ha butambi lyabo kandi, hagakizi shumbika beene Nafutaali. Umwimangizi wabo, ali Ahira mugala Henani. ³⁰ Abashosi baabo, bahisiri bihumbi makumi gataanu na bishatu na magana gana.

³¹ «Kwokwo, abashosi booshi ábagashumbika uluhande lwa beene Daani na'batuulani baabo, bahisiri bihumbi igana na makumi gataanu na birinda na magana galindatu. Mu lugeezi, iyo milala ishatsu, yo igakizi lyoka ubuzinda, iyiguziri áhali irembera lyabo.»

³² Yabo Bahisiraheeri, kwokwo kwo bakaharu-urwa, ukukulikirana na ngiisi kwo bâli kizi shumbika, kuguma ne'milala yabo. Booshi kuguma, bâli hisiri bihumbi magana galindatu na bishatu na magana gataanu na makumi gataanu. ³³ Haliko, ikyanya yabo Bahisiraheeri bakaharuurwa, beene Laawi batâli bali mwo, nga kwo Nahano akagwanwa abwira Musa.

³⁴ Balya Bahisiraheeri, ngiisi byo Nahano akagwanwa abwira Musa, bakabigira. Ngiisi mulala, gwâli kizi shumbika ha butambi li'rembera lyabo. Kiri no'kukizi huluka mu shumbi, kwo ngiisi mundu âli kizi gira, kuguma ne'mbaga yabo, no'mulala gwabo.

3

Imikolwa ya Bagala Harooni

¹ Hano, hagatondobolwa imyazi ye'mbaga ya Harooni bo na Musa, ku kyanya Nahano akaganuuzwa Musa ku mugazi Sinaayi.

² Harooni âli gweti abagala bana. Ifula, ye Nadabu. Na ábagamúkulikira, hâli Habihu, na Heryazaari, na Hitamaari. ³ Yabo bagala, bo bakataluulwa, kwo bakizi kola umukolwa gwo'bugingi.

⁴ Halikago, Nadabu bo na Habihu, ikyanya bakaba bakiri mwi'shamba lye'Sinaayi, bakatangira Nahano ituulo ku njira ítali nga yo, banayami yitwa imbere lyage. Yabo bombi, batâli hiiti abaana. Kwokwo, ikyanya Harooni âli ki riiri ho, Heryazaari na Hitamaari, bo bakasigali kola bo naye, ku mukolwa gwo'bugingi.

Abalaawi batoolwa kwo bakizi tabaala abagingi

⁵ Nahano anabwira Musa kwokuno: ⁶ «Utumirage beene Laawi, unabaleete imunda Harooni, gira bakizi mútabaala mu mikolwa yage. ⁷ Bo bagakizi beera hoofi ni'heema lye'mihumaanano, bagweti bagakolera Harooni, kiri na'bandi Bahisiraheeri booshi. ⁸ Banakizi langa ibikolanwa byalyo byoshi. Ku njira yo'kukola mu lirya iheema, lyo bagakizi kolera Abahisiraheeri.

⁹ «Yabo beene Laawi, ugabasikiiriza Harooni na bagala baage. Mu Bahisiraheeri booshi, bo bakoli talwirwi imwage. ¹⁰ Utaluule Harooni na bagala baage, halinde balonge ukukizi gira imikolwa yabo yo'bugingi. Si iri hangaba halyagagi ugundi mundu úgayegeera yiryo iheema, emwe! Agayami yitwa.»

¹¹ Nahano anashubi bwira Musa kwokuno: ¹² «Lola! Keera n'gatoola beene Laawi, kwo bakizi gomboola ifula za'Bahisiraheeri booshi.

Aaho! Abalaawi balyagagi be'mwani. ¹³ Kiri ne'fula zooshi, nazo ziri ze'mwani. Ikyanya mwâli riiri i Miisiri, n'gayita ifula zooshi za'Bamiisiri, nanayami yitaluulira ifula zooshi za'Bahisiraheeri, kwo zibe ze'mwani, ziba mu bandu, kandi iri mu bitugwa. Niehe nie Nahano.*»

Abalaawi baharuurwa

¹⁴ Haaho mwi'shamba lye'Sinaayi, Nahano anashubi bwira Musa kwokuno:
¹⁵ «Uharuurage beene Laawi booshi, ukukulikirana na'makondo gaabo, ne'mbaga zaabo. Uharuure abatabana booshi ábakoli hisiizi umwezi muguma ne'ngingwe.» ¹⁶ Yago magambo ga Nahano, Musa anagasimbaha, anabaharuura booshi.

¹⁷ Laawi âli gweti abagala bashatu, amaziina gaabo, go gaaga: Girishooni, na Kohaati, na Meraari.

¹⁸ Uyo Girishooni, abandu ba mwi'kondo lyage, bâli Libuuni na Shimeyi.

¹⁹ Uyo Kohaati naye, abandu ba mwi'kondo lyage, bâli Hamuramu, na Hishaari, na Heburooni, na Huzyeri.

²⁰ Uyo Meraari naye, abandu ba mwi'kondo lyage, bâli Maali na Muushi. Yabo booshi, bâli riiri beene Laawi, ukukulikirana na'makondo gaabo.

²¹ Ulya Girishooni, ye shyoko ya beene Libuuni, na beene Shimeyi. ²² Umuharuuro gwabo, ukutondeerera ku mundu wo'mwezi muguma no'kugenderera, bâli bashosi bihumbi

* **3:13** 3.13 Luka 10.32.

birinda na magana gataanu. ²³ Yabo beene Girishooni, bo bakashumbika uluhande lwe'muga lwi'heema lye'mihumaanano. ²⁴ Umwimangizi wa'makondo gaabo, âli Heryasafu mugala Layeri. ²⁵ Galya makondo gombi, umukolwa gwabo, gwâli gwo'kukizi langa iheema lye'mihumaanano, kuguma na byoshi îbyâli kizi libwikira, kiri no'mulondo úgwâli kizi siika Ahandu Heeru, ²⁶ ne'mirondo íyâli zungulusiri ulubuga kuguma na'katanda. Bâli kizi langa ne'migozi, na ngiisi birugu byoshi îbyâli loziri liryâ iheema.

²⁷ Ulya Kohaati, ye shyoko ya'Bahamuramu, na beene Hishaari, na beene Heburooni, na beene Huzyeri. ²⁸ Umuharuuro gwabo, ukutondeerera ku mundu wo'mwezi muguma no'kugenderera, bâli bashosi bihumbi munaana na magana galindatu. Umukolwa gwabo, bâli kizi kola Ahandu Heeru. ²⁹ Yabo beene Kohaati, bâli kizi shumbika uluhande lwe'kisaka lwi'heema lye'mihumaanano. ³⁰ Umwimangizi wa beene Kohaati, âli riiri Herizafaani mugala Huzyeri. ³¹ Yabo beene Kohaati, bâli kizi langa Akajumba ke'Kihango, na'kashasha, ne'kiterekero kya'matara, no'tutanda, na ngiisi birugu bya'bagingi bâli kizi koleesa mwi'heema, kiri ne'mirondo yo'kulisiika.

³² Umwimangizi mukulu wa beene Laawi, âli Heryazaari mugala umugingiHarooni. Ye kabiikwa kwo akizi yimangira abakozi ba'Handu Heeru.

³³ Uyo Meraari, ye shyoko ya beene Maali, na beene Muushi. ³⁴ Umuharuuro gwabo,

ukutondeerera ku mundu wo'mwezi muguma no'kugenderera, bâli bashosi bihumbi ndatu na magana gabiri. ³⁵ Umwimangizi mukulu wa'makondo gaabo, âli Shuryeri mugala Habihahiri. Yabo beene Meraari, bâli kizi shumbika uluhande lwe'mbembe lwi'heema lye'mihumaanano, ³⁶ banâli kizi langa ibiti byo'kulishiga, ne'nzuuma zaalyo, ne'nguliro, ne'biterekero, na ngiisi birugu mwene yibyo. ³⁷ Na kwakundi, bâli kizi yimangira imirondo yo'kusiika ulubuga, kuguma ne'biterekero byalwo, ne'mbambo, ne'migozi yalwo.

³⁸ Musa na Harooni, na bagala Haaroni boohe, bâli kizi shumbika imbere li'heema lye'mihumaanano. Hâli riiri uluhande lwe'sheere, hi'zuuba lyâli kizi tunduukira. Imikolwa yabo, bâli kizi kolera Abahisiraheeri, mu kuyimangira Ahandu Heeru. Ngiisi mundu úwâli kizi liyegeera, âli kwiriiri ayami yitwa.

³⁹ Kwokwo, kwo Musa bo na Harooni bakaharuura Abalaawi booshi, ukukulikirana ne'mbaga zaabo, nga kwo Nahano âli mali gwanwa ababwira. Umuharuuro gwabo, ukutondeerera ku mundu wo'mwezi muguma no'kugenderera, bâli bashosi bihumbi makumi gabiri na bibiri.

Abalaawi bagomboola ifula

⁴⁰ Nahano anashubi bwira Musa kwokuno: «Balya Bahisiraheeri, ugendi haruura abatabana booshi be'fula, ukutondeerera ku mwana wo'mwezi muguma no'kugenderera. Ukulikirize na'maziina gaabo. ⁴¹ Yabo Balaawi, ubahan-dulage babe be'mwani, nie Nahano, ahandu

ha'batabana be'fula ba mu Bahisiraheeri. Na kwakundi, uhandule ne'bitugwa bya beene Laawi, bibe bye'mwani, ho mwangayabiira ifula ze'bitugwa bya'Bahisiraheeri.»

⁴² Kwokwo, Musa anaharuura ifula zooshi za'Bahisiraheeri, nga kwo Nahano akamúbwira.

⁴³ No'muharuuro gwabo, bâli bashosi bihumbi makumi gabiri na bibiri na magana gabiri na makumi galinda na bashatu.

⁴⁴ Nahano anashubi bwira Musa kwokuno: ⁴⁵ «Uhandule beene Laawi booshi babe be'mwani, ho wangayabiira ifula za'Bahisiraheeri. Na kwakundi, uhandule ibitugwa bya beene Laawi, ho wangayabiira ifula ze'bitugwa bya'Bahisiraheeri. Balya beene Laawi, balyagagi be'mwani. Niehe, nie Nahano.

⁴⁶ «Umuharuuro gwe'fula za'Bahisiraheeri, gutalusiri umuharuuro gwa beene Laawi. Hali abandu magana gabiri na makumi galinda na bashatu, ábaki sigiiri. ⁴⁷ Ku yukwo, ku yabo batabana magana gabiri na makumi galinda na bashatu, ukuumanie ibingorongoro bitaanu-bitaanu ku ngiisi muguma wabo. Ukoleese ulugero úluli mu koleesibwa Ahandu Heeru, lube lwe'garama ikumi. ⁴⁸ Yabo bandu magana gabiri na makumi galinda na bashatu, ngiisi harija ízigatangwa hi'gulu lyabo, uziheereze Harooni na bagala baage.»

⁴⁹ Kwokwo, Musa anakuumania zirya fwaranga ízâli kizi tangwa hi'gulu lyo'kuguluula balya ábakayushuuka. ⁵⁰ Imwe'fula zooshi za'Bahisiraheeri, anakuumania ibingorongoro kihumbi na magana gashatu na makumi

galindatu na zitaanu, ukukulikirana no'lugero
úluli mu koleesibwa Ahandu Heeru. ⁵¹ Yizo
harija, anazisikiiriza Harooni na bagala baage,
nga kwo Nahano akamúbwira.

4

Imikolwa ya be'kibusi kya Kohaati

¹ Nahano anabwira Musa na Harooni
kwokuno: ² «Mu yabo beene Laawi, muharuure
be'kibusi kya Kohaati, ukukulikirana ne'mbaga
zaabo, na'makondo gaabo. ³ Muharuure
abashosi booshi, kutondeerera ku myaka
makumi gashatu halinde ku makumi gataanu,
bakizi kola ku mikolwa ya mwi'heema
lye'mihumaanano. ⁴ Yabo beene Kohaati,
bagayimangira ibindu íbikoli talwirwi
mwi'heema.

⁵ «Ikyanya Abahisiraheeri bagakizi sheguula,
Harooni na bagala baage bakwiriiri bayingire
mu liry a iheema, banashonoole umulondo
úgusiisiri Ikisiika Kyeru Bweneene. Yugwo
mulondo, bagubwikire ku kalya Kajumba
ke'Kihango. ⁶ Banayabiire uluhu lukomu,
banalubwikire hi'gulu lyagwo, bakabuli
bwikira kwe'kihunika kya namukungumo.
Na mu kuheza, babuli shogeka birya bita
byo'kukabetulira kwo.

⁷ «Yikyo kihunika kya namukungumo,
banashubi kireeza ku kashasha ko'kutangira
kwe'mikate íyataluulwa imwa Nahano. Hi'gulu
lyakyo, banabiike amasahaani, ne'bikombe,
ne'birembe, ne'karabo zo'kubiikira ituulo
lye'divaayi. Irya mikate íyamiri-yamiri ku

kashasha, igakizi yama ibiisirwi kwo. ⁸ Kwokwo, birya birugu byoshi, banabwikire kwe'kihunika kidukula, babuli leeza kwo'luhu lukomu. Ha nyuma, banashogeke birya bita byo'kukabetulira.

⁹ «Ha nyuma, banayabiire ikindi kihunika kya namukungumo, banatumbikire mwe'kiterekero kya'matara, kuguma na'matara, ne'birugu byago, ne'mikasi yakyo, ne'suniya zaakyo, na ngiisi makarabo go'kusingula mwa'mavuta.

¹⁰ Yibyo byoshi, bagabisingulira mu luhu lukomu, babuli bibiika ku kipoyo kyo'kubibetulira kwo.

¹¹ «Na kwakundi, banayaje ikihunika kya namukungumo ku katanda ke'nooro, banakatumbikire kwo'luhu lukomu, babuli shogeka birya bita byo'kukabetulira kwo.

¹² «Ibirugu byoshi byo'kukolera mwo Ahandu Heeru, babikuumanie, banabibohe mu kihunika kya namukungumo, banashubi bibwikira kwo'luhu lukomu, bakabuli bibiika ku kipoyo kyo'kubibetulira kwo.

¹³ «Kalya katanda ko'kusiriigiza kwa'matuulo, batee kashaaza kwo'munyota-kiiko, banakaleeze kwe'kihunika kye'kituku-tuku, ¹⁴ babuli katereka kwe'birugu byoshi ibiri mu koleesibwa mu kutanga amatuulo go'kusiriiza. Kuli kudeta, isheetezo, ne'kanya, ne'mbahwa zo'kushamata, ne'nzoozo zo'kubiikira umuko. Ha nyuma, banabibwikire no'luhu lukomu, babuli shogeka birya bita byo'kukabetulira kwo.

¹⁵ «Ikyanya Harooni na'bagala bagaaba keera babwikira halya handu heeru kuguma ne'birugu byaho byoshi, kwo biri bitaluule,

lya'Bahisiraheeri bagayibiika ibiringiini ukuyimuka. Kwokwo, beene Kohaati bayingirage, gira babibetule. Haliko, batahangwirwi ukubihuma kwo. Buzira kwokwo, ukufwa, bagaafwa nyene. Balya bandu, umukolwa gwabo, kuli betula ibirugu byoshi bitaluule bya mu liry a iheema.

¹⁶ «Heryazaari mugala umugingi Harooni, ye gaaba mwimangizi mukulu wi'heema lye'mihumaanano, kuguma ne'birugu bitaluule byamwo byoshi, kuli kudeta amavuta gi'tara, no'mubadu gwo'muhongolo mwija, ne'ngano íri mu tangwa ngiisi lusiku, na'mavuta go'kushiiga abagingi, na ngiisi bindi ibitalwirwi imwa Nahano.»

¹⁷ Ha nyuma, Nahano anabwira Musa na Harooni kwokuno: ¹⁸ «Mutalekage kwo beene Kohaati baminikwe mu Balaawi. ¹⁹ Si ikyanya bagakizi yegeera birya birugu bitaluule, balongage ukutuula ho, batanayami yitwa. Kwokwo, Harooni na bagala baage babayingirane mwi'heema, banayerekage beene Kohaati ngiisi mukolwa gwo bakwiriiri ukukizi gira. ²⁰ Halikago, balya beene Kohaati batakolwe kwo balola ku birya bindu bitaluule. Iri bangabilola kwo, ukufwa, bagayami fwa.»

Imikolwa ya be'kibusi kya Girishooni

²¹ Nahano anashubi bwira Musa kwokuno: ²² «Uharuurage beene Girishooni, ukukulikirana ne'mbaga zaabo, na'makondo gaabo. ²³ Uharuure abashosi booshi kutondeerera ku myaka makumi gashatu, halinde ku makumi gataanu, bakizi kola ku

mikolwa ya mwi'heema lye'mihumaanano.
²⁴ Yabo beene Girishooni, imikolwa yabo,
²⁵ iri ya kubetula imirondo yo'kubwikira
iheema lye'mihumaanano, kuguma ni'heema
lye'mihumaanano lyonyene, no'mutumbikizo
gwalyo, na lulya luhu lukomu lwo'kulibwikira.
Na kwakundi, bakwiriiri bakizi betula imirondo
ya ha mulyango gwalyo, ²⁶ ne'mirondo
yo'luzitiro lwa liry a iheema na'katanda,
ne'mirondo yo'kusiika umulyango gwo'lubuga
lwalyo, kuguma ne'migozi, na ngiisi bindi birugu
byamwo. Biry a byoshi, balya Bagirishooni, bo
bagakizi biyimangira.

²⁷ «Yabo Bagirishooni, Harooni na bagala
baage, bakwaniini bakizi tanduula imikolwa
yabo, banababwire na ngiisi kwo bagakizi be-
tula. ²⁸ Yeyo, yo mikolwa yabo mwi'heema
lye'mihumaanano. Hitamaari mugala umugingi
Harooni, ye gakizi bayimangira.

Imikolwa ya be'kibusi kya Meraari

²⁹ «Na kwakundi, uharuurage Abalaawi
ba mwi'kondo lya Meraari, ukukulikirana
ne'mbaga zaabo, na'makondo gaabo.
³⁰ Uharuure abashosi booshi kutondeerera
ku myaka makumi gashatu, halinde ku
makumi gataanu, bakizi kola ku mikolwa
ya mwi'heema lye'mihumaanano. ³¹ Yabo
nabo, imikolwa yabo, iri ya kubetula ibiti
byo'kumanikira kwi'heema lye'mihumaanano,
ne'nzizi, ne'nguliro, ne'biterekero byalyo.
³² Na kwakundi, bakizi betula ne'nguliro
izizungulusiri ulubuga, ne'biterekero byazo,

ne'mbambo, ne'migozi, na ngiisi bindi byoshi
ibiri mu koleesibwa kwo. Ngiisi mundu,
umúyerekage ngiisi byo akwiriiri ukubetula.
³³ Yugwo, gwo mukolwa gwo beene Meraari
bagakizi gira mwi'heema lye'mihumaanano.
Hitamaari mugala umugingiHarooni, ye gakizi
bayimangira.»

Umuharuuro gwa'Balaawi ábâli kizi kola

³⁴ Kwokwo, Musa na Harooni, na'bandi
bimangizi ba'Bahisiraheeri, banaharuura
beene Kohaati, ukukulikirana ne'mbaga zaabo,
na'makondo gaabo. ³⁵ Bakaharuura abashosi
booshi kutondeerera ku myaka makumi
gashatu, halinde ku makumi gataanu, banabe
bayemerirwi ukukizi kola ku mikolwa ya
mwi'heema lye'mihumaanano. ³⁶ Yabo bashosi
booshi, bâli hisiri bihumbi bibiri na magana
galinda na makumi gataanu. ³⁷ Yugwo,
gwo muharuuro gwa beene Kohaati, kwo
bâli bayemerirwi ukukizi kola ku mikolwa
ya mwi'heema lye'mihumaanano. Musa na
Harooni, bo bakabaharuura, nga kwo Nahano
akabwira Musa.

³⁸ Na kwakundi, banashubi haruura beene
Girishooni, ukukulikirana ne'mbaga zaabo,
na'makondo gaabo. ³⁹ Bakaharuura abashosi
booshi kutondeerera ku myaka makumi
gashatu, halinde ku makumi gataanu, banabe
bayemerirwi ukukizi kola ku mikolwa ya
mwi'heema lye'mihumaanano. ⁴⁰ Yabo bashosi
booshi, bâli hisiri bihumbi bibiri na magana
galindatu na makumi gashatu. ⁴¹ Gwogwo

gwo muharuuro gwa beene Girishooni, âbâli yemiirwi ukukizi kola mwi'heema lye'mihumaanano. Musa na Harooni bo bakabaharuura, nga kwo Nahano akabwira Musa.

⁴² Na kwakundi, banaharuura beene Meraari, ukukulikirana ne'mbaga zaabo, na'makondo gaabo. ⁴³ Bakaharuura abashosi booshi kutondeerera ku myaka makumi gashatu, halinde ku makumi gataanu, banabe bayemerirwi ukukizi kola ku mikolwa ya mwi'heema lye'mihumaanano. ⁴⁴ Yabo bashosi booshi, bâli hisiri bihumbi bishatu na magana gabiri. ⁴⁵ Gwogwo, gwo muharuuro gwa beene Meraari. Musa na Harooni bo bakabaharuura, nga kwo Nahano akabwira Musa.

⁴⁶ Kwokwo, Musa na Harooni, na'bimangizi ba'Bahisiraheeri, banaharuura beene Laawi booshi, ukukulikirana ne'mbaga zaabo, na'makondo gaabo. ⁴⁷ Bakaharuura abashosi booshi kutondeerera ku myaka makumi gashatu, halinde ku makumi gataanu, banabe bayemerirwi kukizi kola ku mikolwa ya mwi'heema lye'mihumaanano, no'kulibetula. ⁴⁸ Yabo bashosi booshi, bâli hisiri bihumbi munaana na magana gataanu na makumi galimunaana. ⁴⁹ Na ngiisi muguma wabo akaharuurwa, anahaabwa ugwage mukolwa, anayerekwa na byo akwiriiri ukukizi betula, nga kwo Nahano akagwanwa abwira Musa.

5

Abahisiraheeri bayimula abanakashembo

¹ Nahano anashubi bwira Musa, ² kwo agendi bwira Abahisiraheeri kwokuno: «Ngiisi úgweti umubembe, bakwiriiri bamúyimule mu shumbi. Bayimule na ngiisi úli mu shuubala amasira, na ngiisi úwayiyulubaza mu kuhuma ku kirunda. ³ Yulu lubaaja, lugaakola ku bashosi, kiri na ku bakazi. Mukizi bayimula, gira batakengeere bayulubaza ishumbi lyo nduuziri mwo.»

⁴ Galya magambo go Nahano akabwira Musa, Abahisiraheeri banagasimbaha. Yabo balwazi, banakizi yimulirwa inyuma lye'shumbi.

Ukuhyula

⁵ Nahano anashubi bwira Musa, ⁶ kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Ngiisi mundu, aba mushosi kandi iri mukazi, iri angahubira uwabo, agaaba agira ikyaha imbere lya Nahano yenyene. ⁷ Yikyo kyaha kyo akahubira uwabo, akwiriiri akiyilege. Na ibyagahyula, akwiriiri abiyushuule kwe'kihande kiguma kya kataanu.

⁸ «Haliko, ulya nakuhubirwa, iri angaba akoli fwiri, anabe atahiiti mwene wabo wa hoofi úwangayakiira birya bindu, lyoki lyo bigaaba bye'mwani nie Nahano. Kwokwo, akwaniini abiheereze abagingi. Na kwakundi, akwiriiri atangage ne'kipanga, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha. Kwokwo, lyo agayeruusibwa, anakogwe imbere lya Nahano.

⁹ «Abahisiraheeri, ikyanya bagakizi tanga ituulo, bakwaniini balitwalire umugingi, linabe likola lye'mwage. ¹⁰ Yago matuulo ágangwa imwa'bagingi, gagaaba gakola ge'mwabo.»

Amagambo ga'bashosi ábagweti bagakeeka bakaabo

¹¹ Nahano anashubi bwira Musa, ¹² kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Tudete ngo'mukazi angaba atakiri mwemeera imwa yiba, ¹³ anagendi shulehwa no'gundi mushosi. Haliko, yiba anabe atayiji. Kundu kwokwo, uyo mukazi agaaba akoli yulubiiri, kundu ndaaye úwabona ngiisi kwo bamúshuleha, ndaanaye úwamúgwata.

¹⁴ «Hali ikyanya yiba angagwatwa no'luugi, anakeeke mukaage kwo ngeeka alyagagi mushule, anabe aloziizi ukumenya inooka iri mukaage akoli yulubiiri, kandi iri nanga. ¹⁵ Kwokwo, uyo mushosi akwiriiri atwale mukaage imbere lyo'mugingi. Akwiriiri atwale ni'tuulo hi'gulu lyage. Yiryo ituulo, ligaaba litiri zibiri zo'mushyano gwo'bulo, muzira kubushwa mwa'mavuta, kandi iri mubadu. Yiryo ituulo ligatangwa no'yo munaluugi, gira alonge ukumenya iri mukaage amúhubiiri, kandi iri nanga.

¹⁶ «Uyo mukazi, umugingi agayiji múyimangika imbere lya Nahano, ¹⁷ anayabiire amagoloovi meeru mu kabindi, anagafuke mwo'luvu lwa mwi'heema lye'mihumaanano. ¹⁸ Ulya mukazi, ikyanya umugingi agamúyimangika imbere lya Nahano, agamúshwekuula umushaku, anamúfumbase lirya ituulo lyo'kuyerekana kwo'luugi lwa yiba luli lwo'kuli. Umugingi naye anabe afumbiiti galya magoloovi malulu, ágali mu leeta idaaki imwo'muhubi.

¹⁹ «Ulya musingi, anabikiise uyo mukazi indahiro mu kudeta: “Iri wangaba utayiyulubazi mu kushulehwa no'gundi mushosi, unabe ukiri mwemeera imwa yibalo, yaga magoloovi malulu, idaaki lyamwo litakuyahukire.

²⁰ «“Halikago, iri wangaba utakiri mwe-meera imwa yibalo, unabe keera wayiyulubaza mu kushulehwa no'gundi mushosi, ²¹ Nahano akuhaniirize. Ibunda lyawe liheemage, unagumbe. Abandu bakizi kudaaka, iri banakunegura lwoshi. ²² Gano magoloovi go'kuleeta idaaki, gayingirage mwi'bunda lyawe, linaheeme, halinde ganakugumbiise.”

«Uyo umukazi, ikyanya agayuvwa kwokwo, akwaniini adumeereze, ti: “Ee! Bibe kwokwo.”

²³ «Galya magambo ga'madaaki, umusingi akwaniini agayandike mu kitaabo kibungirize. Na mu kugashaaza mu kitaabo, agadobeke mu galya magoloovi malulu. ²⁴ Anaganywese uyo mukazi, kwo gali mu leeterana idaaki. Iri angaba ahubiiri yiba, yago magoloovi gagayami mulwaza.

²⁵ «Na lirya ituulo lyo'kuyerekana uluugi, uyo musingi analiyabiire mu maboko go'lya mukazi, analitange imbere lya Nahano, abuli libiika ku katanda. ²⁶ Lyeryo, anayabiire ikigasha kiguma kyo'mushyano, gube mutuli gwo'bukengeeze, anagusiriigize ku katanda. Ha nyuma, galya magoloovi, anaganywese ulya mukazi. ²⁷ Iri angaba keera akahubira yiba mu kumenyana no'gundi mushosi, anabe akoli yiyulubaziizi, yago magoloovi, gagamúheemya

ibunda, anagumbe. Ni'ziina lyage, mu bandu baage, ligahinduka iziina li'daaki.

²⁸ «Halikago, uyo mukazi, iri angaba atayiyu-lubaziizi, agaaba ali shululu, anakizi longa ukubuta.

²⁹ «Lwolwo, lwo lubaaja hi'gulu lyo'mundu úkoli yuvwiti uluugi. Ngiisi mukazi úyazirwi, iri angahubira yiba anayidwakaze, kwokwo kwo agamúgira. ³⁰ Banganagira kwokulya, iri umushosi angagwatwa no'luugi hi'gulu lya mukaage. Uyo mukazi, yiba agamútwala imbere lya Nahano, umugingi anakoleese ngiisi kwo'lubaaja ludesiri. ³¹ Kwi'yo njira, yiba atagaaba no'buhube. Si mukaage, iri angaba ahubiri, agalibuuka bweneene hi'gulu lyo'buhube bwage.»

6

Amategeko hi'gulu lyo'kubiika indahiro

¹ Nahano anashubi bwira Musa ² kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Umundu, aba mushosi kandi iri mukazi, iri angayitaluula imwani nie Nahano, agaaba akola Mutaluule. ³ Uyo mundu, atakizi ki nywa idivaayi, kandi iri ikindi kilalusa kwo kikaba kwoshi. Atakizi nywa no'mutobo gwo'muzabibu, kandi iri imizabibu yonyene, kiri ne'mizabibu myumu.*

⁴ «Ikyanya ali mu ba akiri Mutaluule, hatagire ikindu íkilyosiri mu muzabibu, kyo agaanywa. Kiri no'lubuto lwagwo kandi iri kyula kyagwo, atakizi ki lya. ⁵ Na kwakundi, ku kyanya

* 6:3 6.3 Luka 1.15.

ayitanga imwa Rurema nga Mutaluule, atâye begwe umushaku. Ee! Bwo ali mu ba akoli talwirwi imwa Nahano, atakwaniini ukubegwa umushaku gwage. Si ikyanya agaaba keera akwiza byo alagaania, lyoki, angagumwesa.

⁶ «Na kwakundi, yikyo kyanya agaaba akoli talwirwi imwa Nahano, atagire mbu ayegeere ikirunda. ⁷ Yikyo kirunda, kundu kyangabi-iri kya yishe, kandi iri kya nyina, kandi iri kya mwene wabo, kandi iri kya mwali wage, atakwaniini ukukihuma kwo, atayiji kengeera ayiyulubaza. Umushaku úguli kwi'twe lyage, guyerekiini kwo akoli talwirwi imwa Nahano.

⁸ Kwokwo, ikyanya agaaba akiri Mutaluule, ayilange, mukuba agaaba aki talwirwi imwage.

⁹ «Iri ugundi angakengeera afwira ha butambi lyo'yo Mutaluule, gulya mushaku gwage gugaaba gukoli yulubiiri. Kwokwo, akwaniini ahise isiku zirinda agweti agayiyeruusa, akabuli yimwesa.

¹⁰ «Ku lusiku úlugira umunaana, akwiriiri agendage ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano, ahitiiri umugingi amahumba gabiri, kandi iri byana bibiri bye'ngunde. ¹¹ Uyo mugingi agatanga akanyuni kagama kabaagage ituulo lyo'kukogwa ibyaha byage. Akandi kanyuni, anakatange libe ituulo lyo'kusiriiza lwoshi. Kwokwo, kwo agayiyeruusa, hi'gulu lyo'buhube bwo akagira mu kuhuma kirya kirunda. Lwolwo lusiku, agashubi yitanga abe Mutaluule, anashubi leka umushaku gwage gulahe kandi. ¹² Isiku zo âli haruriirwi mbu ayitaaziri imwa Nahano, zitagaki haruurwa. Si agaaba keera ayiyulubaza ku kyanya âli koli

talwirwi imwage. Isiku zo agakizi yitanga imwa Nahano, bagatondeera ukuziharuura buhyahya. Aganatanga ikyanabuzi kye'kipanga kiguma kyo'mwaka muguma libe ituulo lyo'kuhyula.

¹³ «Lwolwo, lwo lubaaja úluloziri Umutaluule. Ikyanya agaaba keera ayusa ukuyitaluula imwa Nahano, agagenda ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano,[†] ¹⁴ anatangire Nahano ibitugwa bishatu bizira kashembo. Agatanga ikyanabuzi kye'kipanga kiguma kyo'mwaka muguma, libe ituulo lyo'kusiriiza lwoshi. Anatange ne'shaashi nguma ye'kyanabuzi kyo'mwaka muguma, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha. Anatange ne'kipanga kiguma, libe ituulo lyo'kuyerekana ingoome. ¹⁵ Na kwakundi, anatange ikitiri ikiyijwiri imikate mizira saama, ne'bitumbula ibikagirwa mu mushyano mulembu, gunabe mufushe mwa'mavuta, ne'galeeti nzira saama, inali nvushe mwa'mavuta. Agakizi tanga na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

¹⁶ «Yago matuulo gooshi, umugingi agatee gandangira, nie Nahano. Agatee tanga ituulo lyo'kukogwa ibyaha, kuguma ni'tuulo lyo'kusiriiza lwoshi. ¹⁷ Ha nyuma, ayite kirya kipanga, anakitange libe ituulo lyo'kuyerekana ingoome. Haaho, atange na kirya kitiri kye'mikate mizira saama, kuguma ni'tuulo lyo'mushyano, ni'tuulo lye'divaayi.

¹⁸ «Ku yikyo kyanya, ulya Mutaluule akwaniini agende ha mulyango gwi'heema

[†] 6:13 6.13-21 Mikolezi 21.23-24.

lye'mihumaanano, anabegwe umushaku gwage gwo âli mali taluula imwa Nahano, anagulashe ku muliro, ngiisi ho ali mu yokera ituulo lyo'kuyerekana ingoome.

¹⁹ «Ulya Mutaluule, iri angayusa ukubegwa umushaku gwage, umugingi agayabiira akalambwe ka kirya kipanga, anamúheereze ko. Na kwakundi, agayabiira umukate mu kitiri, ne'bitumbula bizira saama, anamúfumbase byo. ²⁰ Biry a byoshi, uyo umugingi anabilengeze imbere lyani mu kubindangira nie Nahano. Byoshi, bwo bikoli talwirwi, bigaaba bikola bye'mwage. Ha nyuma lya yibyo byoshi, ulya Mutaluule agaaba ahangwirwi ukushubi nywa idivaayi.

²¹ «Lwolwo, lwo lubaaja úluloziri Umutaluule. Bwo agaaba akoli talwirwi imwani, akwaniini ukundangira amatuulo. Ne'ri angaba aloziizi ukutanga ibye'ngingwe, akwaniini akwize indagaano zaage, ukukulikirana no'lubaaja lwo'kuyiyeruusa kwage.»

Ngiisi kwa'bagingi bagakizi gashaanira abandu

²² Nahano anabwira Musa, ²³ kwo agendi bwira Harooni na bagala baage kwokuno: «Mu kukizi gashaanira Abahisiraheeri, mukizi deta kwokuno:

²⁴ “Nahano akizi mûgashaanira, anakizi mùlanga.

²⁵ Akizi mûgirira bwija, iri anakizi mùyuvwirwa indengeerwa.

²⁶ Nahano akizi mùloleekeza, iri anamûleetera umutuula.”

27 «Harooni na bagala baage, ikyanya bagakizi gashaanira Abahisiraheeri mwene yuku, kwokwo kwo naani ngaaba keera nabagashaanira.»

7

Amatuulo ágatangwa na'bimangizi

¹ Uulusiku Musa akayusa ukushinga iheema lye'mihumaanano, analitaluula imwa Nahano mu kulishiiga kwa'mavuta. Anataluula kiri ne'birugu byalyo byoshi, kuguma na'katanda, ne'birugu byako.

² Ha nyuma, abimangizi be'milala ya'Bahisiraheeri, banayegeera ukutanga amatuulo, banali bo baabalya ábakaharuura abandu. ³ Banayija hi'heema lye'mihumaanano, bagweti bagaleetera Nahano amagaare galindatu go'kubululwa, ágâli tumbikiirwi, kuguma ne'shuuli ikumi na zibiri. (Ngiisi bimangizi babiri bakateekera igaare liguma-liguma. Na ngiisi mwimangizi, akaleeta ishuuli nguma-nguma ye'mwage.)

⁴ Nahano anabwira Musa kwokuno: ⁵ «Yago matuulo gaabo, ugayakiirage. Yago magaare, na yizo shuuli, ukizi bikoleesa ku mikolwa yi'heema lye'mihumaanano. Ugabiheereza beene Laawi, bikizi batabaala mu mikolwa yabo.»

⁶ Kwokwo, yago magaare, Musa anagayabiira, kuguma na yizo shuuli, anabiheereza Abalaawi.

⁷ Beene Girishooni, anabaheereza amagaare gabiri ne'shuuli zina, ukukulikirana ne'mikolwa yabo.

8 Beene Meraari, anabaheereza amagaare gana ne'shuuli munaana, ukukulikirana ne'mikolwa yabo. Hitamaari mugala umugingiHarooni, anaba ye gakizi shungika imikolwa yabyo.

9 Halikago, ku luhande lwa beene Kohaati, Musa atakabaheereza kiri igaare liguma, kandi iri ishuuli nguma. Mukuba boohe, imikolwa yabo, bâli kizi betula ibikolanwa byerusibwa ku bitugo byabo boonyene.

10 Ku kyanya akatanda kakataluulwa mu kushiigwa kwa'mavuta, abimangizi banatanga amatuulo imbere lyako. 11 Nahano anabwira Musa kwokuno: «Yako katanda, mu kukandalu-ulira, ngiisi mwimangizi agakizi yija, muguma-muguma ku lwage lusiku, gira ayiji tanga iryage ituulo.»

12-83 Iyo milala, kwo yâli ikumi ni'biri, ngiisi kirongoozi kyâli kizi tanga gaago-gaago matuulo.

Isahaani nguma-nguma ikatulwa mu bilo bishatu bye'harija, ne'garama magana gabiri na makumi gataanu. No'mutanga muguma-muguma ugukatulwa mu kilo kiguma kye'harija ne'garama magana galinda na makumi gataanu. Yibyo, bikulikiriini ne'ngerero za mwi'heema lye'mihumaanano. Yizo sahaani ne'yo mitanga, byoshi byâli yijwiri mwa'matuulo go'mushyano mulembu, mufushe mwa'mavuta. Na kwakundi, hâli isahaani nguma-nguma ikatulwa mu garama igana ni'kumi, ze'nooro, yanâli yijwiri mwo'mubadu.

Ngiisi muguma wabo akatanga ituulo lyo'kusiriiza lwoshi, shuuli nguma-nguma ye'njuuke, ne'kipanga kiguma-kiguma, ne'kyanabuzi kyo'mwaka muguma, kiguma-kiguma. Hâli ni'tuulo lyo'kukogwa

ibyaha, kihebe kiguma-kiguma, ni'tuulo lyo'kuyerekana ingoome shuuli zibiri-zibiri, ne'bipanga bitaanu-bitaanu, ne'bibuzi bitaanu-bitaanu byo'mwaka muguma.

Yabo bimangizi, bâli kulikiriini kwokuno:

Ulusiku lwa mbere, hâli Nasooni mugala Ham-inadabu, wo'mulala gwa Yuda.

Ulusiku lwa kabiri, hâli Netaneeri mugala Swari, wo'mulala gwa Hisakaari.

Ulusiku lwa kashatu, hâli Heryabu mugala Helooni, wo'mulala gwa Zabulooni.

Ulusiku lwa kana, hâli Herizuuri mugala Shedeeri, wo'mulala gwa Rubeni.

Ulusiku lwa kataanu, hâli Shelumyeri mugala Shuri-Shadayi, wo'mulala gwa Simyoni.

Ulusiku lwa kalindatu, hâli Heryasafu mugala Deweri, wo'mulala gwa Gaadi.

Ulusiku lwa kalinda, hâli Herishama mugala Hamihudi, wo'mulala gwa Hifurahimu.

Ulusiku lwo'munaana, hâli Gamalyeri mugala Pedashuri, wo'mulala gwa Manaasi.

Ulusiku lwo'mwenda, hâli Habidaani mugala Gidyoni, wo'mulala gwa Binyamiini.

Ulusiku lwi'kumi, hâli Ahyezeeri mugala Hamishadayi, wo'mulala gwa Daani.

Ulusiku lwi'kumi na luguma, hâli Pagweri mugala Hokarani, wo'mulala gwa Hasheeri.

Ulusiku lwi'kumi na zibiri, hâli Ahira mugala Henani, wo'mulala gwa Nafutaali.

⁸⁴ Yabo bimangizi, amatuulo go bakatanga ku lulya lusiku lukulu, mu kutaluula akatanda, umuharuuro gwo gwoguno: Isahaani ízikatulwa mu harija ikumi na zibiri, ne'nzoozo ze'harija, zo'kubiika mwo'muko ikumi na zibiri, ne'bikombe íbikatulwa mu nooro ikumi na bibiri. ⁸⁵ Ngiisi sahaani ye'harija, yâli gweti ubuzito bwe'bilo bishatu ne'garama magana gabiri na makumi gataanu. Na ngiisi kirembe, kyâli gweti ubuzito bwe'kilo kiguma ne'garama magana galinda na makumi gataanu. Yibyo birugu byoshi, byâli gweti ubuzito bwe'bilo makumi gabiri na bina, ukukulikirana ne'ngerero za mwi'heema lye'mihumaanano.

⁸⁶ Tulya turaaye ikumi na tubiri útukatulwa mu nooro, twâli yijwiri umubadu. Na ngiisi kaguma kâli no'buzito bwe'garama igana ukukulikirana ne'ngerero za mwi'heema lye'mihumaanano. Twoshi haguma, twâli gweti ubuzito bwe'garama kihumbi na magana gabiri.

⁸⁷ Ibitugwa byoshi íbikatanga, gabe matuulo go'kusiriiza lwoshi, umuharuuro gwabyo, zâli shuuli ikumi na zibiri, ne'bipanga ikumi na bibiri, ne'bipanga bito byo'mwaka muguma ikumi na bibiri. Hanâli amatuulo go'mushyano, ne'bihebe ikumi na bibiri íbikaleetwa bi'tuulo lyo'kukogwa ibyaha. ⁸⁸ Ku biloziri amatuulo go'kuyerekana ingoome, bakaleeta ishuli makumi gabiri na zina, ne'bipanga makumi galindatu, ne'bihebe makumi galindatu, ne'bipanga bito byo'mwaka muguma makumi

galindatu. Yago matuulo go bakataluula, banagatanga ku katanda.

⁸⁹ Ku kyanya kyoshi Musa âli kizi yingira mwi'heema lye'mihumaanano gira aganuule na Nahano, âli kizi yuvwa izu lyage. Lirya izu, lyâli kizi shaaga ha kati ka balya bamakerubi babiri âbakatulwa mu nooro. Bâli teresirwi ku Kajumba ke'Kihango. Ee! Ku yeyo njira, kwo Nahano âli kizi múganuuzza.

8

Ikiterekero kya'matara ga'handu heeru

¹ Nahano anabwira Musa, ² kwo abwire Harooni kwokuno: «Ikyanya ugabiika galya matara galinda ku kiterekero, ugatereke, halinde gakizi molekera uluhande lwe'mbere.» ³ Harooni, anasimbaha, anagatereka bwija, gira gakizi molekera uluhande lwe'mbere, nga kwo Nahano akagwanwa abwira Musa. ⁴ Yikyo kiterekero, kikatulwa mu nooro ukulyokera kwi'dako halinde ku mikombo. Kikatulwa ku bulenga, nga kwo Nahano akagwanwa ayereka Musa.*

Abalaawi bataluulwa imwa Rurema

⁵ Nahano, anashubi bwira Musa kwokuno: ⁶ «Bwobuno, uhandulage Abalaawi ku baabo Bahisiraheeri, unabayeruuse. ⁷ Ha nyuma, unabashangire kwa'miiji, unababwire bayimwe ibyoya byoshi ku magala, banafule ne'byambalwa byabo, halinde baboneke kwo bakoli yerusiibwi lwoshi.

* **8:4** 8.1-4 Kulyoka 25.31-40; 37.7-24.

⁸ «Unababwire kwo bayabiire ishuuli nguma ye'njuuke, kuguma ni'tuulo lyo'mushyano mulembu, gunabe mufushe mwa'mavuta. Naawe, unayabiirage igindi shuuli ye'njuuke, unagitange, gira lyo bakogwa ibyaha byabo.

⁹ Ha nyuma, unakuumanie Abahisiraheeri booshi, unabayereke Abalaawi imbere li'heema lye'mihumaanano. ¹⁰ Yabo Balaawi, ikyanya ugaaba keera wabaleeta imbere lyani, Abahisiraheeri bakwaniini bababiike kwa'maboko. ¹¹ Haaho, Harooni anabiike yabo Balaawi imbere lyani, libe ituulo iryatangwa na'Bahisiraheeri. Balya Balaawi, bakabuli tondeera ukungolera.

¹² «Kwokwo, yabo Balaawi, banalambike amaboko gaabo ku mbanga za zirya shuuli zombi. Nguma igatangwa, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha. Ne'yabo, libe ituulo lyo'kusiriiza lwoshi, gira Abalaawi bayeruusibwe, banabe bakoli tungiini imbere lyani, nie Nahano.

¹³ «Haaho yabo Balaawi, ubayimangike imbere lya Harooni na bagala baage, unalengeze amaboko, mu kubatanga imbere lyani.

¹⁴ Kwokwo, kwo ugahandula Abalaawi ku bandi Bahisiraheeri, halinde babe be'mwani.

¹⁵ «Yabo Balaawi, ikyanya ugaaba keera wabayeruusa, unabeye keera wabahandula babe be'mwani, lyo bangakoli yingiraga mwi'heema lye'mihumaanano, banakizi ngolera mwo.

¹⁶ «Yabo Balaawi, mu baabo Bahisiraheeri, bakataluulwa kwo babe be'mwani nganangana. Keera n'gatoola Abalaawi booshi, bakizi ba be'mwani, ho nangayabiira ifula

za'Bahisiraheeri. ¹⁷ Mukuba mu Bahisiraheeri, ifula zooshi ziri ze'mwani, baba bandu, kandi iri bitugwa. Yizo fula zaabo, n'gazibambala ku lulya lusiku n'gaminika ifula zooshi mu kihugo kye'Miisiri.†

¹⁸ «Halikago, ho nangáyabiiri yizo fula za'Bahisiraheeri, nanayabiira Abalaawi, kwo bazigomboole. ¹⁹ Mu Bahisiraheeri booshi, keera nataluula Abalaawi kwo bakizi tabaala Harooni na bagala baage. Baganakizi kola mwi'heema lye'mihumaanano, ahandu ha'baabo Bahisiraheeri. Bo baganakizi tanga amatuulo hi'gulu lyabo, gira ikyanya yabo Bahisiraheeri bagayegeera Ahandu Heeru, batayiji hanwa.»

²⁰ Kwokwo, Musa na Harooni, na'Bahisiraheeri booshi, banataluula Abalaawi imwa Nahano, nga ngiisi kwo Nahano akabwira Musa. ²¹ Abalaawi banayiyeruusa, banafula ne'byambalwa byabo. Ha nyuma, Harooni anabaleeta imbere lya Nahano, babe ngi'tuulo lyo'kulengezibwa imwage. Na kwakundi, anabayeruusa, gira lyo batungaana. ²² Ha nyuma, yabo Balaawi banatondeera umukolwa gwabo mwi'heema lye'mihumaanano, banakizi tabaala Harooni na bagala baage. Kwokwo, kwo bâli kizi koleesa Abalaawi, nga ngiisi kwo Nahano akayereka Musa.

²³ Nahano anashubi bwira Musa kwokuno: ²⁴ «Abalaawi bakwiriiri bakizi gira kwokuno: Mu Balaawi, kutondeerera ku we'myaka makumi gabiri ni'taanu ne'ngingwe, bakwaniini

† 8:17 8.17 Kulyoka 13.2.

bakizi kola mwi'heema lye'mihumaanano.
²⁵ Ne'kyanya bagaahisa imyaka makumi gataanu, bakwaniini baleke umukolwa, bataki shubi kola. ²⁶ Bangagenderera ukukizi tabaala abaabo Balaawi mwi'heema lye'mihumaanano, si bataki hangwirwi ukukolera mwo'mukolwa boonyene. Kwokwo, kwo ukwaniini ukukizi tegekera Abalaawi imikolwa yabo.»

9

Ipasaka ya kabiri

¹ Ikyanya Abahisiraheeri bakahisa umwaka gwoshi bashaaziri mu kihugo kye'Miisiri, mu mwezi gwa mbere gwo'mwaka gwa kabiri, Nahano anaganuza Musa mwi'shamba lye'Sinaayi kwokuno: ² «Ubwire Abahisiraheeri kwo bashambaalire ulusiku lukulu lwe'Pasaka ku kyanya ikikashungikwa. ³ Yikyo kyanya, kali kabigingwe ke'siku ikumi na zina za gwoguno mwezi. Na mu kulushambaalira, bakwaniini bakizi simbaha ngiisi byo n'gababwira.»

⁴ Iri Nahano akadeta kwokwo, Musa anabwira Abahisiraheeri kwo bashambaalire ulusiku lukulu lwe'Pasaka. ⁵ Kwokwo, banalushambaalira yaho mwi'shamba lye'Sinaayi, kabigingwe ko'lusiku lwi'kumi na zina zo'mwezi gwa mbere. Bakagira nga ngiisi kwo Nahano akabwira Musa.

⁶ Haliko yulwo lusiku, Abahisiraheeri baguma batâli kwiriiri ukulushambaalira, bwo bâli koli yulubiiri hi'gulu lyo'kuhuma ku kirunda. Lwolwo lusiku, banagendera Musa na Harooni,

⁷ banabwira Musa: «Tukahuma ku kirunda, tunakoli yulubiiri. Kundu kwokwo, kituma kikagi tulahiziibwi kwo tutatangire Nahano amatuulo kuguma na'biitu Bahisiraheeri ku kyanya kyo akashungika?»

⁸ Na wa Musa, ti: «Mutee ndindira. Ngagendi ganuuzi Nahano hi'gulu liinyu.» ⁹ Nahano anabwira Musa, ¹⁰ kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Tudete nga muguma winyu, kandi iri muguma we'mbaga yinyu, angadwakala mu kuhuma ku kirunda, kandi iri angaba abalamiiri hala ku kyanya kye'Pasaka. Kundu kwokwo, mukwaniini mushambaalire Ipasaka yani, nie Nahano.

¹¹ «Haliko, mugishambaalire mu mwezi gwa kabiri, kabigingwe mu zeezo siku ikumi na zina. Kirya kyanabuzi, mugakiliira kaako kalaaja, na yeyo mikate mizira saama. ¹² Hatanagire ibyokulya byayo byo mugalaaza, halinde shesheezi. Yikyo kitugwa, mutanakolwe kwo mwavuna kiri ni'vuha lyakyo liguma.* Lulya lusiku lwe'Pasaka, mu kulushambaalira, mukizi kulikiriza gaago mategeko gaalwo.

¹³ «Haliko, iri hangaba hali umundu úyiyerusiizi, anabe atabalamiri, uyo, iri atangalya Ipasaka, agatwibwa ngana mu Bahisiraheeri. Iri atangandangira ituulo ku kyanya ikishungisirwi, yenyene agayibetuzi ikihano kye'byaha byage.

¹⁴ «Ibinyamahanga ibimùtuuziri mwo, iri byangasiima kwo nabyo bishambaalire ulusiku

* **9:12** 9.12 Kulyoka 12.46; Zaburi 34.20; Yohana 19.36.

lukulu lwani lwe'Pasaka, bikwiriiri bikulikirize yerya migeeza, na zeezirya maaja zaayo. Yizo maaja, zo zeezirya ízigweti zigaakola ku binyamahanga, nga kwo zituula ziri mu kola ne'mwinyu kwakundi.»

*Ikibungu kyazinga iheema lye'mihumaanano
(Kulyoka 40.34-38)*

¹⁵ Ku lusiku iheema lye'mihumaanano likashingwa, ikibungu kyanajooka, kyanalibwikira. Mu bushigi, yikyo kibungu kyanaboneka nga nguliro yo'muliro, kyanamoleka kwokwo halinde ku mukyo. ¹⁶ Ukulyokera ku lulya lusiku, mwi'zuuba, yikyo kibungu kyâli kizi bwikira iheema. Na mu bushigi, kyanakizi boneka nga ngulumira yo'muliro.

¹⁷ Yikyo kibungu, ikyanya kyâli kizi nunga, lyeryo Abahisiraheeri banayami hongola ishumbi yabo, banakikulikire. Na ngiisi ho kyâli kizi gendi yimanga, ho na haaho nabo bâli kizi shubi shinga ishumbi yabo. ¹⁸ Kwokwo, Abahisiraheeri bâli kizi yimuka ku burongoozi bwa Nahano. Na ku bwobwo burongoozi bwage, bâli kizi shubi shinga amaheema gaabo mu shumbi. Yikyo kibungu, ikyanya kyâli kizi beera hi'gulu li'heema, abandu banakizi shumbika haaho.

¹⁹ Ikyanya kiguma, yikyo kibungu kyâli kizi tinda hi'gulu li'heema. Kundu kwokwo, Abahisiraheeri batanalunguli yimuka yaho. Si bâli kizi simbaha Nahano. ²⁰ Ikindi kyanya, yikyo kibungu kinabeere hi'gulu li'heema siku ngerwa naaho. Kwokwo, ku burongoozi bwa Nahano, bâli kizi shinga amaheema gaabo mu

shumbi. Na ku bwobwo burongoozi bwage, banashubi kizi yimuka.

²¹ Ikindi kyanya, yikyo kibungu kyâli kizi beera hi'gulu li'heema ukutondeerera kabig-ingwe halinde shesheezi naaho. Kundu kwokwo, guba mulege-rege kandi iri bushigi, ikyanya kyâli kizi nunga, nabo lyo bâli kizi hongola ishumbi, banabunge. ²² Kirya kibungu, hali ikyanya kyâli kizi beera kwi'heema siku zibiri, kandi iri mwezi muguma, kiri umwaka gwoshi. Ku yikyo kyanya, Abahisiraheeri bâli kwiriiri bakizi beera haaho, batanasheguke. Halikago, iri kyangânuuziri, lyo bâli kizi genda.

²³ Ku burongoozi bwa Nahano, lyo bâli kizi shumbika. Na ku bwobwo burongoozi bwage, banashubi kizi lyoka ho bashumbisiri. Kwokwo, kwo bâli kizi simbaha ngiisi kwo Nahano akab-wira Musa.

10

¹ Nahano anabwira Musa kwokuno:
² «Uyabiirage iharija, unagitule mwe'bibuga bibiri. Yibyo bibuga, mukizi bidihiriza mu kuhamagala abandu. Na kandi, mukizi bidihiriza, mu kuyerekana kwo bakola bagabungiisa ishumbi.

³ «Yibyo bibuga, ikyanya byombi bigadihiriz-ibwa kinaliguma, kuli kudeta kwa'bandu booshi bagakizi kumana imbere lyawe, ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano.

⁴ «Haliko, iri mwangalasa kiguma naaho, kuli kudeta kwa'bimangizi ba'Bahisiraheeri naaho bo bagayiji kumana imbere lyawe.

⁵ «Yibyo bibuga, ikyanya mugabidihiriza, haaho booshi ábashumbisiri uluhande lwe'sheere, bakwaniini batondeerage ulugeezi.

⁶ Ne'kyanya mugashubi bidihiriza, kuli kudeta kwa'bandu bo'luhande lwe'kisaka, nabo banatondeere ukugenda. Yukwo kudihirizibwa kwe'bibuga, kugakizi yerekana kwo bayimuke.

⁷ «Ikyanya mugakizi dihiriza ibibuga, mbu mukuumanie abandu, bikizi laka mu lindi-lindi izu.

⁸ «Yibyo bibuga, bagala Harooni naaho (kuli kudeta: abagingi), bo bakwaniini ukukizi bidihiriza. Yulu lubaaja, lugayama ho, mu bibusi biinyu byoshi.

⁹ «Ne'kyanya mugaaba keera mwayingira mu kirya kihugo kiinyu, na'bagoma biinyu banayiji mûteera, muyami dihiriza ibibuga mu kukengulana. Lyeryo, Rurema Nahamwinyu agamûkengeera, anamûkize mu maboko gaabo.

¹⁰ «Na kwakundi, mukizi bidihiriza ku byanya kyo'bushambaale, nga ku siku ngulu ze'mbaluko ye'myezi, na ku zindi siku ziinyu ngulu. Ne'kyanya mugakizi tanga ituulo lyo'kusiriiza lwoshi, kandi iri lyo'kuyerekana ingoome, yibyo bibuga bigakizi ngengeeza kwo keera twanywana ikihango. Niehe, nie Nahano Rurema winyu.»

Abahisiraheeri balyoka i Sinaayi

¹¹ Abahisiraheeri, bâli mali hisa umwaka muguma, no'mwezi muguma, ne'siku makumi gabiri, balyosiri i Miisiri. Ku lwolwo lusiku, iki-bungu íkyâli riiri hi'gulu li'heema lye'Kihango,

kyananunga. ¹² Haaho, yabo Bahisiraheeri banayimuka mwi'shamba lye'Sinaayi, banagenderera, halinde kirya kibungu kyanagendi yikira mwi'shamba lye'Paraani.

¹³ Yukwo kubungiisibwa kwi'shumbi, kwo kwâli riiri kwa mbere, anali Nahano ye khamuliza Musa kwo babunge.

¹⁴ Ibiso bya beene Yuda byo bikatangi genda, bali mwi'dako li'rembera lyabo. Nasooni mugala Haminadabu, ye wâli barongwiri. ¹⁵ Na beene Hisakaari, Netaneeri mugala Swari, ye wâli barongwiri. ¹⁶ Na beene Zabulooni, Heryabu mugala Helooni, ye wâli barongwiri.

¹⁷ Haaho, banashinguula iheema lye'mihumaanano. Yiryo iheema, beene Girishooni, na beene Meraari, bo bâli kizi libetula. Kwokwo, nabo banashokola injira.

¹⁸ Ibiso bya beene Rubeni, byanakulikira, bali mwi'dako li'rembera lyabo. Herizuuri mugala Shedeeri, ye wâli barongwiri. ¹⁹ Na beene Simyoni, Shelumyeri mugala Shuri-Shadayi, ye wâli barongwiri. ²⁰ Na beene Gaadi, Heryasafu mugala Deweri, ye wâli barongwiri.

²¹ Banakulikirwa na beene Kohaati. Yabo beene Kohaati, bo bâli betwiri ibirugu bitaluule. Ne'kyanya bâli kizi hika mu shumbi lihyahya, banakizi gwana iheema lye'mihumaanano keera lyashubi shingwa.

²² Ibiso bya beene Hifurahimu, byanakulikira, bali mwi'dako li'rembera lyabo. Herishama mugala Hamihudi, ye wâli barongwiri. ²³ Na beene Manaasi, Gamalyeri mugala Pedashuri,

ye wâli barongwiri. ²⁴ Na beene Binyamiini, Habidaani mugala Gidyoni, ye wâli barongwiri.

²⁵ Ne'ri hakatama, ibiso bya beene Daani byanakulikira, bali mwi'dako li'rembera lyabo. Bâli kizi genda inyuma lya'bandi booshi, bwo bo bâli balaliizi ba'baabo. Ahyezeeri mugala Hamishadayi, ye wâli barongwiri. ²⁶ Na beene Hasheeri, Pagweri mugala Hokarani, ye wâli barongwiri. ²⁷ Na beene Nafutaali, Ahira mugala Henani, ye wâli barongwiri.

²⁸ Kwokwo, kwa'Bahisiraheeri bâli kizi kulikirana, mu kulyoka ho batâshumbisiri.

²⁹ Musa, shevyala ye wâli Rehuweri, Umu-midyani. Na Hobaabu, ye wâli mugala wage. Kwokwo, Musa anabwira ulya muramu wage: «Lolaga! Buno tugweti tugagenda ngiisi ho Nahano akatubwira kwo agatuheereza. Aaho! Yija tugendanwe. Tugakizi kugirira bwija. Si nyiitu, Rurema akatulagaania kwo agatugirira amiija!»

³⁰ Hobaabu anashuvya: «Nanga, e waliha! Tutangagendanwa. Si niehe, ngagalukira mu kihugo kiitu, na mu bandu biitu.»

³¹ Musa anamúyinginga: «Utatusige, maashi! Si wehe, ukoli yiji ngiisi ho twangashumbika mwi'shamba. Kwokwo, wangaba we masu giitu.

³² Iri twangagendanwa, ngiisi biija byo Nahano agakizi tuheereza, naawe, tugakizi bishangiira.»

³³ Kwokwo, yabo bandu banalyoka ku mugazi gwa Nahano i Sinaayi, banahisa isiku zishatu, bagweti bagagenda. Akajumba ke'Kihango, kanakizi genda imbere lyabo, gira kakizi baloogeza ho bagashubi shumbika. ³⁴ Ikyanya

bakalyoka mu liry a shumbi, ikibungu kya Nahano kyâli kizi barongoora mwi'zuuba.

³⁵ Ngiisi kyanya akajumba kâli kizi tondeera ulugeezi, Musa anadete: «E Nahano, yimukaga! Abagoma baawe, bagwanwe keera bashaabuka. Banagwanwe bapuumuka imbere lyawe.»

³⁶ Ne'kyanya kirya kibungu kyâli kizi yimanga, Musa anadete: «E Nahano Rurema, ugalukirage Abahisiraheeri, kwo bali kandaharuurwa.»

11

¹ Abahisiraheeri, banayuvwa kwo keera bahaha, kyanatuma bagakizi yidodombera Nahano. Iyo midodombo yabo, iri Nahano akagiyuvwa, anabarakarira bweneene. Kyanatuma agabatulagiza mwe'nguba, yanayami jigi-ivya uluhande luguma lwe'shumbi.

² Balya Bahisiraheeri, mbu babone kwokwo, banatondeera ukutakira Musa. Lyeryo, Musa naye anatakira Nahano bweneene. Gulya muliro gwanahota. ³ Kwokwo, yaho handu, banahayinika iziina Tabeera. Mukuba, ho'muliro gwa Nahano, gukabajigiivya mwo.

Musa atoola abashaaja makumi galinda

⁴ Mu yabo Bahisiraheeri, mwâli riiri ibinyamahanga biguma, byanatondeera ukusara ibindi byokulya. Kyanatuma Abahisiraheeri bagashubi gira akamburugu, ti: «Ewe! Nga byangashobosiri, utuheereze inyama, tulye. ⁵ Ikyanya twâli riiri i Miisiri, twâli kizi vwajagira ifwi, ne'myungu, ne'pasiteeke, ne'pwaro, ne'bitungulu, ne'bitungulu-sumu. ⁶ Halikago

buno, tutakiri mu hesherwa. Ndaabyo byokulya byo tukiri mu longa, ítali yeno mana naaho.»

⁷ Iyo mana, yâli riiri mbuto niini, íyâli shushiri amasike. ⁸ Abandu bâli kizi genda bagagitoola, banayiji gishya ku lushyo, kandi iri bagihuula mu kishakulo. Ha nyuma, banagideeke, banagigire mwe'bitumbula. Iyo mana, yâli kizi ba no'mwihulo nga gwa íbyakalangwa na'mavuta go'muzehituuni. ⁹ Yaho mu shumbi, ikyanya ikimi kyâli kizi yikira mwo'bushigi, ne'mana nayo inakizi yika.

¹⁰ Musa anayuvwa ngiisi kwa'bandu ba mu ngiisi mbaga bagweti bagalira-lira ha miryango ya'maheema gaabo. Yukwo kulira, kwa-naraakaza Nahano bweneene. Kiri na Musa, anayagalwa.

¹¹ Kwokwo, Musa anabwira Nahano: «Si ndi mukozi wawe! Aahago! Kituma kiki wambigulira kwoku? Kutagi kwo nakuyagaza, halinde umbetuze amalibu ga yaba booshi?

¹² Yaba bandu, ndali nie kababuta. Ndanali nie yishe. Aahago! Kituma kiki ugweti ugambwira kwo ngizi yama mbaheesiri, nga kwo'mulezi ali mu heeka umwana. Mbu na mbahise mu kihugo kyo ukaheereza bashokuluza baabo, mu kubabiikira indahiro.

¹³ «Yaka kanyegete ka'bandu, hayagi ho nangalongera inyama zo'kubayigusa? Si bagweti bagandakira, ti: “E maashi, utuheereze inyama, tulye.” ¹⁴ Yaba bandu booshi, nienyene ndangahasha ukukizi bahahalira. Si mbwinagi kwo binzidohiiri bweneene. ¹⁵ Iri wangakizi ndibuza

kwokwo, nakuhuuna we kongwa we, bwangabi-iri bwija uyami nyita ngana. Utaki ndekere mu yubu buhanya.»

¹⁶ Ikyanya Musa akadeta kwokwo, Nahano anamúshuvya: «Mu yabo Bahisiraheeri, utoolage mwa'bashaaja makumi galinda, balya ábayijikiini kwo biri birongoozi mu baabo, banabe bali bakulu. Yabo bashaaja, ubaleetage mwi'heema lye'mihumaanano, gira bayimange ha butambi lyawe. ¹⁷ Lyeryo, ngamúshonooka mwo, ninamúganuuzze. Umutima gwo n'gakuheereza, nabo ngabaheereza gwo. Kwokwo nabo, banakizi kutabaala, halinde lyo yubu burongoozi butakizi kuzidohera.

¹⁸ «Yabo bandu, ubabwire: “Si mugweti mugabululuka, ti: Nga byangashobosiri, utuheereze inyama, tulye. Ikyanya twáli tuuziri i Miisiri, kwo kukulu ku mwene yuku.”

«“Aaho! Buno, Nahano keera amúyuvwa. Kwokwo, muiyerusagye, munayiringikanie. Mukuba, kusheezi Nahano akola agamúherezagya inyama. Yizo nyama, munaziyihaguule. ¹⁹ Ne'kyanya mugakizi zirya, lutagaaba lusiku luguma, kandi iri zibiri, kandi iri zitaanu, kandi iri makumi gabiri. ²⁰ Si mugaahisa umwezi gwoshi, mugweti mugaazilya. Haaho, imiraazi yazo, igakizi mûhuluka i mazuulu, halinde zinamûneke. Kundu Nahano ali hano mu kati kiinyu, haliko keera mwamúlahira. Munagweti mugatulagulira imbere lyage, ti: E balya, kituma kikagi tukalyoka i Miisiri.”»

²¹ Musa anashuvya: «E Nahano, yaba bandu, bali mwa'basirikaani bihumbi magana galin-datu. Unagweti ugambwira kwo mbaheereze inyama zo bagaalya umwezi gwoshi. ²² Aahago! Kundu twangabaaga inguuli nyingi ze'bibuzi na ze'ngaavu, ka byangabayigusa? Na kundu twangabadubira ifwi zooshi za mu nyaaja, ka zangabakwira?»

²³ Nahano, ti: «E Musa, ko'bushobozi bwani keera bukaniiha kwo? Buno ukola ugaabona iri igambo lyani liri lyo'kuli, kandi iri nanga.»

²⁴ Kwokwo, Musa anagendi menyeesa abandu ngiisi byo Nahano akamúbwira. Anakuumania balya bashaaja makumi galinda, anabayimangika, halinde banazunguluka iheema.

²⁵ Lyeryo Nahano anashonookaga mu bibungu, anaganuula na Musa. Gwogwo mutima úgwâli riiri mu Musa, anabaheereza gwo. Yabo bashaaja, iri gukabayingira mwo, banatondeera ukutanga ubuleevi. Haliko, bulya buleevi, bwâli riiri bwa yiryo liguma naaho.

²⁶ Mu yabo bashaaja, babiri baabo, Heridaadi na Medaadi, bakasigala mu shumbi, batanagenda iwi'heema. Kundu kwokwo, ikyanya Umutima gukayijira abaabo, nabo gwanabayijira. Kwokwo, nabo, banatanga ubuleevi mu shumbi.

²⁷ Musore muguma gwanatibita, gwanabwira Musa: «Ewe! Heridaadi na Medaadi, haliira mu shumbi, bagweti bagatanga ubuleevi.» ²⁸ Lyeryo, Yoshwa mugala Nuuni, anabwira Musa: «E nahamwitu, ubabuze, maashi!» (Uyo Yoshwa,

ye wâli kizi tabaala Musa, ukulyokera ubusore bwage.)

²⁹ Musa, ti: «Ka wanyuvwirwa uluugi? Bwangabiiri bwija, nga bandu booshi bangabi-iri baleevi, gira Nahano abaheereze Umutima gwage.» ³⁰ Ha nyuma, Musa na yabo bashaaja, banagalukira iwa shumbi.

Nahano aleeta ingware

³¹ Ha nyuma, Nahano analeetaga ikihuhuuta kingi. Yikyo kihuhuuta, kyanahuusa bweneene ku nyaaja, kyanabalaza ulukuuli lwe'ngware, halinde zanagendi honera mu mbande zooshi ze'shumbi. Yizo ngware, ikyanya zikayilunda yo, zanahisa nga meetere nguma ye'kimango. Zanakwira hooshi-hooshi, ahandu ho'mundu angagenda ulusiku lwoshi. ³² Abandu banahisa umulege-rege gwoshi, kiri no'bushigi, bagweti bagagendi zigwata. Yizo ngware, ngiisi mundu anayilundira ibitiri bihamu ikumi. Ha nyuma, banakizi zitala.

³³ Zirya nyama, ikyanya bâli ki gweti bagazikaaja, banaba batazi zimira, haaho Nahano anabarakarira bweneene, anabatibulira mwe'kija. ³⁴ Kyanatuma yaho handu, bagahayinika iziina Kiburooti-Hatava. Mukuba, ho bakaziikira abanamiiru booshi.

³⁵ Ha nyuma, banalyoka yaho i Kiburooti-Hatava, banahika i Haserooti, banashumbika yo.

12

Miryamu ahanwa

¹ Ha nyuma, Miryamu bo na Harooni banatondeera ukuyidodombera Musa, mbu bwo Musa akayanga Umuhendyopiya-kazi. ² Kwo bali bombi, banadeta: «E balya, ka Nahano agweti agaganuula na Musa naaho? Si na nyiitu agweti agatuganuuzza!» Ikyanya bakadeta kwokwo, Nahano anabiyuvwa.

³ (Uyo Musa, âli riiri mutuudu bweneene, ukuhima abandi bandu booshi ba mu kihugo.)

⁴ Lyeryo, Nahano anabwira Musa na Harooni na Miryamu: «Kwo muli bashatu, mugendage halinde iwi'heema lye'mihumaanano.» Ne'ri bakahika, ⁵ Nahano anashonooka mu bibungu, anayimanga ha mulyango gwi'heema, anahamagala Harooni na Miryamu.

Ne'ri bakayegeera, ⁶ anababwira: «Mute-gage amatwiri. Mu kati kiinyu, iri nangabona mwo'muleevi, ndi mu koleesa amabone, mu kuyimenyeesa imwage. Na ndi mu muganuuzza ku njira ye'birooto. ⁷ Halikago, umukozi wani Musa, kutali kwokwo imwage. Yehe, ali mu ba mwemeera mu kukizi langa byoshi mu nyumba yani. ⁸ Kyo kitumiri ngweti ngamuganuuzza masu ku gandi, iri ninamuganuulira amagambo ku bweranyange, kutanali ku sakuuzo. Agweti agambona nga ngiisi kwo ndi. Aahago! Bwo ali mukozi wani, kituma kikagi mutayobohiri ukumugamba?»

⁹ Lyeryo, Nahano anabarakarira, anayigendera. ¹⁰ Ikyanya ikibungu kikalyoka kwi'heema, ulya Miryamu anayiji boneka kwo keera adunduuka kwo'mubembe. Harooni, mbu amukebagane, yoo, anabona kwo

Miryamu keera abemba. ¹¹ Kyanatuma Harooni agayinginga Musa: «E nahamwitu, kino kyaha, twakigira mu kati ko'buhwija. Ku yukwo, utatuhaniirize, maashi! ¹² Utalekeerere Miryamu nga mundu úkabutwa akoli fwiri. Si uluhande luguma lwa'magala gaage, lukoli boziri.»

¹³ Kwokwo, Musa anatakira Nahano: «E Rurema, we kongwa umúkizagye.»

¹⁴ Nahano anabwira Musa kwokuno: «Yishe, nga angamúfuhiri amate ha malanga, ka atangahisiizi isiku zirinda, ahiiti ishoni? Aahago! Umúhulukize imbuga lye'shumbi, anamale ye'siku zirinda. Ha nyuma, unamúhanguule kwo ashubi galukira mu shumbi.»

¹⁵ Kwokwo, uyo Miryamu anayimulwa mu shumbi, anahisa isiku zirinda, ali imbuga. Abandu batanaki lyoka yaho, halinde ukuhisa ku kyanya akagalukira kandi mu shumbi. ¹⁶ Ha nyuma, abandu banayimuka yaho i Haserooti, banagendi shumbika mwi'shamba lye'Paraani.

13

Musa alungika abagahirizi (Bukengeeze 1.19-28)

¹ Nahano anabwira Musa kwokuno:
² «Utumage abandu, bagendi gahiriza ikihugo kye'Kaanani. Yikyo kihugo, ngakiheereza abandu baani Abahisiraheeri. Mu ngiisi mulala, ulungike mwe'kirongoozi kiguma-kiguma.»

³ Kwokwo, Musa anatuma abagahirizi ukulyoka yaho mwi'shamba lye'Paraani. Yabo bagahirizi booshi, bâli riiri bakulu

ba'Bahisiraheeri. 4-15 Na'maziina gaabo, go gaaga:

Mu beene Rubeni, hâli Shamuwa mugala Zakuri.

Na mu beene Simyoni, hâli Shafaati mugala Hoori.

Na mu beene Yuda, hâli Kalebu mugala Yefune.

Na mu beene Hisakaari, hâli Higaari mugala Yusefu.

Na mu beene Hifurahimu, hâli Hosheya mugala Nuuni.

Na mu beene Binyamiini, hâli Paliti mugala Raafu.

Na mu beene Zabulooni, hâli Gadyeri mugala Soodi.

Na mu beene Manaasi, kwo'kudeta beene Yusefu, hâli Gaadi mugala Suusi.

Na mu beene Daani, hâli Hamyeri mugala Gemali.

Na mu beene Hasheeri, hâli Setuuri mugala Mikaheeri.

Na mu beene Nafutaali, hâli Nabi mugala Wofiisi.

Na mu beene Gaadi, hâli Gehuweri mugala Maki.

16 Yabo bo bakulu ba'Bahisiraheeri, Musa akatuma, kwo bagendi gahiriza ikihugo kye'Kaanani. (Hosheya mugala Nuuni, Musa akamúyinika iziina lya Yoshwa.)

17 Yabo bagahirizi booshi, ikyanya Musa akabatuma, anababwira: «Muzamukirage iri-ira munda i Negebu, munahike mu migazi.

18 Mugendi yitegeereza ngiisi kwe'kihugo kiri.

Munalangiize iri abandu baamwo bali bihagarusi, kandi iri nanga. Munalole kwakundi, iri bangaba bali katundu, kandi iri bagerwa. ¹⁹ Ikihugo kyabo, ka kiri kiija, kandi iri kibi? No'twaya twakyo, kuti tuli? Ka tuzungulusirwi ne'nzitiro ngomu, kandi iri nanga? ²⁰ Yikyo kihugo, ka kiihiiti inagiira, kandi iri ndaayo? Ka hali ibiti, kandi iri ndaabyo? Ikyanya mugagaluka, mugire umwete gwo'kugalukana ne'mimbu.» (Yikyo kyanya, imizabibu yâli koli tondiiri ukuyera.)

²¹ Kwokwo, yabo bagahirizi banazamuuka, banagendi gahiriza ikihugo, ukulyokera mwi'shamba lye'Siini, halinde i Rehobu, mu njira yo'kugenda i Hamaati. ²² Banalenga mu Negebu, banagenderera halinde i Heburooni. Iri bakahika ho, banagwana beene Ahimaanu, na Shesayi, na Talimaayi. Yabo, bo bakakomooka ku Hanaaki. (Yako kaaya ke'Heburooni, kakahisa imyaka irinda kayubasirwi, ku kyanya akaaya ke'Sowani, ka mu kihugo kye'Miisiri, kakatondeera ukuyubakwa.)

²³ Yabo bandu, iri bakahika mu ndekeera ye'Heshikooli, banatema itavi lyo'muzabibu iryâli hembiri bweneene. Banalishwekera ku kiti kyo'kubetulira, gira abandu babiri bakizi libetula. Banatwala ne'bitumbwe bya'makoma-manga, na byo'mutiini. ²⁴ Yaho handu, ibikatuma bagahahamagala Heshikooli, bwa'Bahisiraheeri bakahagwana lirya itavi, banalitema.

²⁵ Yabo bagahirizi, iri bakahisa isiku makumi gana bagweti bagagahiriza ikihugo,

²⁶ banagalukira mwi'shamba lye'Paraani, imunda Musa na Harooni, kiri na'bandi Bahisiraheeri booshi, kwo bâli shumbisiri i Kadeeshi. Banaganuulira booshi ngiisi byo bakabona mu kihugo, banabayereka ne'mbuto zaakyo.

²⁷ Banabwira Musa: «Yikyo kihugo kyo utátutumiri mwo, twakiyingira mwo, twanabona kwo kiyeziri mwa'mata, no'buuki. Ne'mbuto zaamwo, zeezino. ²⁸ Si abatuulaga baamwo, yehee! Balyagagi bihagarusi bweneene. No'twaya twabo, tudediiri, tunali tuhamu. Iyo munda, tukabona kiri na'Bahanaaki.

²⁹ «Ha Negebu, hatuuziri Abahamareki. Na mu migazi, mutuuziri Abahiti, na'Bayebuusi, na'Bahamoori. Na ku Nyaaja Mediterane, kutuuziri Abakaanani. Baabo, batuuziri na ha butambi lyo'Iwiji Yorodaani.»

³⁰ Balya Bahisiraheeri kwo bâli yimaaziragi imbere lya Musa, banatondeera ukuyidodomba. Lyeryo, Kalebu anagira mbu abahoohye, ti: «Nanga, maashi! Kiriira kihugo, tuyami gendi kigwata. Tugaahasha ma!»

³¹ Balya baabo bagahirizi, banalahira: «Aa-habi! Tutangagendi bateera. Si balyagagi bihagarusi bweneene, ukutuhima.»

³² Balya bagahirizi, banalumbuusa ibibeesha mu Bahisiraheeri, ti: «Kiryâ kihugo, ikyanya tukakigahiriza, twanabona kwo ngiisi ábatuuziri mwo, kigweti kigaabalya. Ne'ri tukulola abandu baakyo, twanabona kwo bali bifigisi bwe-neene. ³³ E maashi, tukabona ibihagarusi

bya'Bahanaaki. Twehe imbere lyabo, tushuba mu yibonekera nga tuhaazi. Nabo kwakundi, kwokwo kwo bashuba mu tubona.»

14

Abahisiraheeri bashubi yidodomba

¹ Lwolwo lusiku mu bushigi, yabo Bahisiraheeri booshi banatondeera ukubululuka ku kimombo.

² Yabo booshi kuguma, banakizi yidodombera Musa na Harooni, ti: «Bwangabiiri bwija tukamire i Miisiri, kandi iri, tukamire haahano mwi'shamba. ³ Aahago! Kituma kiki Nahano atuleeta hano? Si tugagendi malira mwi'zibo! Na ku luhande lwa bakiitu na'baana biitu boohe, bagagendi gwatwa imbira. E balya, ka tutangashubi galukira i Miisiri? Ka kutali kwo kukulu?» ⁴ Haaho, banatondeera ukuhanuusania, ti: «Tutoolage ikindi kirongoozi, gira tushubi galukira i Miisiri.»

⁵ Lyeryo, Musa na Harooni banagwa buubi imbere lya'Bahisiraheeri booshi. ⁶ Yoshwa mugala Nuuni, na Kalebu mugala Yefune, nabo bâli riiri mu yabo bagahirizi. Yabo bombi, banadaatula imirondo yabo.

⁷ Yabo bombi, banabwira Abahisiraheeri: «Ikyanya tukagendi gahiriza ikihugo, twanabona kwo kiri kiija ngana. ⁸ Iri twangasimiisa Nahano, agaturongoora mu kati kaakyo, anatuheereze kyo. Emwe! Mu kirya kihugo, kiyeziri mwa'mata, no'buuki. ⁹ Byo ngamùhuuna naaho, mutakolwe mbu muhune

imbere lyage. Balya batuulaga baamwo, muta-bayobohe. Si tugakizi bamira, nga shogo. Ngiisi byo bashuba mu yegamira kwo, bitakiri ho. Si twehe, Nahano tuyamiinwi. Kwokwo, mutaki bayobohe.»

¹⁰ Yabo bombi, iri bakadeta kwokwo, balya Bahisiraheeri booshi banatondeera ukudeta: «E balya, tuyami bavurumika amabuye.» Lyeryo, ubulangashane bwa Nahano bwanaboneka hi'gulu li'heema lye'mihumaanano, imbere lya'Bahisiraheeri booshi.

Musa ahuunira abandu ulukogo

¹¹ Haahago, Nahano anabwira Musa: «Balya bandu, bagakizi ngayiriza halinde mangoki? Ka batâye mbiike kwo'mulangaaliro? Si nâli kizi gira ibitangaaza bya kwingi-kwingi mu kati kaabo. ¹² Halikago buno, ngola ngabatibulira mwe'kijja, kinabaminike. Si wehe, ngakuvyula mwo'gundi mulala muhamu, úgubahimiri imisi.»

¹³ Ulya Musa, ti: «E Nahano, si ukakoleesa ubushobozi bwawe, mu kubalyosa mu kihugo kye'Miisiri. Ne'ri wangabaminika, Abamiisiri bagayuvwa. ¹⁴ Lyeryo, banayami menyeesa abatuulaga ba mu kino kihugo. Mukuba, yabo batuulaga, keera bakalonga imyazi kwo uli kuguma na nyiitu. E Nahano, bayuvwiti kwo uli mu boneka masu ku gandi. Bayuvwiti na kwe'kibungu kyawe kiri mu beera hi'gulu liitu, na kwo ku kyanya ki'zuuba, ugweti ugatanga imbere liitu mu nguliro ye'kibungu. Na bushigi, ugweti ugatutanga mu nguliro yo'muliro.

15 «Kwokwo, yaba Bahisiraheeri, iri wan-gayami bayitaga, ibinyamahanga bigayuvwa, bi-nadete: 16 “Nahano keera akamalira abandu baage mwi'shamba. E balya, si ayabiirwi no'kubahisa mu kihugo kyo akabalagaania ku ndahiro.”

17 «Kwokwo e Nahano, utuyerekage ubushobozi bwawe, nga kwo ukatulagaania, ti: 18 “Nahano atali mu raakara mulindi-mulindi. Si ali munandengeerwa nyingi. Ali mu koga ibyaha, kiri no'buhuni. Kundu kwokwo, ngiisi ábali na'mahube, atali mu balekeerera. Si ikyanya abandu bagweti bagahuba, ali mu hana abaana baabo, kiri na bijukulu baabo, halinde ukuhisa ku kibusi kya kashatu, ne'kya kana.” 19 E Nahano, yaba bandu, wáli kizi bakejeerera, ukulyokera ikyanya bakalyoka i Miisiri, halinde buno. Ku yukwo, bwo uhiiti urukundo lwingi, ushubi bakoga ibyaha byabo kandi.»

20 Nahano anamúshuvya: «Ukubakoga, nangabakoga, nga kwo wambuuna. 21 Haliko, nga kwo ndyagagi mugumaana, na nga kwe'kihugo kyoshi kiyijwiragi mwo'bulangashane bwani, 22 ndaaye kiri no'muguma wabo úgayingira mu kiriira kihugo. Yabo bandu, si keera bakabona ubulangashane bwani, na ngiisi kwo náli kizi gira ibisoomeza mu Miisiri, kiri na mwi'shamba. Kundu kwokwo, bagenderiiri ukukizi ngayiriza, iri banangeza ubugira kingi. 23 Kwokwo, ndaaye kiri no'muguma wabo úgaabona ikihugo kyo n'galagaania bashokuluza baabo, mu kubiika indahiro. Bwo bagweti bagangayiriza, ndaaye

kiri no'muguma wabo úgakibona.

²⁴ «Haliko, umukozi wani Kalebu, yehe atali nga'baabo. Si agweti aganzimbaha ku mutima gwage gwoshi. Kwokwo, kiriira kihugo, ngamúyingiza mwo. Na'ba mwi'kondo lyage, banayiji kihyana.

²⁵ «Abahamareki na'Bakaanani, batuuziri mu ndekeera. Ku yukwo, kusheezi mugalukage inyuma, munakulikire injira íri mu lenga mwi'shamba, halinde iwa Nyaaja Ndukula.»

²⁶ Ha nyuma, Nahano anabuuza Musa na Harooni: ²⁷ «Bano banangora-mabi, bagagenderera ukunyidodombera halinde mangoki? Si keera n'gayuvwa midodombo yabo. ²⁸ Ku yukwo, ugendi babwira: “Nga kwo ndyagagi mugumaana, amagambo go mugweti mugaadeta, go na gaago ngamùgirira. ²⁹ Yabo booshi, bwo bakanyidodombera hano mwi'shamba, mwomwo, mwo baganafwira, ukulyokera ku mushosi we'myaka makumi gabiri, nga kwo bakaharuurwa. ³⁰ Mu kati kiinyu, ndaaye úgayingira mu kihugo kyo n'gamùheereza mu kubiika indahiro, átali Kalebu mugala Yefune naaho, na Yoshwa mugala Nuuni.

³¹ «“Mwadeta kwa'baana biinyu bagagendi gwatwa imbira. Nanga! Si boohe, bo ngayingiza mu kiriira kihugo. Balya baana, bagakizi kishambaalira, kundu mwe babusi baabo mukakilahira. ³² Mwehe, mu lyerino ishamba, mwo mugaherera.

³³ «“Yabo baana biinyu, багааhisa imyaka makumi gana, bagweti bagajeba-jeba mwi'shamba, halinde ku kyanya mweshi

mugaaba keera mwafwira mwo. Na íbitumiri bagakizi libuuka kwokwo, bwo mutáli riiri bemeera imwani.

³⁴ «“Balya bagahirizi, ikyanya bâli kizi gahiriza ikihugo, bakahisa isiku makumi gana. Kwo na kwokwo, mugaahisa yeyo myaka makumi gana, mugweti mugalibuuka hi'gulu lye'byaha biinyu. Ne'kyanya mugalibuuka, lyo mugayiji menya kwo ngola mugoma winyu. ³⁵ Nie Nahano, keera nakyula. Si mweshi mukayibiika kuguma mu kukizi ndahira. Kwokwo, ku kasiisa yibyo byoshi, ngamùgirira byo. Mweshi mugamalira mwomuno mwi'shamba. Ndaanakwo kundi.”»

³⁶ Balya bandu bo Musa âli tumiri kwo bagendi gahiriza kirya kihugo, bo bakayiji tuma Abahisir-aheeri booshi bagayidodombera Nahano. ³⁷ Yabo bagahirizi, bwo bakaleeta imishahu ye'bibeessa, Nahano anabaminika. ³⁸ Mu bandu ábâli geeziri iwa kugahiriza ikihugo, hali Yoshwa mugala Nuuni, na Kalebu mugala Yefune naaho, bo bakasigala.

*Ikiteero kya mbere
(Bukengeeze 1.40-46)*

³⁹ Ikyanya Musa akaganuulira Abahisiraheeri ngiisi byo Rurema adesiri, banakizi bululuka ku kimombo. ⁴⁰ Ne'ri bukakya, banavyuka kare-kare, banazamuukira mu migazi, iri banadeta: «E waliha, twayemeera maashi, kwo tugiziri ibyaha. Kundu kwokwo buno, tukolaga tuga-gendi gwata ngiisi ho Nahano akatulagaania.»

⁴¹ Musa, ti: «Nanga! Amategeko ga Nahano, si mukagabambala! Kwokwo, mugayabirwa

ngana. ⁴² Mutakolwe kwo mwazamuukira mu migazi, maashi! Bwo Nahano atakiri kuguma na niinyu, abagoma biinyu bagayiji mùmálira yo. ⁴³ Bwo keera mukajanda Nahano Rurema, mutagaki yamanwa mwe naye. Si Abahamareki na'Bakaanani bakola bagayiji mùlwisa, banamùminike ku ngooti.»

⁴⁴ Kundu Musa akadeta kwokwo, halikago yabo Bahisiraheeri banayumuusa imitima yabo, banazamuukira mwi'yo migazi. Si Musa yehe, akasigala mu shumbi. Kiri na'Kajumba ke'Kihango kya Nahano, nako kakasigala mwo.

⁴⁵ Yabo Bahisiraheeri, iri bakahika mwi'yo migazi, lyeryo balya Bahamareki na'Bakaanani banamanuka, gira bayiji balwisa. Ne'ri bakabateera, banabatibita kwo, halinde mu kaaya ke'Horima.

15

Imaaja hi'gulu lya'matuulo

¹ Nahano anaganuuzza Musa, ² kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Mwâye tuule mu kihugo kyo nimùhiiri. ³ Ne'kyanya mugaaba mukoli kituuziri mwo, mukakizi nzimiisa, ku njira yo'mushiiriri gwe'bitugwa byo mugandagira. Yago matuulo, gagakizi shaaga mu nguli ze'bitugwa biinyu. Bikizi ba kwokwo, iba ku matuulo go'kusiriiza lwoshi, kandi iri ku go'kukwiza byo mukandagaania, kandi iri ku ágatangwa nga kwo'mundu aloziizi, kandi iri ku ge'byanya bye'siku ngulu ziinyu.

⁴ «Kwokwo, ngiisi úgaleetera Nahano ituulo, akizi múleetera ne'litiri nguma yo'mushyano

mulembu, kuguma ne'litiri nguma ya'mavuta.
⁵ Na kwakundi, ikyanya mugatanga ituulo lye'kyanabuzi, mulinganie ilitiri nguma ye'divaayi.

⁶ «Ne'kyanya mugakizi tanga ituulo lye'kipanga, utwalage ibilo bibiri byo'mushyano mufushe mwe'litiri nguma ne'kitolo ya'mavuta.

⁷ Munatange ne'litiri nguma ne'kitolo ye'divaayi. Yago matuulo, ikyanya mugagatanga, umushiiriri gwago gugakizi simiisa Nahano.

⁸ «Hali ikyanya mugakizi tangira Nahano ishuli, libe ituulo lyo'kusiriiza lwoshi, gira likwize ngiisi byo mukalagaania, kandi iri libe ituulo lyo'kuyerekana ingoome. ⁹ Iyo shuli, mukizi gitanga kuguma ni'tuulo lye'bilo bishatu byo'mushyano, ne'litiri zibiri za'mavuta.
¹⁰ Na kandi, muleetage ilitiri zibiri ze'divaayi. Yago matuulo, ikyanya mugagatanga, umushiiriri gwago gugakizi simiisa Nahano.

¹¹ «Ikyanya mugakizi tanga ituulo lye'shuuli, kandi iri lye'kipanga, kandi iri lye'kihebe, hali amategeko go mukwaniini ukukulikira.

¹² Ku ngiisi ituulo lyo mugatanga, mukizi gira kwokuno: ¹³ Ngisi uyimbwa Muhisiraheeri nirizina, ikyanya agakizi tanga ituulo lyo'kusiriiza, akwiriiri akulikire yizi maaja. Yago matuulo, ikyanya agagatanga, umushiiriri gwago gugakizi simiisa Nahano.

¹⁴ «Mu kati kiinyu, iri mwangaba muli ikinyamahanga, kinabe kiloziizi kwo nakyo kitanze ituulo, kikwaniini kikizi gira nga kwokulya niinyu mugweti mugaagira. Yago matuulo,

ikyanya kigagatanga, umushiiriri gwago gugakizi simiisa Nahano.

¹⁵ «Yizo maaja, zigayama ho, halinde ku bibusi byoshi ibigaki yija. Kwokwo, mwehe, kuguma ne'binyamahanga ibimutuuziri mwo, mweshi mugakizi kulikira zeezo-zeezo maaja, imbere lya Nahano. ¹⁶ Mwe na yibyo binyamahanga, mukwaniini ukukizi kulikira gaago-gaago mategeko.»

¹⁷ Nahano anaganuza Musa, ¹⁸ kwo abwire Abahisiraheeri na kwokuno: «Ikyanya mugayingira mu kihugo kyo ngamurongoora mwo, ¹⁹ ngiisi kyanya mugakizi lya ibitumbwe byamwo, mutee kizi ndomoza. ²⁰ Ikyanya mugakizi shya umushyano, mutee ndomoza mu kutanga umukate, libe ituulo lya mu biyeluuliro biinyu. ²¹ Yiryo ituulo, mu bibusi biinyu byoshi ibigaki yija, mukizi lindangira.

²² «Yizo maaja zo n'gaheereza Musa, hali ikyanya mugahubira nguma zaazo, buzira kugiriirira. ²³ Tudetage kwo baguma mu bibusi biinyu batangakulikira byoshi byo n'gabwira Musa. ²⁴ Iri umundu angagira icyaha buzira kugiriirira, na'bandi Bahisiraheeri batashubi yiji kwo akigira, kwokwo, yabo booshi batangage ishuuli nguma. Ikyanya bagagisiriiza, umushiiriri gwayo, gugasimiisa Nahano. Haaho-haaho, banatange ni'tuulo lyo'mushyano, na lye'kinywebwa, nga kwe'maaja zidesiri. Batange ne'kihebe kiguma, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha. ²⁵ Bwo yikyo kyaha kitali kya kugiriirira, banabe keera baleeta amatuulo gaabo go'kusiriiza imbere lya Nahano, kuguma ni'tuulo lyo'kukogwa ibyaha byabo, kwokwo

umugingi ye gabanywaniisa na Rurema halinde banakogwe. ²⁶ Yabo Bahisiraheeri, kuguma ne'binyamahanga byo batuliinwi, booshi bakayikululira umwama. Kwokwo, na booshi bagaakogwa.

²⁷ «Iri umundu muguma naaho angagira icyaha buzira kugiriirira, akwiriiri atange ishaashi ye'mbene yo'mwaka muguma, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha. ²⁸ Bwo'yo mundu akagira icyaha buzira kugiriirira, umugingi agamúnywaniisa kuguma na Nahano, halinde anakogwe. ²⁹ Yulwo lubaaja, ludesiri hi'gulu lya ngiisi úkagira icyaha buzira kugiriirira, aba Muhisiraheeri nirizina, kandi iri ikinyamahanga kyo mutuliinwi.

³⁰ «Haliko, ngiisi úgaaba agweti agaagira icyaha mu kugiriirira, yehe agaaba atuka Nahano, aba Muhisiraheeri nirizina, kandi iri kinyamahanga, uyo mundu, akwiriiri atwibwe mu bandu ba Nahano. ³¹ Mukuba, agaaba alahira Igambo lya Nahano, anabe ahongwiri ne'maaja zaage. Uyo mundu, agaaba ayikululira umwama, anakwaniini atwibwe mu Bahisiraheeri.»

Umundu ahongola ulubaaja lwe'Sabaato

³² Ikyanya Abahisiraheeri bâli ki riiri mwi'shamba, banabona umundu muguma agweti agasheenywa ku lusiku lwe'Sabaato. ³³ Uyo mundu, banamútwala imbere lya Musa na Harooni, na'Bahisiraheeri booshi. ³⁴ Banatee múbiika mu nyumba ye'mbohe, bwo batâli yiji ngiisi kwo bakwaniini ukumúgira.

³⁵ Haaho, Nahano anabwira Musa kwokuno: «Uyo mundu, akwaniini ayitwe. Abahisiraheeri booshi, bamútwalage inyuma lye'shumbi, banamúyitire yo, mu kumúlasha amabuye.»

³⁶ Lyeryo, balya bandu banamúhalamulira inyuma lye'shumbi, banakizi múvurumika kwa'mabuye, halinde anafwa. Kwokwo, kwo Nahano akabwira Musa.

Iminaganizo ku makano ge'mirondo

³⁷ Nahano anaganuuzwa Musa, ³⁸ kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Abandu bakizi biika iminaganizo ku makano ge'mirondo yabo. Iyo minaganizo, mukizi ginanika ne'nuzi ya namukungumo. Yulu lubaaja, lugayama ho mu bibusi byoshi íbigaki yija.

³⁹ «Iyo minaganizo, ikyanya mugagibona, mugakizi kengeera imaaaja zooshi za Nahano. Mukizi zisimbaha, buzira kukizi yifwija íbibishirwi mu mitima yinyu mwenyene, kandi iri mu masu giinyu. ⁴⁰ Kwokwo, lyo mugakengeera ukusimbaha imaaaja zaani zooshi, halinde munabe bandu baani bataluule. ⁴¹ Nie Nahano Rurema winyu. Nie kamúlyosa mu kihugo kye'Miisiri, gira lyo mba Rurema winyu. Niehe, nie Nahano Rurema winyu.»

16

Koora, na Datani, na Habiraamu bahuna

¹ Mu Balaawi, mwâli riiri mugala Hishaari, mwijukulu Kohaati, iziina lyage ye Koora. Uyo Koora, lusiku luguma akahuna imbere lya Musa. Anayibiika ku Datani bo na Habiraamu, bagala

Heryabu, ba mu mulala gwa Rubeni, anayibiika na ku Honi mugala Pereeti. ² Yabo booshi, banayibiika kuguma na'baabo bakulu magana gabiri na makumi gataanu, ábáli yijikiini mu Bahisiraheeri kwo bo bimangizi.

³ Yabo booshi, banayiguga imbere lya Musa na Harooni, banababwira: «Keera mwakavya. Si Abahisiraheeri booshi balyagagi bataluule! Ngiisi muguma wabo, Nahano bayamiinwi. Aahago! Kutagi mwehe mugweti mugayikuza, ukuhima abandi bandu booshi ba Nahano?»

⁴ Uyo Musa, mbu ayuvwagwe kwokwo, anayami gwa buubi. ⁵ Haaho, anabwira Koora na'bakulikizi baage booshi: «Kusheezi shesheezi, Nahano agayerekana ngiisi ábali be'mwage,* banabe bakoli talwirwi imwage. Yabo bataluule, anabahanguule kwo bayimange imbere lyage, kwo ali mweru. ⁶ Aahago! Wehe Koora, mwe na yaba bakulikizi baawe, kusheezi ngiisi muguma winyu aleete isheetezo, ⁷ munagibiike kwa'makala ágayasiri, munagafuke kwo'mubadu. Kwokwo, lyo tugaabona ngiisi ye Nahano atooziri, kwo abe mutaluule. Si niinyu mwe Balaawi, keera mwakavya.»

⁸ Musa anashubi bwira Koora: «E Balaawi, mundegage amatwiri. ⁹ Rurema wa'Bahisiraheeri, keera akamutaluula mu biinyu Bahisiraheeri booshi, anamugira mukizi muyegeera, iri munamúkolera mwi'heema lyage Litaluule. Munakizi yimanga imbere lya'Bahisiraheeri, munabakolere. Aaho! Bikagi bindi byo muki loziizi? ¹⁰ Si Rurema keera

* 16:5 16.5 2 Timoteyo 2.19.

akamùyegeza imwage, mwe na'biinyu Balaawi booshi. Ka mukoli loziizi kiri no'mukolwa gwo'bugingi? ¹¹ Kwokwo, atali Harooni ye mugweti mugayidodombera. Si mwe na'bakulikizi biinyu, mugweti mugalahira Nahano yenyene.»

¹² Lyeryo, Musa anabwira Datani, na Habi-raamu bagala Heryabu, kwo bayije. Halikago, banalahira, ti: ¹³ «Ewe! Si ukatulyosa i Miisiri, yanâli yeziri amata no'buuki. Na buno, ukoli loziizi ukutumalira hano mwi'shamba. Aaho! Ka ulozizi ukutuvindagaza ku kahaati. ¹⁴ Na kwakundi, utazi tuhisa mu kihugo ikiyeziri mwa'mata no'buuki. Tutanazi hyana amatongo, kandi iri indalo ze'mizabibu. Aahago! Ka ugagenderera ukutuhendereza? Nanga! Twehe, tutagayija.»

¹⁵ Musa, mbu ayuvwagwe kwokwo, anaraakara bweneene, anabwira Nahano: «Utayakiire amatuulo gaabo. Si mu kati kaabo, ndaaye ye nzindi nyaga kiri punda wage. Ndaanaye muguma wabo ye nzindi hubira.»

¹⁶ Kwokwo, Musa anabwira Koora: «E Koora, mwe na'bakulikizi baawe! Muyijage imbere lya Nahano kusheezi. Kiri na Harooni naye, agaaba ali ho. ¹⁷ Ngiisi muguma winyu, ayijage ne'sheetezo yage, anagibiike mwo'mubadu. Iyo sheetezo, anagitwale imbere lya Nahano. Kwokwo, yizo sheetezo zooshi, zigaaba magana gabiri na makumi gataanu. Harooni naye, agaleeta iye'mwage.»

¹⁸ Kwokwo, ngiisi muguma wabo anayabira isheetezo yage, anagibiika mwa'makala

ágayasiri, kuguma no'mubadu. Ha nyuma, banagendi yimanga ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano, balyagagi kuguma na Musa na Harooni. ¹⁹ Koora anakuumania abakulikizi baage booshi ha mulyango gwa liry a iheema, gira bahagane na yabo bombi.

Lyeryo ngana, ubulangashane bwa Nahano bwanayami batanguulira booshi. ²⁰ Nahano anabwira Musa na Harooni: ²¹ «Mwembi, muy-ihandulage ku yaba bandu, gira ndonge ubulyo bwo'kuyami baminika kinaliguma.»

²² Haliko, Musa na Harooni banagwa buubi, banayamiza, ti: «E Rurema, si we mu tuma abandu booshi bali bagumaana! Aahago! Ka ugayami rakarira abandu booshi, anali mundu muguma naaho ye kakuhubira?»

²³ Nahano naye, ti: ²⁴ «E Musa, ubwire abandu booshi kwo balyokage ha butambi lya'maheema ga Koora, na'ga Datani, na'ga Habiraamu.»

²⁵ Musa anakwabadukira ha mwa Datani na Habiraamu. Na'bashaaja ba'Bahisiraheeri banagenda bamúkulikiiri. ²⁶ Musa, mbu ahikage yaho, anakengula abandi bandu booshi, ti: «Yaba bandu, muyami lyoka ha gano maheema gaabo. Mukuba bakola banangora-mabi. Hatanagire kiri ne'kindu kiguma kyabo kyo mugahuma kwo. Mutayiji kengeera mwashereezibwa mwe nabo. Si boohe, ibyaha byabo bigabamala.»

²⁷ Kwokwo, balya bandu banalyoka hoofi na'maheema ga Koora, na'ga Datani, na ge'mwa Habiraamu. Haaho, Datani na Habiraamu banahuluka mu maheema gaabo, banayimanga ha

miryango bali kuguma na bakaabo, na'baana baabo, kiri no'tulenge twabo.

²⁸ Musa anabwira Abahisiraheeri: «Bwobuno, mumenyage kwo Nahano ye kanduma ngire yibi. Si kutali ku bulooze bwani. ²⁹ Yaba bandu, iri bangafwa nga kwa'bandi bali mu fwa, iri atali Nahano ye kanduma. ³⁰ Halikago, iri Nahano angagira igambo lihyahya, mu kuyigula idaho, linabamire bakiri bagumaana, kuguma ne'bindu byabo byoshi, haaho lyo mugaamenya kwo yaba bandu bashuba mu gayiriza Nahano.»

³¹ Uyo Musa, mbu ayusagye ukudeta kwokwo, lyeryo, idaho lyanayami yiguka. ³² Ikishimo, kyanamira Datani na Habiraamu, kuguma ne'mbaga zaabo. Kyanamira na balya bandi bahuni ba Koora, kuguma ne'bindu byabo. ³³ Yabo booshi, bakaholobera i kuzimu bakiri bagumaana, kuguma ne'bindu byabo byoshi. Ha nyuma kandi, yiryo idaho lyanashubi babwikira. Kwokwo, kwo bakaminikwa, batanaki boneka.

³⁴ Abahisiraheeri booshi ábâli yimaaziri ha butambi lyabo, mbu bayuvwe ngiisi kwo bagweti bagabululuka, banayami tibita, iri banadeta: «E balya, tushaagage, gira nyiitu, idaho litayiji tumira.»

³⁵ Haaho, balya bandu magana gabiri na makumi gataanu ábâli fumbiiti imibadu mu sheetezo, Nahano anayami batibulira kwo'muliro, gwanabajigiivya booshi.

17

Isheetezo

¹ Ha nyuma, Nahano anabwira Musa kwokuno: ² «Zirya sheetezo, ubwire Heryazaari mugala umugingi Harooni, kwo agendi zikondoola mu muliro. Na'makala ágaziri mwo, agendi gayonera hala. Mukuba, yizo sheetezo, ziri ndaluule.

³ «Yizo sheetezo, beene zo keera bayitwa hi'gulu lye'byaha byabo. Na bwo bakazikoleesa imbere lya Nahano, zikolaga ndaluule. Ku yukwo, Heryazaari azitulage mwo'mutumbikizo gwa'kashasha. Kwokwo, yugwo mutumbikizo, gugaaba kalangikizo ko'kukengeeza Abahisiraheeri.

⁴ «Yizo sheetezo kwo zikatulwa mu miringa, uyo mugingi Heryazaari, anaziyabiira, anazitula mwo'mutumbikizo gwa'kashasha. (Yizo sheetezo, zâli riiri za balya bandu ábakajigiivibwa.) ⁵ Akagira nga kwo Nahano âli mali múyereka ku njira ya Musa. Kwokwo, Rurema anakengeeza yabo Bahisiraheeri kwo ndaaye úhangwirwi ukuyokera Nahano umubadu, átali umugingi wa mwi'kondo lya Harooni. Iri ugundi mundu angagira mbu aguyokye, agashereezibwa naye, nga kwokulya kwa Koora na'bakulikizi baage.»

Harooni akiza abandu

⁶ Iri bukakya, yabo Bahisiraheeri booshi banayidodombera Musa na Harooni, ti: «Emwe! Si keera mwayitiisa abandu ba Nahano!»

⁷ Yabo Bahisiraheeri, banashololokera Musa na Harooni mu kubayihindulira. Haliko, iri

bakakebagana iwi'heema lye'mihumaanano, banabona ikibungu kyalizinga kwo. Mu yikyo kibungu, banabona ubulangashane bwa Nahano.

⁸ Haaho, Musa na Harooni banagendi yimanga imbere lya lirya iheema lye'mihumaanano.

⁹ Nahano anabwira Musa kwokuno: ¹⁰ «E Musa, uyihandule ku yaba bandu. Mukuba, buno, ngola ngabashereeza.»

Musa na Harooni, banagwa buubi.

¹¹ Musa anayami bwira Harooni: «Yabiiraga isheetezo yawe, unagibiike kwo'mubadu, kuguma no'muliro ukushaaga ha kashasha. Unagivwarukane imunda yabo bandu, gira ubanywaniise na Nahano. Ubanguke! Mukuba, Nahano akoli barakariiri. Si kiija keera kyatondeera ukubayingira mwo!»

¹² Harooni anagira nga kwo Musa akamúbwira. Anayabiira isheetezo yage, anagiyokera kwo'mubadu, anagiyingirana úmuli balya Bahisiraheeri, gira abanywaniise na Rurema. Mukuba, kirya kiija kyâli mali bayingira mwo.

¹³ Harooni anayimanga ha kati ke'birunda, na ábakiri bagumaana, halinde yikyo kiija kyana-mala. ¹⁴ Kundu kwokwo, kyanayita abandu bihumbi ikumi na bina na magana galinda, buzira kuharuura balya bahuni ábâli mali fwa bo na Koora.

¹⁵ Ikyanya ikiija kikamala, Harooni analukira áhali Musa, ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano.

Ingoni ya Harooni

¹⁶ Ha nyuma, Nahano anabwira Musa kwokuno: ¹⁷ «Ubwire Abahisiraheeri kwo bakuleetere ingoni ikumi na zibiri. Yizo ngoni, ngiisi mukulu wo'mulala aleete ingoni nguma-nguma. Na ku ngiisi ngoni, uyandike iziina lya mwene yo. ¹⁸ Ne'ngoni ya'Balaawi, ugiyandike kwi'ziina lya Harooni. Kwokwo, ngiisi úyimangiiri umulala, agaaba ne'ngoni nguma-nguma. ¹⁹ Yizo ngoni zooshi, uziyabiire, unazitwale mwi'heema, imbere lye'mihumaanano, unazilambike imbere lya'Kajumba ke'Kihango. Haaho, ho tugagwanana twembi. ²⁰ Kwokwo, ngiisi ye ngaaba natoola, ingoni yage igaashoga. Kwi'yo njira, lyo ngaamala imidodombo ya'Bahisiraheeri hi'gulu liinyu.»

²¹ Kwokwo, Musa anaganuuzza Abahisiraheeri booshi, na'bimangizi baabo. Yabo bimangizi, banamúheereza ingoni zaabo, ukukulikirana ne'milala yabo, kwo yâli ikumi ni'biri. Iyo ngoni ya Harooni nayo, yâli ziriiri mwo. ²² Ziryana ngoni zooshi, Musa anazibiika imbere lya Nahano, mwi'heema lyage lye'Kihango.

²³ Iri bukakya, Musa anagendi yingira mu lirya iheema. Ne'ri akahikaga mwo, anagwana irya ngoni ya Harooni keera yashoga, inakola na'kafundo. Yako kafundo, kanaleeta akaaso. Na mu yako kaaso mwanalyoka ibitumbwe ibikoli hiiri, binashushiini ne'loozi. Ee! Iyo ngoni, yâli riiri ya beene Laawi. ²⁴ Haaho, Musa analyosa yizo ngoni imbere lya Nahano, anazileeta imbere lya'Bahisiraheeri. Ngiisi mukulu, anayabiira iye'mwage.

²⁵ Nahano anabwira Musa kwokuno: «Irya ngoni ya Harooni, ugigalukane, unagibiike imbere lya'Kajumba ke'Kihango. Iyo ngoni, igakizi langwa, bube bumasi imwa'bahuni. Kwokwo, kwe'midodombo yabo igaamala, halinde batanashubi yitwa.» ²⁶ Ngiisi kwo Nahano akabwira Musa, kwo akanagira.

²⁷ Balya Bahisiraheeri banayiji bwira Musa: «Keera twahera, maashi! Tweshi twamala.

²⁸ Ngiisi úli mu yegeera iheema lya Nahano, si ali mu yami fwa. Aaho! Ka tumalage tweshi?»

18

¹ Ha nyuma, Nahano anabwira Harooni: «Mwe na bagala baawe, kuguma na'ba mu mbaga yawe, ikyanya iheema lye'mihumaanano ligahubirwa, mwe mugabetula umwama. Kiri ne'kyanya abagingi bagayiji legwa, mwe bi-gaalola. ² Ikyanya mwe na bagala baawe mugak-izi kola imbere li'heema lye'mihumaanano, ulee-tage na'biinyu Balaawi, gira bakizi mütabaala.

³ «Yabo beene winyu, ikyanya bagakizi gira imikolwa ya mu liry a iheema, bakizi yibiika mwi'dako lyawe. Kundu kwokwo, batahang-wirwi ukuhuma ku birugu bya mwi'heema, batanayegeere ha kashasha. Iri bangabi-huma kwo, mweshi mugayami fwa. ⁴ Si imikolwa yoshi yo'kukizi lingaania liry a iheema lye'mihumaanano, mube mugweti mugagikola kuguma. Ne'kyanya ugakizi kola mwi'heema Litatuule, hatagirage ugundi mundu úgakizi kuyegeera.

⁵ «Kwokwo, mwehe mwenyene, mwe mugakizi kola imikolwa ya mwi'heema lye'mihumaanano, kiri na ha kashasha. Kwokwo, lyo'buraakari bwani butashubi tibukira ku Bahisiraheeri. ⁶ Mu Bahisiraheeri booshi, keera n'gatoola beene winyu Abalaawi, gira bataluulwe, lyo bakizi ngolera mwi'heema lye'mihumaanano.

⁷ «Haliko wehe, e Harooni, kuguma na bagala baawe, mwe mugakizi ngirira imikolwa yo'bugingi, mu kukunga ibiri ha kashasha, kiri na ibiri imbere lye'Kisiika Kyeru Bweneene. Kwokwo, yugu mukolwa gwinyu, namùheereza gwo. Nakuheereza ne'kigabi kyo'kukizi kola mwo'mukolwa gwa'bagingi. Ngiisi gundi úwangayegeera iheema lye'mihumaanano, akwaniini ayami yitwa.»

Umutuli gwa'bagingi

⁸ Nahano anashubi bwira Harooni kwokuno: «Amatuulo gooshi ga'Bahisiraheeri bagakizi ndeetera, we nabiikaga, ukizi galola. Kwo bag-weti bagagambeereza gooshi mataluule, naani namùheereza go, mwe na'baana baawe. Yago matuulo, gagayama gali ge'mwinyu. ⁹ Ngiisi matuulo ágatali go'kusiriiza lwoshi, gagakizi ba ge'mwinyu. Kuli kudeta amatuulo go'mushyano, na go'kukogwa ibyaha, na go'kuhyula. Ngi-isi bindu bya'bandu bagakizi ndangira ituulo litaluule, bigakizi ba bye'mwawe, mwe na'baana baawe. ¹⁰ Yibyo byokulya, bwo biri bitaluule, mukizi birya. Si abashosi naaho, bo bagakizi birya.

11 «Na kwakundi, ngiisi bindi bya'Bahisiraheeri bagakizi ndangira ituulo mu kubishagania, nabyo bigakizi ba bye'mwawe mwe na bagala baawe, na banyere baawe. Kwokwo, ngiisi mundu wa mu mbaga yawe úkoli yeruusiri, ahangwirwi ukukizi birya kwo.

12 «Kwokwo, namùheereza ngiisi mimbu miija ya'Bahisiraheeri bagakizi ndangira mu kundomoza, nga'mavuta, ne'divaayi, ne'ngano.

13 Ngiisi mimbu yabo yo bagakizi ndomoza, igakizi ba ye'mwawe. Yizo mbuto, ngiisi mundu wa mu mbaga yawe útayulubiiri angakizi zilya kwo.

14 Kwokwo, mu kihugo kyoshi kya'Bahisiraheeri, ngiisi byo bagakizi taluula imwa Nahano, iri na niinyu, bikola bye'mwinyu.

15 «Ikyanya Abahisiraheeri bagakizi ndangira ifula zaabo, na niinyu zigakizi ba ze'mwinyu, ziba fula za'bandu, kandi iri ze'bitugwa. Haliko, yizo fula za'bandu, zikwaniini zikizi guluulwa. Ne'bitugwa biinyu íbyabutwa ubwa mbere, iri byangaba biri na'kashembo, nabyo bikwaniini bikizi guluulwa. 16 Byangaguluulwa ku kyanya biki hiiti umwezi muguma. Ne'kishingo kyo'kubiguluula, biri bingorongoro bitaanu bye'harija, ukukulikirana na ngiisi kwe'harija iri mu gerwa Ahandu Heeru.

17 «Halikago, ikitugwa íkyabutwa ubwa mbere, ziba shuuli, kandi iri bibuzi, kandi iri mbene, byohe, bitagakizi guluulwa. Si biryagagi bitaluule. Kwokwo, uyabiirage umuko gwabyo, unakizi gushangira ku kashasha. Ne'binyule byabyo, ukizi biyokya. Ikyanya ugakizi bisiri-iza, umushiiriri gwabyo gugakizi simiisa Na-

hano. ¹⁸ Yibyo bitugwa, inyama zaabyo zigaaba ze'mwinyu: umushaya ne'kisingiira kye'lulyo, nga kwo biri mu lengezibwa imbere lya Nahano.

¹⁹ «Kwokwo, ngiisi matuulo mataluule ga'Bahisiraheeri bagakizi ndangira, naawe nakuheereza go, mwe na bagala baawe, kiri na banyere baawe. Kiri ne'kihango ha kati kiitu twembi, kigaaba na ku bandu ba mwi'kondo lyawe. Yikyo kihango, kitanâye hongolwe.»

²⁰ Ha nyuma, Nahano anashubi bwira Harooni: «Kundu abiinyu Bahisiraheeri bagahyana ibiri mu kirya kihugo, haliko mwehe, mwe bagingi, ndaabyo mugahyana. Ndaagwo mutuli mugalonga mwo. Si mu Bahisiraheeri, niehe, nie gaaba mutuli gwawe, nie gaanaba buhyane bwawe.

Umutuli gwa'Balaawi

²¹ «Ku luhande lwa'Balaawi, ikyanya bagakizi gira umukolwa gwa mwi'heema lye'mihumaanano, ngakizi baheereza ngiisi kihande ki'kumi kya'Bahisiraheeri bagakizi ndangira. Yikyo kihande ki'kumi, bwo bugaaba buhyane bwabo.

²² «No'kulyokera buno, abandi Bahisiraheeri batakwaniini ukukizi yegeera iheema lye'mihumaanano. Ne'ri bangaliyegeera, iri bayikululira umwama, gunabakwegere ulufu.

²³ Ku yukwo, Abalaawi naaho bo bagakizi kola mwi'heema lye'mihumaanano. Ne'ri abandu bangagira amahube hi'gulu lyalyo, Abalaawi bo bagakizi gabetula. Yulu lubaaja lugayama ho, halinde mu bibusi biinyu byoshi.

«Abalaawi, mu kihugo kye'Hisiraheeri, ndaakyo kindu bagahyana mwo. ²⁴ Si ikyanya Abahisiraheeri bagakizi tanga ikihande kiguma ki'kumi, ngakizi baheereza kyo. Kyo kikatuma n'gadeta, kwo mu baabo Bahisiraheeri, Abalaawi boohe, ndaabwo buhyane bwo bagalonga.»

Ikihande kiguma kya'Balaawi

²⁵ Nahano anabwira Musa, ²⁶ kwo amenyee Abalaawi kwokuno: «Ikyanya Abahisiraheeri bagakizi tangira Nahano ikihande kiguma ki'kumi, mwe mugakizi kihaabwa, kube mutuli gwinyu. Ne'kyanya mugakizi kihaabwa, niinyu mugakizi tanga ikihande ki'kumi kye'mwinyu, gakizi ba go matuulo ge'mwinyu. ²⁷ Yibyo byo mugakizi tanga, bigakizi haruurwa nga gaago matuulo ga'Bahisiraheeri bali mu tanga ku mimbu yabo. ²⁸ Kwokwo, mukizi ndangira ikihande ki'kumi ku byo mugakizi yakiira mu Bahisiraheeri. Yikyo ki'kumi kiinyu, mugakizi kiheereza umugingiHarooni. ²⁹ Ku ngiisi byo mugakizi yakiira, muheereze Nahano ibiri biija, bibe bitaluule imwage.»

³⁰ Nahano anashubi bwira Musa, kwo amenyee Abalaawi na kwokuno: «Ikyanya mugakizi nzikiiriza yikyo kihande ki'kumi ikisimisiizi, ngakizi kiharuura nga ikyashaaga ha kiyeluliro kiinyu, kandi iri ha kikandiro kiinyu. ³¹ Biry a bihande mwenda ibigasigala, mwe ne'mbaga ziinyu, mwangakizi biliira ngiisi ho muloziizi. Bigakizi ba byo bihembo biinyu, hi'gulu lyo'mukolwa gwo mugweti mugagirira mwi'heema lye'mihumaanano.

³² «Ne'ri mwangaba keera mwatanga ibiri biija imwani, ndaagwo mwama gwo mugakizi yikululira. Mukuba, iri mwangaba mutahu-biiri amatuulo mataluule, mutagayitwa hi'gulu lyago.»

19

Ukulingaania amiji go'kuyeruusa

¹ Nahano anashubi bwira Musa na Harooni:
² «Hali ulundi lubaaja lwo ngamubwira. Ugendi menyeesa Abahisiraheeri kwo bakuleetere inyana yi'gaajo. Iyo nyana ibe iri nzira kashembo, inabe itazindi limiisibwa. ³ Iyo nyana, mugiheereze umugingi Heryazaari, agitwale ahayerusiibwi inyuma lye'shumbi, munabuli gitongeerera imbere lyage.

⁴ «Haaho umugingi Heryazaari analeeze umunwe mu muko gwayo, anagushangire ubugira kalinda imbere li'heema lye'mihumaanano.

⁵ Inyama zaayo, zisiriizibwe imbere lyage, kiri no'luhu, no'muko, na'mashe. ⁶ Lyeryo, umugingi anayabiire ihitolo hye'kiti kyo'mwerezzi, kuguma ni'tavi lye'hisopo, ne'nuzi ndukula, anabilashe byoshi ngiisi he'yo nyana igweti igasiriigizibwa.

⁷ «Ha nyuma, umugingi akwaniini afulage ibyambalwa byage, anayikarabe, akabuli yingira mu shumbi. Kundu kwokwo, agaaba aki yulubiri, halinde kabigingwe. ⁸ Ulya mundu ukasiriiza iyo nyana, naye kwakundi afule ibyambalwa byage, anayikarabe, bwo naye agaaba ayulubiri halinde kabigingwe.

9 «Ugundi mundu úkoli yerusiibwi, agashamata umunyota-kiiko gwe'yo nyana, anagendi gubiika áhayerusiibwi, inyuma lye'shumbi. Yugwo munyota-kiiko, gunakizi langwa ho bwija. Ha nyuma, Abahisiraheeri banakizi gutobera mu miji go'kuyeruusa. Yiryo, liri ituulo lyo'kukogwa ibyaha. ¹⁰ Yugwo munyota-kiiko gwe'yo nyana, umundu úgagushamata, akwaniini naye afulage ibyambalwa byage. Naye kwakundi, agaaba akoli yulubiiri halinde kabigingwe. Yulu lubaaja, lugayama mu Bahisiraheeri booshi, kiri na mu binyamahanga byo batuliinwi.

Ulubaaja hi'gulu lyo'kuyerusibwa

¹¹ «Ngiisi úgaahuma ku kirunda, agaaba akoli yulubiiri, halinde ukuhisa isiku zirinda. ¹² Mu yizo siku, ulusiku úlugira izishatu, no'lugira izirinda, uyo mundu akwaniini ayiyeruuse na galya miji. Kwokwo, lyo agaaba akoli yeruusiri. Haliko, iri atangayiyeruusa ku lusiku úlugira izishatu, na ku lugira izirinda, iri agayama aki yulubiiri. ¹³ Ngiisi úwahuma ku kirunda, anabe atagendi yiyeruusa, agaaba ayulubaza iheema lya Nahano. Uyo mundu, akwaniini atwibwe mu baabo Bahisiraheeri. Bwo atakayeruusibwa na galya miji, anayamaga aki yulubiiri.

¹⁴ «Umundu, nga angafwira mwi'heema, abandu bakwaniini ukukulikira yulu lubaaja: Ngiisi úwangayingira mwo, kandi iri úwagwanwa mwo, booshi bagaaba bakoli yulubiiri, halinde ukuhisa ku siku zirinda.

15 Yaho mwi'heema, ngiisi kirugu ikigaaba kitatumbikiirwi, nakyo kigaaba kikoli yulubiiri.

16 «Iri umundu angaba akola imbuga, anahumage ku kirunda kya úwayitwa, kandi iri kya úwafwa yenyene, uyo mundu agaaba akoli yulubiiri, halinde ukuhisa ku siku zirinda. Bigaaba kwokwo, kiri na ku mundu úwahuma imigongolo yo'mundu, kandi iri ishinda.

17 «Umundu mwene uyo, iri angalooza ukuyiyeruusa, mukwaniini muyabiire umunyota-kiiko gwa galya matuulo go'kukogwa ibyaha. Yugwo munyota-kiiko, mugufuke mu nyungu, munagutobe na'miiji meeru.

18 Kwokwo, ngiisi úyeruusiri, ayabiire ihitavi hye'hisopo, anahireeze mu yago miiji, anagashangire kwi'heema, na ku birugu ibiriri mwo, kiri na ku bandu ábali mwo. Akabuli gashangira na ku'lya mundu úhumiri ku migongolo, kandi iri úhumiri ku shinda, kandi iri ku mundu úkayitwa, kandi iri ku kirunda kya úkafwa yenyene. 19 Ku lusiku úlugira izishatu, no'lugira izirinda, ngiisi úkoli yeruusiri, akwaniini ashangirage yago miiji ku úkoli yulubiiri. Na mu yizo siku zirinda, amúyeruuse. Uyo úshubi yulubiiri, akwaniini afulage ibyambalwa byage, anayikarabe. Na ku kyanya kya'kabigingwe, agaaba akoli yeruusiri.

20 «Iri umundu angaiyulubaza, atanaiyeruuse, akwaniini atwibwe mu baabo Bahisira-heeri. Mukuba, agaaba keera ayulubaza iheema lya Nahano. Bwo atakashangirwa kwa'miiji go'kuyeruusa, agayama aki yulubiiri.

21 «Yulwo, lulyagagi lubaaja úlugayama ho. Ngiisi úgakizi shangira amiji go'kuyeruusa, akwaniini akizi fula ibyambalwa byage. Ngiisi úgakizi huma mu yago miji, agaaba akoli yulubiiri, halinde ukuhisa kabigingwe. 22 Uyo mundu úkoli yulubiiri, ngiisi byo agahuma kwo, bigaaba nabyo keera byayulubala. Na ngiisi úgamúhuma kwo, naye agaaba akoli yulubiiri, halinde kabigingwe.»

20

Amiji ge'Meriba

1 Mu mwezi gwa mbere, Abahisiraheeri booshi bâli mali hika mwi'shamba lye'Siini, banashumbika i Kadeeshi. Ikyanya bâli kola ho, Miryamu anafwa, banamúziika.

2 Yahoo bâli shumbisiri, ndaago miji ágâli riiri ho. Kwokwo, abandu banazunguluka Musa na Harooni, 3 iri banalongooza Musa: «Ikyanya beene witu bakayitwa imbere li'heema lya Nahano, bwangâbiiragi bwija tufwire kuguma.

4 Aahago! Kituma kiki mwatuleeta hano mwi'shamba? Ka mbu lyo tuyiji herera mwo, kuguma ne'bitugwa biitu? 5 Kituma kiki mukatulyosa i Miisiri, mwanatuleeta mu gano malibu? Si hano ndaayo ngano, ndaanayo mitiini, ndaanayo mizabibu, kandi iri makomamanga. Kiri na'magoloovi, ndaago.»

6 Musa na Harooni banalyoka áhali yabo bandu, banagendi yimanga ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano, banagwa buubi imbere lya Nahano. Ne'ri bakaba

balyagagi yaho, lyeryo, ubulangashane bwage bwanabatanguulira.

⁷ Nahano anabwira Musa: ⁸ «Uyabiirage ingoni yawe. Mwe na mukulu wawe wa Harooni, mukuumanie yaba bandu. Mango baba bakoli kumaniri imbere lyawe, unabwire luliira lwala kwo lushyokage mwa'miiji. Haaho, amiiji gaga-lyoka mu lwala, halinde yaba booshi banalonge ukuganywa, kuguma ne'bitugwa byabo.»

⁹ Kwokwo, Musa anayabiira irya ngoni, imbere lya Nahano. ¹⁰ Musa na Harooni, banakuumania balya booshi imbere lyo'lwala. Musa anababwiririra: «E bahuni, munyuvwirizagye. Ka muloziizi tumùlyokeze amiiji mu yulu lwala?»

¹¹ Lyeryo Musa anabangula ukuboko, anashulika irya ngoni ubugira kabiri ku lwala, amiiji ganayami lushyoka mwo. Yabo booshi, bananywa kuguma ne'bitugwa byabo.

¹² Haliko, Nahano anabwira Musa na Harooni kwokuno: «Si mutambiisiri kwo'mulangaaliro, mutananzimbahiri imbere lya'Bahisiraheeri! Kwokwo, mutakiri mwe mugabahisa mu kihugo kyo ngabaheereza.»

¹³ Yaho handu, hali mu detwa Amiiji ge'Meriba. Mukuba, haaho, ha'Bahisiraheeri bakahambanwa na Nahano, kundu âli mali yerekana ubulangashane bwage mu kati kaabo.

Mwami we'Hedoomu ahangirira Abahisiraheeri

¹⁴ Ikyanya Abahisiraheeri bâli ki riiri i Kadeeshi, Musa anumira mwami we'Hedoomu indumwa, ti: «E mwami, twehe tuli beene

winyu, Abahisiraheeri. Ku yukwo, utuyuvwirize. Amalibu gooshi go tukalonga, ugayijiyiji. ¹⁵ Bashokuluza biitu bakagenda i Miisiri. Ne'yo munda, tukahisa imyaka mingi tutuuziriyo. Balya Bamiisiri bâli kizi libuza bashokuluza biitu, kiri na nyiitu kwakundi. ¹⁶ Haliko, ikyanya tukatakira Nahano mu kumúlrira, anatumira umuganda wage, gira ayiji tulyosa i Miisiri. Na buno, tukolaga hano i Kadeeshi, mu kaaya ákabibikiinwi ne'kihugo kyawe.

¹⁷ «Ku yukwo, twakuyingira, we kongwa, utulekage tulenge mu kihugo kyawe. Ikyanya tugalenga mwo, ndaayo ndalo yo tugashereeza, kiri ze'mizabibu. Tutaganayegeera ibirigo biinyu, mbu tuvwome mwa'magoloovi. Mu lugeezi lwitu, tugakulikira injira ya namuhirye naaho, buzira kubambala ilulyo kandi iri ilumoshu, halinde tunahulukaane ikihugo.»

¹⁸ Ulya mwami we'Hedoomu, analahira: «Nanga! Iri mwangalenga mu kihugo kyani, ngayami mùlwisa ne'ngooti.»

¹⁹ Abahisiraheeri banamúshuvya: «Tugayilengera ku njira ya namuhirye naaho. Ne'ri twanganywa ku miji giinyu, twe ne'bitugwa biitu, tugagaliha. Byo twakuuuna naaho, utuhanguule tulenge. Ndaakyo kindi kyo tukuloziizi kwo.»

²⁰ Ulya mwami we'Hedoomu anashubi shuvya: «Nanga! Mutahangwirwi ukulenga hano.» Lyeryo, ibihagange bingi bya'Bahedoomu byanayija, gira biyiji balwisa. ²¹ Na bwo yabo Bahedoomu batakabahanguula kwo balenge mu kihugo

kyabo, kyanatuma Abahisiraheeri batagalenga mwo, banalooza igindi-gindi njira.

Harooni afwa

²² Abahisiraheeri booshi, banayimuka yaho i Kadeeshi, banagenda halinde ku mugazi Hoori.

²³ Yaho i Hoori hâli ku lubibi lwe'kihugo kye'Hedoomu.

Kwokwo, Nahano anabwira Musa na Harooni:

²⁴ «Mukulu wawe wa Harooni akola agaafwa, agwane bashokuluza baage. Na ibitumiri atagayingira mu kihugo kyo n'gaheereza Abahisiraheeri, bwo mwembi mukangayiriza i Meriba.

²⁵ Kwokwo, uyabiirage Harooni na mugala wage wa Heryazaari, munateramanwe ku mugazi Hoori. ²⁶ Mango mwahika ho, unamúhogole ibyambalwa byage byo'bugingi, unabiyambike mugala wage Heryazaari. Mukuba, haaho, ho Harooni agafwira.»

²⁷ Musa anagira nga ngiisi kwo Nahano amúbwira. Kwo bali bashatu, banateramira ku mugazi, na'Bahisiraheeri booshi bababwini.

²⁸ Iri bakahika kwi'rango, Musa anahogola Harooni ibyambalwa, unabiyambika mugala wage wa Heryazaari. Haaho kwi'rango, ho uyo Harooni akafwira.

Ha nyuma, Musa na Heryazaari banamanuka.

²⁹ Yabo Bahisiraheeri booshi, iri bakabwirwa kwo Harooni keera afwa, banahisa isiku makumi gashatu, bagweti bagamúgandaara.

21

Abahisiraheeri bahima Abakaanani

¹ Mwami we'Kaanani âli kizi buuzibwa Haraadi. Uyo mwami, âli tuuziri i Negebu. Ne'ri akayuvwa kwa'Bahisiraheeri bagweti bagayija mu njira yo'kugenda i Hatarimu, anayiji bateera, anagwata baguma baabo imbira.

² Lyeryo, yabo Bahisiraheeri banabiika indahiro imbere lya Nahano, ti: «Yaba bandu, iri wangababiika mu maboko giitu, tugasivya utwaya twabo twoshi.»

³ Ikyanya bakahuuna Nahano kwokwo, anabayuvwa. Yabo Bakaanani, anababiika mu maboko gaabo. Kwokwo, Abahisiraheeri banabasivya lwoshi-lwoshi, kuguma no'twaya twabo. Kyanatuma yaho handu hagakizi buuzibwa Horima, kuli kudeta: bushereeze.

Musa atula umujoka gwo'mulinga

⁴ Abahisiraheeri banalyoka yaho ku mugazi Hoori, banashokola injira yo'kugenda iwa Nyaaaja Ndukula, gira lyo babambala ikihugo kye'Hedoomu. Haliko, ikyanya bâli ki riiri mu njira, abandu banavunika umutima.

⁵ Yabo bandu, banatondeera ukuyidodombera Rurema, kiri na Musa, ti: «Emwe! Si ukatulyosa i Miisiri, gira tuyiji herera mu lino ishamba! Hano, ndaahyo hyokulya, ndaanahyo tugaanywa. Si kino kyokulya kiri kyagaza imwitu, keera kyanatuneka.»

⁶ Iri Nahano akayuvwa kwokwo, anatuma imijoka mu kati kaabo. Iyo mijoka, yâli na'manjoka-njoka, yanakizi bakoma bweneene, halinde abingi baabo banafwa.

⁷ Kyanatuma yabo bandu bagagendera Musa, banamúbwira: «Ikyanya tukayidodombera Nahano, kiri na naawe, tukakuhubira bweneene. Kwokwo, utuhunirage imwa Nahano, gira iyo mijoka, atulyokeze yo.» Musa mbu ayuvwe kwokwo, anabahuunira ulukogo.

⁸ Nahano anabwira Musa: «Utee tula umujoka mu mulinga, unagumanike ku kiti. Kwokwo, ngiisi úgakizi komwa ne'mijoka, iri angagulangiiza kwo, lyo agaakira.»

⁹ Musa anayabiira umulinga, anatula mwo'mujoka.* Gulya mujoka, anagumanika ku kiti. Kwokwo, ngiisi úwáli kizi komwa no'mujoka, anakizi langiiza ku gulya mujoka gwo'mulinga, anakire.

Abahisiraheeri bagenda i Mohabu

¹⁰ Abahisiraheeri banalyoka yaho, banagendi shumbika i Hobooti. ¹¹ Banashubi lyoka i Hobooti, banagendi shumbika i Hiye-Habariimu, uluhande lwe'sheere mwi'shamba lye'Mohabu.

¹² Ne'kyanya bakalyokaga yaho, banagendi shumbika mu kabanda ke'Zereedi.

¹³ Iri bakalyoka yaho, banagendi shumbika ha butambi lwo'lwiji Harinooni. Yulwo lwiji, luli mu hingira mu lubibi lwe'kihugo kye'Mohabu, ne'kya'Bahamoori. ¹⁴ Kyo kitumiri biri biyandike mu Kitaabo kya'Mazibo ga Nahano, hi'gulu lya'kaaya ke'Wahebu ka mu kihugo kye'Suufa, na hi'gulu lyo'lwiji Harinooni, ¹⁵ ne'migenda yalwo ítabisiri halinde mu kaaya ke'Hari, na ku mbibi ze'Mohabu.

* **21:9** 21.9 Yohana 3.14.

¹⁶ Abahisiraheeri, iri bakalyoka yaho, banashokola injira, halinde i Beeri. (Na yaho i Beeri, ho Nahano akabwirira Musa kwo akumanie Abahisiraheeri booshi, gira abaheereze amiji.) ¹⁷ Yaho i Beeri, Abahisiraheeri banayimba yulu lwimbo:

«E Kirigo, ushyokage mwa'miji. Ukizi gayimbira.

¹⁸ Kino kirigo, abatwali biitu, bo bakakihumba.

Ee! Kikahumbwa na'bimangizi biitu, iri banafumbiiti ingoni zaabo zo'butwali.»

Kwokwo, banalyoka yaho mwi'shamba, banagenda i Matana.

¹⁹ Ne'ri bakalyoka i Matana, banagenda i Nahalyeri. Ne'ri bakalyoka i Nahalyeri, banagenda i Bamooti. ²⁰ Ne'ri bakalyoka i Bamooti, banagenda mu kabanda akahisiri mu kihugo kye'Mohabu. Na yaho, iri umundu, angazamuukira mwi'rango lye'Pisiga, anayami langiiza hala bweneene mwi'shamba.

Abahisiraheeri bahima Sihooni, na Hoogi

²¹ Mwami wa'Bahamoori âli kizi buuzibwa Sihooni. Uyo Sihooni, Abahisiraheeri banamutumira indumwa: ²² «Utuhanguule tulengage mu kihugo kyawe. Ikyanya tugalenga mwo, tugabambala imbingiro zaawe, kiri ne'ndalo zaawe ze'mizabibu. Ndaanago miji go tugaanywa mu birigo byawe. Si mu lugeezi lwitu, tugakulikira injira ya namuhirye naaho, halinde tuhulukaane ikihugo kyawe.»

²³ Uyo mwami Sihooni, analahira kwa'Bahisiraheeri batalenge mu kihugo kyage, anakuumania abasirikaani baage booshi,

anabatwala i Yahasa. Yaho mwi'shamba, ulya mwami, anagendi bateera.

²⁴ Uyo mwami, iri akayiji lwisa Abahisiraheeri, banamúyita ne'ngooti. Bananyaga ikihugo kyage, ukulyokera ku lwiji Harinooni, halinde ku lwiji Yaboki.

Abahisiraheeri banagenderera, halinde mu kihugo kya'Bahamooni. Haliko, iri bakahika ho, banagwana ulubibi lwakyo ludediiri bweneene.

²⁵ Kwokwo, kwa'Bahisiraheeri bakanyaga yutwo twaya twoshi twa'Bahamoori, banatutuula mwo. Mu kati kaatwo, mwâli riiri twe'Heshibooni, kuguma no'twaya twayo tuniini. ²⁶ Yako kaaya ke'Heshibooni, kâli riiri kaaya ka Sihooni, mwami wa'Bahamoori. Ubwa mbere, ye katee lwisa mwami we'Mohabu, anamúnyaga ikihugo kyage kyoshi, halinde ku lwiji Harinooni. ²⁷ Kyo kitumiri abimbi biitu bali mu yimba, ti:

Muyiji yubakulula akaaya ke'Heshibooni.

Kalyagagi kaaya ke'mwa Sihooni. Kwokwo, kashakululwe.

²⁸ Umuliro, gukalyoka i Heshibooni, wa gwi!

Imbigi zaagwo, zikalyoka mu kaaya ka Sihooni.

Yugwo muliro, gwanasiriiza akaaya ke'Hari, mu Mohabu,
gwanajigiivya abakulu be'migazi
ye'Harinooni.

²⁹ E bandu be'Mohabu, yayewe imwinyu.

Kundu mulyagagi bandu bo'mugisi Kemooshi, haliko keera mukashereezibwa.

Bagala biinyu, keera mukabaleka babe bo'kukizi tibita-tibita.

Banyere biinyu, keera mwabajandirira,
bagendi gwatwa imbira na Sihooni, mwami
wa'Bahamoori.

³⁰ Kundu kwokwo, balya booshi, twehe buno
keera twabashereeza,
ukulyokera i Heshibooni, halinde i Dibooni.
Keera tukabaminika, ukulyokera i Nashimu
halinde i Noofa, ne'Medeba.

³¹ Yabo Bahisiraheeri banayiji tuula mu kihugo
kya'Bahamoori. ³² Ha nyuma, Musa anatuma
abagahirizi mu kaaya ke'Yazeeri. Yako kaaya
nako, banakagwata mbira, kuguma no'twaya
twako tuniini. Kwokwo, kwo bakayimula
mwa'Bahamoori.

³³ Haaho, Abahisiraheeri banahinduka, ba-
nashokola injira yo'kulola i Bashaani. Mwami
Hoogi we'Bashaani, anayimuka na'basirikaani
baage, anagendi bateera i Hedireyi.

³⁴ Kundu kwokwo, Nahano anabwira Musa:
«Uyo mwami Hoogi, utamúyobohe. Keera
namúbiika mu maboko gaawe, kuguma
na'basirikaani baage booshi, kiri ne'kihugo
kyage. Ugamúgira nga kwo ukagira mwami
Sihooni, wa'Bahamoori, úwâli tuuziri i
Heshibooni.»

³⁵ Ehee! Yabo Bahisiraheeri banayita ulya
mwami Hoogi, na'basirikaani baage booshi.
Ndaaye kiri no'muguma úkatoloboka. Abahisir-
aheeri, banayiji tuula mu kihugo kyage.

22

*Mwami we'Mohabu atumira umunamaleere
Balaamu*

¹ Abahisiraheeri banashubi yimuka, ban-agendi shumbika mu ndekeera ze'Mohabu, uluhande lwe'sheere lwo'lwiji Yorodaani. Yaho, hali mu lolana na'kaaya ke'Yeriko.

² Mwami Balaaki mugala Zipoori, âli yiji-yiji ngiisi kwa'Bahisiraheeri bâli mali girira Abahamoori, ³ anâli koli shengusiri, kuguma na'bandu baage booshi. Ee! Balya Bamohabu, bâli gweti bagalenga mwe'kinyukura. Na ibikabayobohya, bwa'Bahisiraheeri bâli riiri bingi bweneene.

⁴ Yabo Bamohabu banabwira abashaaja be'Midyani: «E balya, yaka kanyegete ka'bandu bagweti bagalabika abatuulani biitu, nga kwe'shuuli iri mu vwajagira ubwasi mu ndagiriro.»

Uyo Balaaki, bwo âli kola mwami we'Mohabu, ⁵ anatumaga indumwa imunda umunamaleere Balaamu mugala Behoori. Âli tuuziri i Petoori, hoofi lyo'lwiji Hefuraati. Uyo mwami anabwira Balaamu kwokuno:

«E waliha, hali akanyegete ka'bandu abalyosiri i Miisiri. Yabo bandu, bakoli kwiziri mu mahanga gooshi. Buno naani, keera bakahiga kwo bagaanyaga kino kihugo kyani.

⁶ «We kongwa we, undabaale! Yaba bandu, uyiji bandaakira, bwo balyagagi bihagarusi bweneene ukumbima. Iri wangabadaaka, ngeeka lyo nangahasha ukubahima, na mbayimule mu kihugo kyani. Nyiji-nyiji kwo ngiisi ye uli mu gashanira, iri akoli gashaniirwi. Na ngiisi ye uli mu daaka, iri akoli daasirwi.»

⁷ Yabo bakulu be'Mohabu na'be'Midyani, banyalyoka yaho, bafumbiiti imbuli, gira bagitwalire Balaamu. Ne'ri bakahika imunda ali, banamúganuulira ngiisi byo Balaaki akabatuma.

⁸ Uyo Balaamu anababwira: «Mutee laalaga hano. Kusheezi ngaaba keera nalonga ishuvyo imwa Nahano. Ngiisi kwo agambwira, kwo na niinyu, ngamùbwira.» Kwokwo, yabo batwali be'Mohabu banalaala yaho.

⁹ Bushigi, Rurema anayijira uyo Balaamu, anamúbuuza: «Ewe! Yaba bandu bo muliri-inwi, balyagagi banyandi?» ¹⁰ Balaamu, ti: «E Rurema, yaba bandu, Balaaki mugala Zipoori, ye wabandumira, ti: ¹¹ “Hali akanyegete ka'bandu ábalyosiri i Miisiri, keera banakwira ahandu hooshi. Buno, we kongwa we, ubandaakire! Ngeeka nangalonga ubulyo bwo'kubalwisa, na mbayimule.”»

¹² Rurema anamúbwira: «E Balaamu, utakolwe mbu mugendanwe, bwa'Bahisiraheeri bakoli gashaniirwi. Ku yukwo, utashubi gendi badaaka.»

¹³ Iri bukakya shesheezi, Balaamu anabwira yabo batwali ba mwami Balaaki: «Mugalukage mu kihugo kiinyu. Si Nahano alahiiri kwo tutagendanwe.»

¹⁴ Yabo batwali be'Mohabu banayimuka, banagalukira imunda Balaaki, banamúbwira: «E mwami, Balaamu alahira kwo tutayijanwe.»

¹⁵ Uyo Balaaki anatuma abandi batwali. Boohe, bâli riiri bingi ukuhima balya ba mbere, banali bo bâli hiiti ulushaagwa bweneene.

¹⁶ Yabo nabo, iri bakahika imunda Balaamu, banamúbwira: «Balaaki mugala Zipoori adesiri kwokuno: “Hatagirage igambo írigakubuza kwo utayije imwani. ¹⁷ Ngakubulika ibindu íbiri tiita. Ngiisi byo ugambuuna, byo nganakuheereza. Ku yukwo, uyiji ndaakira yaba bandu, maashi!”»

¹⁸ Haliko balya bandu, iri bakahika, Balaamu anabashuvya: «Kundu Balaaki angambeziizi akajumiro kaage, kanabe kayijwiri mwe'harija ne'nooro, niehe ndangahongola igambo lyoshi lyo Nahano Rurema wani ambwira, liba lihamu, kandi iri liniini. ¹⁹ Kwokwo, niinyu mulaalage hano, halinde ndonge ukumenya iri Nahano aganyushuulira irindi igambo.»

²⁰ Mu bwobwo bushigi, Rurema anayijira Balaamu, anamúbwira: «Yaba bandu, bwo bayiji kuyabiira, mugendanwe. Haliko, ukizi gira naaho ngiisi byo ngakubwira.»

²¹ Iri bukakya shesheezi kare-kare, Balaamu anayabiira punda wage, banagendanwa.

Punda wa Balaamu adeta

²² Uyo Balaamu, ikyanya akagendaga na yabo batwali, Rurema anaraakara bweneene. Kyana-tuma umuganda wage agagendi múyitanga mu njira, gira amúhangirire. Balaamu âli bwatiiri ku punda wage, akulikiirwi na'bakozi baage babiri.

²³ Uyo punda mbu alangiize, anabona ulya muganda wa Nahano ayimaaziri mu njira, ayomwiri ingooti. Ehee! Uyo punda anayami shaaga mu njira, anayahuka mu ndalo. Balaamu anamúshulika, gira agalukire mu njira.

²⁴ Ulya muganda wa Nahano anashubi bayitanga ha mbere. Anayimanga he'njira ifindiini ha kati ke'byogo bye'ndalo ze'mizabibu.

²⁵ Ulya punda mbu ashubi múbona, anayihaga ku kyogo, anakifyedekania kwo'kugulu kwa Balaamu, kyanatuma Balaamu agashubi múshulika.

²⁶ Ulya muganda wa Nahano anashubi yegeera ha mbere, anayimanga áhafindiini bweneene. Ndaanaho ho'mundu angabambala, iba ilulyo kandi iri ilumoshu. ²⁷ Uyo punda, mbu ashubi bona ulya muganda, leero anagwejera haashi. Balaamu anashubi raakara, anamúhimbula bukayu ne'ngoni.

²⁸ Lyeryo uyo punda, Nahano anamúyigula akanwa. Ulya punda, anatondeera ukudeta: «E Balaamu, maashi, bikagi nagira, halinde wanjulika ubugira kashatu?» ²⁹ Balaamu naye, ti: «Si ugweti ugangayiriza, mbu ndi muhwija. Nga nangabiiri ne'ngooti, nangakutongiiri.»

³⁰ Ulya punda, ti: «Ewe! Ka ndali nie yolya punda wawe? Si nyamiragi ndi mu kizi kuheeka halinde zeene? Aahago! Ka hali ulundi lusiku lwo n'gakugirira kwoku?» Balaamu anamúshuvya: «Nanga!»

³¹ Lyeryo, Nahano anayigulaga amasu go'yo Balaamu, anabona ulya muganda wa Nahano, akoli yimaaziri ha kati ke'njira, ayomwiri ingooti. Leero, Balaamu anayami shonooka, anagwa buubi.

³² Ulya muganda, anamúbuuza: «Ewe! Kituma kiki washulika uyu punda wawe ubugira kashatu? Si nakuyijira, gira nyiji kuhangirira.

Si yulu lugeezi lwawe, luli lwa buhwija! ³³ Uyu punda wawe ashuba mu mbona, ananyieyeke ubugira kashatu. Átaki nyieyeke, nga keera nakuyita. Haliko yehe, nangamúlesiri mugumaana.»

³⁴ Uyo Balaamu, ti: «E waliha, keera n'gagira ikyaha bweneene. Ndanashubi yiji kwo uyi-maaziri mu njira, mbu lyo umbangirira. Buno, bwo utasimiisibwa na luno lugeezi lwani, ngola ngagalukira i kaaya.»

³⁵ Uyo muganda, ti: «Nanga! Mugendanwe na yaba bandu. Haliko, ugendi deta naaho, ngiisi byo ngakubwira.» Kwokwo, Balaamu anagenderera na yabo batwali ba Balaaki.

³⁶ Mwami Balaaki mbu ayuvwe kwo Balaamu akola mu njira, anayami gendi músanganira. Banagwanana mu kaaya ke'Hari. Yako kaaya, kâli riiri ku ngombe yo'Iwiji Harinooni, ku lubibi lwe'Mohabu.

³⁷ Uyo munamaleere Balaamu, mbu ahikage, Balaaki anamúbuuza: «Ewe! Ikyanya nakutumira, kituma kiki utayami yija? Ka utoniragi kwo ndahiiti ubushobozi bwo'kukuhemba?»

³⁸ Balaamu anamúshuvya: «E waliha, nie yono, ngola hano. Kundu kwokwo, ndahangwirwi ukudeta amagambo, nga kwo ndoziizi nienyene. Nangadeta naaho ngiisi byo Rurema agambwira.» ³⁹ Lyeryo, Balaamu na Balaaki banagendanwa mu kaaya ke'Kiryati-Huzooti.

⁴⁰ Iri bakahika mwo, Balaaki anatanga ituulo lye'shuuli, ne'bipanga. Yago matuulo, anagaheereza kwo Balaamu, na yabo bashaaja bo bâli ririinwi.

⁴¹ Iri bukakya, mwami Balaaki anatwala Balaamu, banazamuukira i Bamooti-Baali. Uyo Balaamu anabona ya'Bahisiraheeri baguma-baguma.

23

Balaamu agashaanira Abahisiraheeri

¹ Uyo Balaamu anabwira Balaaki: «E mwami, unyubakire ututanda tulinda. Mango wayusa, unandeetere ishuuli zirinda, ne'bipanga birinda.» ² Mwami Balaaki anagira nga kwo'yo Balaamu amúbwira. Ku ngiisi katanda, banakizi biika kwe'shuuli nguma-nguma, ne'kipanga kiguma-kiguma.

³ Haaho, Balaamu anabwira Balaaki: «Usigalage ubwatiiri hano ha'matuulo gaawe. Hali ikyanya Nahano angakoli nyijira. Na ngiisi byo aganyereka, byebyo, byo ngayiji kubwira.»

Balaamu anazamuuka, halinde anahika áhayiheriiri kwi'rango. ⁴ Ne'ri akaba akola yaho, Rurema anamúhulukira kwo. Balaamu anamúbwira: «Keera nayubaka ututanda tulinda, na ku ngiisi katanda nabiika kwi'tuulo lye'shuuli nguma-nguma, ne'kipanga kiguma-kiguma.»

⁵ Nahano anamúbwira ngiisi byo agaadeta, ti: «E Balaamu, ugalukire imunda Balaaki, unamúbwire ngiisi kwo nakubwira.»

⁶ Kwokwo, Balaamu anagaluka, anagwanana Balaaki aki yimaaziri ha butambi li'tuulo lyo'kusiriiza. Na'batwali booshi be'Mohabu bâli

riiri ho. ⁷ Ulya Balaamu anatangaga yubu buleevi:

«Mwami Balaaki andumira, njaage i Haraamu, na nyije hano.

Ee! Bwo ye mwami we'Mohabu, andumira ukulyoka mu migazi ye'sheere.

Anambwira: "Yijaga, undaakire beene Yakobo.

Ee! Uyiji daaka Abahisiraheeri."

⁸ Aahago! Kuti kwo ngabadaaka, na Rurema atabadaasiri?

Kuti kwo nangabatwira ulubaaja, na Nahano atabatwiriiri lwo?

⁹ Kwo nyimaaziri hano mu maala, kwi'rango, mbabwini.

Ngweti ngabalangiriza hano ku mugazi.

Balya bandu, bahandwirwi ne'gindi milala, banatuuziri boonyene.

¹⁰ Yaba beene Yakobo, si balyagagi kanyegete nga mushenyu.

Aaho! Nyandi úwangaki baharuura?

Nyandi úwangaharuura kiri ne'kihande kyabo kiguma kya kana?

Bwangaba bwija, nvwe nga boohe mu kati ko'kuli.

Ee! Kwokwo kwo kwangaba kwija.»

¹¹ Uyo Balaamu, lyeryo mwami Balaaki anamúnaakira: «Maki gano wagiraga?

Nakuleeta hano, kwo uyiji daaka abagoma baani. Si ho wangabadaasiri, keera wabagashaanira.»

¹² Uyo Balaamu, ti: «E waliha, si mbangwirwi naaho ukudeta ngiisi byo Nahano ambwiziri!»

Balaamu atanga ubuleevi bwa kabiri

¹³ Ha nyuma, mwami Balaaki anashubi bwira Balaamu: «Uyije tugendanwe ahandi, ngiisi ho wangashobola ukubona ikimaanye kyabo naaho, si batali booshi. Leero, unabandaakire.»

¹⁴ Lyeryo, Balaaki anatwala Balaamu mu ndalo ye'Sofimu, kwi'rango lye'Pisiga. Yaho kwakundi, anahayubaka ututanda tulinda. Ku ngiisi katanda, anakizi tanga kwi'tuulo lye'shuuli nguma-nguma, ne'kipanga kiguma-kiguma.

¹⁵ Balaamu anabwira Balaaki: «E mwami, utee sigala hano ha'matuulo gaawe. Niehe, ngagenda haliira, gira ngendi gwanana na Nahano.»

¹⁶ Uyo Balaamu, iri akahikaga ho, banagwanana na Nahano. Anamúheereza indumwa, anabuli múbwira: «Ugalukire imunda Balaaki. Ino indumwa, umúbwire yo.»

¹⁷ Kwokwo, Balaamu anagalukira imunda Balaaki, anagwana aki yimaaziri ha yago matuulo gaage, ali kuguma na'batwali be'Mohabu. Balaaki anamúbuuza: «Aahago! Biki byo Nahano akubwira?»

¹⁸ Ulya Balaamu anatanga ubuleevi kwokuno: «E Balaaki mugala Zipoori! Yinamuka, undege amatwiri.

¹⁹ Rurema atali nga mundu, mbu abeeshe.

Atanali nga mundu mbu ayishuhize.

Ngisi byo agweti agaadeta, ali mu bigira.

Na ngiisi byo ali mu lagaania, ali mu bikola.

²⁰ Lolaga! Keera Rurema ambwira kwo ngizi bagashaanira.

Na bwo yenyene keera akabagashaanira, ndangaki bihindula.

21 Mu beene Yakobo, ndaabwo buligo bwo mbabwini kwo.

Yabo Bahisiraheeri, ndaago magoorwa go bagalonga.

Nahano Rurema wabo, batuliinwi.

Keera abamenyeesa kwo ye mwami wabo.

22 Rurema keera akabalyosa i Miisiri, anahiitagi imisi nga ya mbogo.

23 Beene Yakobo, ndaalyo idaaki iryangabahuma kwo.

Ndaanabwo bulozi úbwangaba ne'misi hi'gulu lyabo.

Buno, abandu bagakizi deta hi'gulu lya'Bahisiraheeri, ti:

“Rurema keera akabagirira ibisoomenza bya kahebuuza.”

24 Emwe! Bakoli yimaaziri nga ndare ngazi.

Banakoli sikamiri nga ndare njosi.

Bali nga ndare, bwo batagahunira,

halinde batee vwajagira ku byo bayita,

banabe keera banywa ku muko gwabyo.»

25 Uyo mwami Balaaki anayami bwira Balaamu: «Iri utangashobola ukubadaaka, ulekage ukubagashaanira.»

26 Balaamu anamúshuvya: «Ka ndakakubwira kwo ngiisi byo Nahano agambwira, byebyo byo nganagira?»

27 Mwami Balaaki anashubi múbwira: «Uyije ngutwale ahandi. Ngeeka ho Rurema angayemeera undaakire yaba bandu.»

28 Kwokwo, Balaaki anatwala Balaamu mwi'rango lyo'mugazi Pehoori. Yahoo, umundu ali mu yami langiiza hala mwi'shamba.

29 Balaamu anashubi múbwira: «Unyubakire ututanda tulinda, unandeetere ishuuli zirinda, ne'hipanga birinda.»

30 Balaaki anagira nga kwo amúbwira. Ku ngiisi katanda, anakizi tanga ituulo lye'shuuli nguma-nguma, ne'kipanga kiguma-kiguma.

24

1 Leero, umunamaleere Balaamu anabona kwo Nahano asiimiri naaho ukugashaanira Abahisir-aheeri. Kwokwo, atanaki shubi gendi lagula, nga kwo âli kizi gira. Anakizi langiiza naaho mwi'shamba. 2 Ne'ri akalangiiza, anabona ishumbi za'Bahisiraheeri. Ngiisi mulala, gwâli na'handu haagwo. Ha nyuma, Umutima gwa Rurema gwanamúyijira, 3 anatangaga ubuleevi kwokuno:

«Balaamu mugala Behoori, akayigulirwa ubuleevi, anabubona ne'nooka.

Yubwo buleevi bwage, abubwini ku bwer-anyange.

4 Yubwo buleevi, buli bwo'mundu úkayuvwa amagambo ga Rurema.

Ikyanya Rurema wo'bushobozi bwoshi akanyereka amabone,

amasu gaani ganayigulwa, nanagwa haashi mu kumúyikumba.

5 E beene Yakobo, amaheema giinyu, ganonosiri ngana-ngana!

Ishumbi ziinyu, zisimisiizi amasu bweneene.

6 Yizo shumbi ziyajabusiri nge'biti bingi bye'bigazi.

Ziri nga ndalo íziri ku ngombe yo'lwiji.

Ziri nge'biti bye'myerezi byo Nahano akabyala.
Zinali nge'biti bye'myerezi, ímeziri hoofi
lyo'Iwiji.

⁷ Abahisiraheeri bagakizi ba na'miiji mingi.
Kiri na'baana baabo, bagakizi longa amiiji
nga ngiisi kwo basiimiri.

Mwami wabo, agaaba mukulu bweneene
ukuhima Hagagi.

Ubwami bwage, bugalumbuuka hooshi.

⁸ Rurema akabashaaza i Miisiri.
Na buno, balyagagi bikalage, nga mbogo.
Ngiisi milala íbashombiri, bali mu gimirangusa.
Amavuha ge'yo milala, banagavungule-vungule,
banakizi batumita ne'myambi.

⁹ Bali mu ba bayibishiri, mu kubunda haashi nga
ndare.
Aahago! Nyandi úwangagira mbu
abavyule?

Ngiisi ábagagashaanira Abahisiraheeri, nabo
bakizi gashaanirwa.

Si ngiisi ábagabadaaka boohe, bagakizi
daakwa.»

¹⁰ Ulya mwami Balaaki, mbu ayuvwagwe
kwokwo, anayami rakarira Balaamu bweneene.
Anayami yishumata ku buraakari, ti: «Si
n'gakutumira kwo uyiji daaka abagoma baani.
Haliko buno, keera wabagashaanira ubugira
kashatu. ¹¹ Aaho! Uyigenderage, ugalukire i
kaaya. N'gakulagaania kwo ngakuhemba bwija
ngana. Si Nahano ataloziizi mbu ubilonge.»

¹² Balaamu anamúshuvya: «E Balaaki, ka
utaki kengiiri ngiisi kwo n'gabwira indumwa za-
awe? ¹³ Si n'gababwira: “Kundu angambeereza

akajumiro kaage, kanabe kayijwiri mwe'harija, ne'nooro, haliko ndaalyo igambo lyo nangagira ha lwani nienyene, liba liija, kandi iri libi. Ngaadeta naaho ngiisi byo Nahano agambwira. Ee! Byebyo byo ngaadeta.”

¹⁴ «Kwokwo buno, namu galukira mu bandu baani. Haliko, ku kyanya ndazi galuka, ngatee gwanwa nakubwira ngiisi byo yaba bandu bagagirira abandu baawe, mu siku izigayija.»

¹⁵ Lyeryo, Balaamu anatanga yubu bundi buleevi kwokuno:

«Yubu, buliyagagi buleevi bwa Balaamu mugala Behoori.

Yubu buleevi, mbubwini ku bweranyange.

¹⁶ Nyuvwiti amagambo ga Rurema.

Keera anammenyeesa hi'gulu lyabo, anali Rurema úli Hi'gulu lya Byoshi.

Ngweti ngaabona amabone ukulyoka Rurema wo'bushobozi bwoshi.

Na ngweti ngayami fukama imbere lyage, buzira kuziba amasu.

¹⁷ Nimúbwini, haliko bitazi ba bwobuno.

Si nimúbwini ku siku izâye yije.

Mu beene Yakobo, mugahuluka indonde.

Mu beene Hisiraheeri, mugahuluka umwami.

Agakizi vungula-vungula abandu be'Mohabu, anakizi bera utuhanga twa beene Seeti.

¹⁸ Abahedoomu bagaahimwa, kuguma na'Baseyiri.

Na'bandi bandu banayiji tuula mu kihugo kyabo.

Haliko, beene Hisiraheeri boohe, bagakizi longa ubuhimi.

19 Mu yabo beene Yakobo, mugayima umutwali.
Kundu hali ábagafuuka mu twaya, haliko
uyo mutwali agabashereeza.»

20 Ha nyuma, Balaamu analangiiza Aba-
hamareki, anatanga ubuleevi hi'gulu lyabo, ti:
«Abahamareki bâli hiiti imisi ukuhima abandi
booshi.

Kundu kwokwo, ukuheza kwabo,
bagaminikwa ngana.»

21 Haaho, Balaamu analangiiza Abakeeni,
anatanga ubuleevi hi'gulu lyabo kwokuno:

«E Bakeeni, utwaya twinyu tusikamiragi.

Tuli nga ngisha ízibiisirwi hi'gulu ku nyaala.

22 Kundu kwokwo, Abashuuri bagayiji
mùgwata imbira,
halinde munashereezibwe.»

23 Ha nyuma, umunamaleere Balaamu
anashubi tanga ubuleevi kwokuno:

«Yibyo byoshi, ikyanya Rurema agabigira,
nyandagi úgaaba úkiri ho?

24 Amashuba gagalyoka i Kitimu,
ganayiji teera i Hashuuri ne'Hebeeri.

Kundu kwokwo, mu kugaluka, nabo bagash-
ereezibwa lwoshi.»

25 Uyo Balaamu, ikyanya akayusa ukutanga
amaleevi, anagalukira i kaaya. Mwami Balaaki,
naye anataaha.

25

Abahisiraheeri bayilala mu migisi

1 Abahisiraheeri, ikyanya bâli shumbisiri i
Shitimu, abashosi banatondeera ukukizi shuleha
abakazi be'Mohabu.

² Yabo bakazi banakizi laalika Abahisiraheeri kwo nabo bayiji bona ngiisi kwo bagweti bagatangira imigisi yabo amatuulo. Kyanatuma balya Bahisiraheeri bagakizi yiji yikumba irya migisi, iri banavwagarara kuguma ha byokulya.

³ Kwokwo, kwa'Bahisiraheeri bakatondeera ukuyikumba umuzimu Baali we'Pehoori, halinde Nahano anabarakarira.

⁴ Nahano anabwira Musa kwokuno: «Abimangizi booshi ba'Bahisiraheeri, uyerekane ku bweranyange ngiisi kwo bagweti bagaagira, unabayitire imbere lyani. Kwokwo, lyo'buraakari bwani buhooha.»

⁵ Musa anabwira abatwi be'maaja ba'Bahisiraheeri: «Mu kati kiinyu, mulolage keera úwayibiika ku muzimu Baali we'Pehoori, unayami múyitiisa.»

⁶ Ku kyekeyo kyanya, Umuhisiraheeri muguma, anafundaga Umumidyani-kazi mu shumbi lyage. Ikyanya akagira kwokwo, kwâli riiri ku bweranyange imbere lya Musa, na'bandi Bahisiraheeri booshi. Na yikyo kyanya, Abahisiraheeri bâli gweti bagaliruukira ha mulyango gwi'heema lye'mihumaanano.

⁷ Finehaasi mugala Heryazaari, mwijukulu wo'mugingiHarooni, mbu abonage kwokwo, anayami lyoka mu muhumaanano gwa'Bahisiraheeri afumbiiti itumu. ⁸ Anagenda akulikiiri ulya Muhisiraheeri, halinde mwi'heema. Ne'ri akababona, anayami batumitira bombi mu nda. Itumu lyanahulukaana mu Muhisiraheeri, halinde mu mukazi.

Lyeryo, kirya kiija íkyâli mali minika Abahisir-aheeri, kyanayimanga. ⁹ Haliko, ábakayitwa na yikyo kiija, bâli hisiri bandu bihumbi makumi gabiri na bina.

¹⁰ Nahano anabwira Musa kwokuno: ¹¹ «Kundu njubi rakariiri Abahisiraheeri, haliko keera nahooa, hi'gulu lya Finehaasi mugala Heryazaari, mwijukulu umugingi Harooni. Mu Bahisiraheeri booshi, ye fitiirwi, kwo ngizi ba nie gayikumbwa naaho. Kyanatuma ndaki bashereeza.»

¹² Ku yukwo, uyo Finehaasi, umúbwire kwo nganywana ikihango kyo'mutuula twe naye. ¹³ Yikyo kihango, kuli kudeta kwo yehe ne'bibusi byage, bagayama bali bagingi, halinde imyaka ne'myakuula. Mukuba, yehe, ye kalooza kwo Rurema wage alongage ulushaagwa, keera ananywaniisa Abahisiraheeri.

¹⁴ Uyo Muhisiraheeri úkayitwa kuguma no'lya Mumidyani-kazi, iziina lyage ye Zimuri mugala Saalu. Uyo Saalu, âli riiri mwimangizi wa mu mbaga nguma ya Simyoni. ¹⁵ No'yo Mumidyani-kazi, iziina lyage ye Kozibi, munyere Suuri. Uyo Suuri, âli riiri muguma wa mu batwali be'Midyani.

¹⁶ Nahano anashubi bwira Musa: ¹⁷ «Balya Bamidyani, ugendi bateera, unabaminike. ¹⁸ Mukuba, hi'gulu lyo'bulyalya bwabo, bakamûyihindulira, banaba bagoma biinyu. Yabo Bamidyani bakamûhenda, kwo mukizi yikumba umugisi gwabo Pehoori. Na kwakundi, bo bakatuma Abahisiraheeri bingi bagateerwa

ne'kiija i Pehoori, ku kyanya ulya munyere wabo Kozibi akayitwa.»

26

Abahisiraheeri bashubi haruurwa ubwa kabiri

¹ Ikyanya Nahano akamala kirya kiija mu Bahisiraheeri, anabwira Musa na Heryazaari mugala umugingiri Harooni: ² «Yaba Bahisiraheeri booshi, mubaharuurage, ukukulikirana ne'mbaga zaabo. Ha nyuma, utondobole abashosi booshi, kutondeerera ku myaka makumi gabiri ne'ngingwe. Mukuba, bo bangaba basirikaani.»

³ Ku yikyo kyanya, Abahisiraheeri booshi bâli shumbisiri mu ndekeera ze'Mohabu, ha butambi lyo'lwiji Yorodaani, i kajabo ke'Yeriko. Kwokwo, Musa bo no'mugingiri Heryazaari, banamenyeesa abakulu ba'Bahisiraheeri ngiisi kwo bagaharuura abandu, ti: ⁴ «Mukizi haruura abashosi, kutondeerera ku myaka makumi gabiri ne'ngingwe, nga kwo Nahano keera akabwira Musa.» Abahisiraheeri ábakashaaga i Miisiri, umuharuuro gwabo gwo gwogu:

⁵ Rubeni, ye fula ya Yakobo. Beene Rubeni, bo baaba: Hinoki, ye yishe wa'Bahinoki. Paalu naye, ye yishe wa'Bapaalu. ⁶ Hesirooni naye, ye yishe wa'Bahesirooni. Karimi naye, ye yishe wa'Bakarimi. ⁷ Yabo booshi, bo beene Rubeni. No'muharuuro gwabo gwâli riiri bandu bihumbi makumi gana na bishatu na magana galinda na makumi gashatu.

⁸ Uyo Paalu, mugala wage ye wâli Heryabu.

⁹ Heryabu naye, bagala baage bâli Nemweri, na

Datani, na Habiraamu. Datani na Habiraamu, bâli bo baabalya bimangizi ábahahuna imbere lya Musa na Harooni. Ikyanya bakayibiika ku Koora, lyo bahahuna imbere lya Nahano. ¹⁰ Ku yikyo kyanya, idaho likayiguka, lyanabamira, kuguma na Koora na'bakulikizi baage. Ku kyekyo kyanya, abandi bandu magana gabiri na makumi gataanu banajigimba no'muliro. Yukwo kujigimba kwabo, kanaba kalangikizo ko'kukizi kengula abandu. ¹¹ Si abaana ba Koora boohe, batakafwa.

¹² Beene Simyoni bo baaba: Nemweri, ye yishe wa'Banemweri. Yamini naye, ye yishe wa'Bayamini. Yakiini naye, ye yishe wa'Bayakiini. ¹³ Zeera naye, ye yishe wa'Bazeera. Sahuli naye, ye yishe wa'Basahuli. ¹⁴ Yabo booshi, bali beene Simyoni. Umuharuuro gwa'bashosi baabo, bâli riiri bihumbi makumi gabiri na bibiri na magana gabiri.

¹⁵ Beene Gaadi bo baaba: Sefooni, ye yishe wa'Basefooni. Haagi naye, ye yishe wa'Bahaagi. Shuuni naye, ye yishe wa'Bashuuni. ¹⁶ Hoziiini naye, ye yishe wa'Bahoziiini. Heeri naye, ye yishe wa'Baheeri. ¹⁷ Haroodi naye, ye yishe wa'Baharoodi. Hareeri naye, ye yishe wa'Bahareeri. ¹⁸ Yabo booshi, bali beene Gaadi. Umuharuuro gwa'bashosi baabo, bâli riiri bihumbi makumi gana na magana gataanu.

¹⁹ Mu beene Yuda, hâli riiri mugala wage wa Heeri, na Honani. Haliko, yabo bombi bakafwira i Kaanani. ²⁰ Kwokwo, beene Yuda bo baaba: Sheela, ye yishe wa'Basheela. Pereesi naye, ye yishe wa'Bapereesi. Zeera

naye, ye yishe wa'Bazeera. ²¹ Uyo Pereesi, aba mwi'kondo lyage, bâli: Hesirooni, ye yishe wa'Bahesirooni. Hamuli naye, ye yishe wa'Bahamuli. ²² Yabo booshi, bâli beene Yuda. Umuharuuro gwa'bashosi bâli riiri bihumbi makumi galinda na ndatu na magana gataanu.

²³ Beene Hisakaari, bo baaba: Toola, ye yishe wa'Batoola. Puuva naye, ye yishe wa'Bapuuva.

²⁴ Yashubu naye, ye yishe wa'Bayashubu. Shimurooni naye, ye yishe wa'Bashimurooni.

²⁵ Yabo booshi, bâli beene Hisakaari. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi galindatu na bina na magana gashatu.

²⁶ Beene Zabulooni, bo baaba: Sereedi, ye yishe wa'Basereedi. Helooni naye, ye yishe wa'Baheloni. Yahireeri naye, ye yishe wa'Bayahireeri. ²⁷ Yabo booshi, bâli beene Zabulooni. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi galindatu na magana gataanu.

²⁸ Imilala ikalyoka mu Yusefu, yo yeyi: Manaasi na Hifurahimu. ²⁹ Beene Manaasi bo baaba: Makiiri, ye yishe wa'Bamakiiri.

(Uyo Makiiri ye yishe wa Giryadi.) Uyo Giryadi, ye yishe wa'Bagiryadi. ³⁰ Hyezeeri naye, ye yishe wa'Bahyezeeri. Hereki naye, ye yishe wa'Bahereki. ³¹ Hasiryeri naye, ye yishe wa'Bahasiryeri. Shekemu naye, ye yishe wa'Bashekemu. ³² Shemida naye, ye yishe wa'Bashemida. Hefeeri naye, ye yishe wa'Bahefeeri. ³³ Selofehadi mugala Hefeeri, ndaaye mugala wage, bwo atakabuta abaana batabana. Si akabuta abaana banyere naaho. Na'maziina gaabo, hali Maala, na Nuhu, na

Hogula, na Mirika, na Tiriza. ³⁴ Yabo booshi, bâli beene Manaasi. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi gataanu na bibiri na magana galinda.

³⁵ Beene Hifurahimu, bo baaba: Shuteela, ye yishe wa'Bashuteela. Bekeeri naye, ye yishe wa'Babekeeri. Tahaani naye, ye yishe wa'Batahaani. ³⁶ Uyo Shuteela akabuta Herani. Herani naye ye yishe wa'Baherani. ³⁷ Yabo booshi, bâli beene Hifurahimu. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi gashatu na bibiri na magana gataanu. Iyo milala yoshi ikalyoka mu Yusefu.

³⁸ Beene Binyamiini, bo baaba: Beela, ye yishe wa'Babeela. Hashibeeri naye, ye yishe wa'Bahashibeeri. Ahiraamu naye, ye yishe wa'Bahiraamu. ³⁹ Shofamu naye, ye yishe wa'Bashofamu. Hufaamu naye, ye yishe wa'Bahufaamu. ⁴⁰ Uyo Beela, akabuta Haridi na Namaani. Haridi, ye yishe wa'Baharidi. Namaani naye, ye yishe wa'Banamaani. ⁴¹ Yabo booshi, bâli beene Binyamiini. Abashosi bâli riiri bihumbi makumi gana na bitaanu na magana galindatu.

⁴² Beene Daani, bo baaba: Shuhamu ye yishe wa'Bashuhamu. ⁴³ Yabo Badaani booshi, bâli Bashuhamu. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi galindatu na bina na magana gana.

⁴⁴ Beene Hasheeri, bo baaba: Himuna, ye yishe wa'Bahimuna. Hishivi naye, ye yishe wa'Bahishivi. Beriya naye, ye yishe wa'Baberiya.

⁴⁵ Uyo Beriya ye yishe wa Hebeeri na Malikyeri.

Hebeeri naye, ye yishe wa'Bahebeeri. Malikyeri naye, ye yishe wa'Bamalikyeri. ⁴⁶ Uyo Hasheeri, âli hiiti umunyere, ye Seera. ⁴⁷ Yabo booshi, bâli beene Hasheeri. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi gataanu na bishatu na magana gana.

⁴⁸ Beene Nafutaali, bo baaba: Yahizeeri ye yishe wa'Bayahizeeri. Guuni naye, ye yishe wa'Baguuni. ⁴⁹ Yezeeri naye, ye yishe wa'Bayezeeri. Shireemu naye, ye yishe wa'Bashireemu. ⁵⁰ Yabo booshi, bâli beene Nafutaali. Umuharuuro gwa'bashosi, bâli riiri bihumbi makumi gana na bitaanu na magana gana.

⁵¹ Yabo bashosi booshi ba'Bahisiraheeri, bâli hisiri bihumbi magana galindatu na kiguma na magana galinda na makumi gashatu.

⁵² Ikyanya bakayusa ukubaharuura, Nahano anabwira Musa kwokuno: ⁵³ «Kirya kihugo, ngabaheereza kyo, bube buhyane bwabo. Na mu kukigaba, ukizi kulikira umuharuuro gwa ngiisi mulala. ⁵⁴ Umulala úguhimbiri, gu-gahaabwa buhyane buhamu. No'mulala mu-niini, gunahaabwe ubuniini. Ngiisi mulala gugaaba no'bwagwo buhyane, ukukulikirana no'muharuuro gwa'bandu baabo. ⁵⁵ Kundu kwokwo, mu kugaba ikihugo, bagakoleesa ikibare. Ngiisi bandu bagakizi hyana, ukukulikirana na'maziina ga bashokuluza baabo. ⁵⁶ Ee! Bakizi koleesa ikibare, mu kugabira imilala mihamu, ne'miniini.»

⁵⁷ Beene Laawi, bo baaba: Girishooni, ye yishe wa'Bagirishooni. Kohaati naye, ye

yishe wa'Bakohaati. Meraari naye, ye yishe wa'Bameraari. ⁵⁸ Hâli riiri ne'gindi milala, nayo iri ya'Balaawi: Umulala gwa'Balibuuni. No'mulala gwa'Baheburooni. No'mulala gwa'Bamaali. No'mulala gwa'Bamuushi. No'mulala gwa'Bakoora. Uyo Kohaati, ye yishe wa Hamuramu. ⁵⁹ Uyo Hamuramu, mukaage ye wâli Yokebeedi. Uyo Yokebeedi, âli munyere Laawi, akanabutirwa i Miisiri. Uyo Yokebeedi, akabutira Hamuramu abaana babiri bo'butabana, no'muguma wo'bunyere. Yabo bagala, bâli Harooni na Musa. Na mwali wabo, ye wâli Miryamu. ⁶⁰ Harooni, akabuta abaana bana bo'butabana: Nadabu, na Habihi, na Heryazaari, na Hitamaari. ⁶¹ Si Nadabu na Habihi boohe, ikyanya bakatangaga ituulo lyo'kusiriiza ku njira itakwaniini imbere lya Nahano, banayami fwa. ⁶² Abaana bo'butabana ba'Balaawi, kutondeerera ku mwezi muguma, ne'ngingwe, bâli riiri bihumbi makumi gabiri na bishatu. Yabo beene Laawi, ikyanya abaabo Bahisiraheeri bakaharuurwa, boohe batakaharuurirwa kuguma na'baabo. Mukuba boohe, ndaabwo buhyane bakalonga.

⁶³ Yabo booshi, bo bashosi bo Musa no'mugingi Heryazaari bakaharuura, mu tubanda twe'Mohabu. (Yutwo tubanda, twâli riiri ku ngombe yo'lwiji Yorodaani, hoofi na'kaaya ke'Yeriko.) ⁶⁴ Mu yabo bandu ábakaharuurwa ubuzinda, ndaaye kiri no'muguma úkasigala ku balya ábakatee haruurwa na Musa no'mugingi Harooni mwi'shamba lye'Sinaayi. Ee! Balya ba mbere, ndaaye kiri no'muguma wabo úkasigala.

65 Si Nahano âli mali gwanwa ababwira kwo booshi bagaherera mwi'shamba. Kwokwo, ndaaye kiri no'muguma úkasigala, átali Kalebu mugala Yefune, na Yoshwa mugala Nuuni.

27

Banyere Selofehadi bahyana ibindu

¹ Hâli riiri mushosi muguma, iziina lyage ye Selofehadi. Uyo Selofehadi akabuta abanyere naaho-naaho: Maala, na Nuhu, na Hogula, na Mirika, na Tiriza. Selofehadi âli riiri mugala Hefeeri, mwijukulu Giryadi. Giryadi naye, âli riiri mugala Makiiri, mwijukulu Manaasi. Yabo booshi, bâli riiri beene Manaasi mugala Yusefu.

² Yabo banyere banagenda iwi'heema lye'mihumaanano, banayimanga imbere lya Musa, no'mugingi Heryazaari, na'bimangizi ba'Bahisiraheeri, banadeta: ³ «Daata akafwira mwi'shamba. Kundu kwokwo, atakayitwa kuguma na beene Koora, balya ábakahuna imbere lya Nahano. Si yehe akafwa hi'gulu lye'byaha byage, ndaanaye mwana mutabana ye akasiga. ⁴ Aaho! Ki'ziina lya daata ligateerekaga mu mbaga yage, mbu bwo atabuta umwana wo'butabana? Nanga, maashi! Nyiitu, tuhaabwe ubwitu buhyane, nga'bandi beene witu.»

⁵ Yago magambo gaabo, Musa anagatwala imunda Nahano. ⁶ Nahano anamúshuvya: ⁷ «Ngiisi byo banyere Selofehadi badeta, biri byo'kuli. Kwokwo, utasisiitwe. Si ubaheereze ubwabo buhyane, nga'bandi beene wabo yishe.

8 «Kwokwo, umenyeeze Abahisiraheeri: “Iri umundu angafwa, atanasige umwana wo'butabana, ibindu byage bikwaniini bihyanwe na banyere baage. 9 Ne'ri angaba atahiiti kiri no'mwana munyere, ubiheereze beene wabo, babe bo bagabihyana. 10 Ne'ri beene wabo abashosi bangaba ndaabo, bakulu ba yishe kandi iri balumuna ba yishe, babe bo bagabihyana. 11 Ne'ri yabo bayishe wage nabo bangaba ndaabo, ibindu byage bihaabwe mwene wabo wa hoofi-hoofi, abe ye gabihyana. Umenyage bwija kwo yulu lubaaja, Abahisiraheeri booshi bakwaniini bakizi lukulikira, nga kwo n'gabwira Musa.”»

Yoshwa ye garongoora Abahisiraheeri

12 Lusiku luguma, Nahano anabwira Musa kwokuno: «Uzamuukage ku guno mugazi gwe'Habariimu, gira ulangiize ikihugo kyo ngaheereza Abahisiraheeri. 13 Ikyanya ugaaba keera wakilangiiza, naawe lyo ugaafwa. Ee! Lyo ugagwana bashokuluza baawe, nga kwo mukulu wawe wa Harooni naye keera akabagwana. 14 Si mwembi mukahuna imbere lyani, yaho i Meriba-Kadeeshi, mwi'shamba ly'e'Siini. Mukuba, ikyanya Abahisiraheeri bakandongooza, mbwa'magoloovi ndaago, mwembi mwanalahira ukubayereka ubulangashane bwani.»

15 Uyo Musa, ti: 16 «E Nahano, Rurema, we yiji ibiri mu mitima ya'bandu. Ku yukwo, nakuyinginga utoolage umundu wo'kurongoora yaba bandu. 17 Uyo mundu, abe ye gakizi genda

imbere lyabo. Ye ganakizi barongoora mwi'zibo. We kongwa we! Batasigwe nga bibuzi bizira mungere.»

¹⁸ Nahano anamúshuvya: «E Musa, uyabiire Yoshwa mugala Nuuni, unamúgololere kwa'maboko. Mukuba, yehe, ye riiri mwo'Mutima gwani. ¹⁹ Umúyimangike imbere lyo'mugingi Heryazaari, ne'mbere lya'Bahisiraheeri booshi, unamúyimike imbere lyabo. ²⁰ Uyo Yoshwa, umúheereze na ku bushobozi bwawe, gira Abahisiraheeri booshi bakizi músimbaha.

²¹ «Uyo Yoshwa, ikyanya agalooza ukumenya ngiisi kwo Rurema aloziizi, agakizi yimanga imbere lyo'mugingi Heryazaari. Heryazaari agakizi koleesa ibuye liguma íriri mu buuz-ibwa Hurimu, gira lyo alonga ukumenya ngi-isi kwo Nahano aloziizi. Kwokwo, Yoshwa na'Bahisiraheeri booshi, багаamenya ikyanya kyo'kukuluka, ne'kyanya kyo'kuyingira.»

²² Ikyanya Nahano akabwira Musa kwokwo, Musa anabigira. Anayabiraga Yoshwa, anamúyimangika imbere lyo'mugingi Heryazaari, ne'mbere lyo'muhumaanano gwoshi gwa'Bahisiraheeri. ²³ Haaho, Musa anamúgololera kwa'maboko, mu kumúyimika. Bikaba nga kwo Nahano âli mali gwanwa abwira Musa.

28

Ulubaaja hi'gulu lya'matuulo go'kusiriiza ngi-isi lusiku

¹ Nahano anashubi menyeesa Musa, ² kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Mukizi ndangira amatuulo go'kusiriiza, gira umushiiriri gukizi nzimiisa. Yago matuulo, mukizi gatanga ku kyanya ikikwaniini.

³ «Ngiisi lusiku, mukizi ndangira yaga matuulo: ibyana-buzi bibiri byo'mwaka muguma, binabe bizira kashembo. ⁴ Ikipanga kiguma, kikizi tangwa shesheezi, ne'kyabo kabigingwe. ⁵ Ngiisi kyanabuzi, kigakizi tangwa kuguma ne'bilo bishatu byo'mushyano, gunabe mufushe mwe'litiri nguma ne'kitolo ya'mavuta mayungule bwija. ⁶ Yiryo ituulo lyo'kusiriiza lwoshi ngiisi lusiku, lyo lyerirya bakandangira ku mugazi Sinaayi. Umushiiriri gwalyo, gugakizi nzimiisa.

⁷ «Ku kyanabuzi ikiri mu tangwa shesheezi, mukizi tanga ne'litiri nguma ye'divaayi, munakizi ginyonera ku katanda, akali hi'heema lyani. ⁸ Ikyanabuzi kya kabiri, mukizi kitanga kabigingwe, kuguma na liryu ituulo lyo'mushyano na lye'kinywebwa. Yago matuulo ga'kabigingwe, nago gali go'kusiriiza. No'mushiiriri gwago, gugakizi nzimiisa.

Amatuulo go'kutangwa ku lusiku lwe'Sabaato

⁹ «Ulusiku lwe'Sabaato, mukizi tanga ibipanga bibiri byo'mwaka muguma, binabe bizira kashembo. Munatange ne'litiri zina zo'mushyano mulembu, gunabe mufushe mwa'mavuta go'muzehituuni. Munatange ne'binywebwa. ¹⁰ Byebyo, li'tuulo lyo'kusiriiza ku ngiisi Sabaato. Na kwakundi, munakizi tanga ni'tuulo lyo'kusiriiza ngiisi lusiku kuguma

ne'binywebwa byo bali mu kizi yonera ku katanda.

Amatuulo ga ngiisi mwezi

¹¹ «Mu lusiku lwa mbere lwa ngiisi mwezi, mukizi tangira Nahano agandi matuulo go'kusiriiza lwoshi. Kuli kudeta ishuuli zibiri, ne'kipanga kiguma, ne'byanabuzi birinda byo'mwaka muguma. Yibyo byoshi, bibaagage bizira kashembo. ¹² Ngiisi shuuli, mukizi gitanga, iri kwe'litiri ndatu-ndatu zo'mushyano mulembu, gunabe mufushe mwa'mavuta. Na ku ngiisi kipanga, zikizi ba litiri zina. ¹³ Na ku ngiisi kyanabuzi, zikizi ba litiri zibiri-zibiri. Galya matuulo go'kusiriiza lwoshi, umushiiriri gwago gugakizi nzimiisa.

¹⁴ «Na kwakundi, ku ngiisi ituulo, mukizi tanga ikinywebwa. Ku ngiisi shuuli, zibe litiri zibiri-zibiri ze'divaayi. Na ku kipanga, ibe litiri nguma ne'kitolo. Na ku ngiisi kyanabuzi, ibe litiri nguma. Yago matuulo, mukizi gatanga mu mwaka gwoshi, ku ngiisi lusiku lwa mbere lwo'mwezi. ¹⁵ Ku lwolwo lusiku, mutangage ne'kihebe, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha bi-inyu. (Yago matuulo, gagaaba kuguma na galya go'kusiriiza lwoshi, na ge'binywebwa.)

Amatuulo go'kutangwa ku lusiku lwe'Pasaka

¹⁶ «Ulusiku lukulu lwe'Pasaka ya Nahano, mukizi lushambaalira mu siku ikumi na zina zo'mwezi gwa mbere. ¹⁷ No'kutondeerera ku siku ikumi na zitaanu za gwogwo mwezi, muhis- agye isiku zirinda mugweti mugaalya imikate mizira saama. ¹⁸ Yulwo lusiku lwa mbere,

ube no'muhumaanano mutaluule. Hatagirage umukolwa gwo mugaagira.

¹⁹ «Nie Nahano! Kwokwo, mugandeetera amatuulo go'kusiriiza lwoshi, kuli kudeta ishuuli zibiri, ne'kipanga kiguma, ne'byanabuzi birinda byo'mwaka muguma. Yibyo byoshi, bibaagage bizira kashembo. ²⁰ Ku ngiisi shuuli, mutange ilitiri ndatu-ndatu zo'mushyano, mufushe mwa'mavuta go'muzehituuni. Na ku kipanga, mutange ilitiri zina. ²¹ Na ku ngiisi kyanabuzi, mutange ilitiri zibiri-zibiri. ²² Mutangage ne'kihebe kiguma, libe ituulo lyo'kuhyula, halinde munabe mukoli tungiini imbere lyani. ²³ Yaga matuulo, mugayushuule ku liryu ituulo lyo muli mu gatanga ngiisi shesheezi.

²⁴ «Mu ziryu siku ngulu zirinda, ngiisi lusiku, mugakizi ndangira ibyokulya. Umushiiriri gwabyo, gugakizi nzimiisa. Ku yibyo byokulya, mukizi tanga na liryu ituulo lyo'kusiriiza ngiisi lusiku, kuguma ne'kinywebwa. ²⁵ Nie Nahano! Kwokwo, ku lusiku ulugira izirinda, mugashubi kuumana hi'gulu lyo'kunyikumba. Hatagirage umukolwa gwo mugaagira.

Amatuulo go'kutangwa ku lusiku lukulu lwa'mayinga

²⁶ «Niehe, nie Nahano. Kwokwo, ulusiku lukulu lwa'mayinga, mugakizi ndeetera itomola lye'ngano mbyahya. Ku lwolwo lusiku, munakuumane hi'gulu lyo'kunyikumba. Hatagirage umukolwa gwo mugaagira.

²⁷ «Ku lwolwo lusiku, mundangire ituulo lyo'kusiriiza lwoshi, ishuuli zibiri, ne'kipanga

kiguma, ne'byanabuzi birinda byo'mwaka muguma. Yibyo byoshi, umushiiriri gwabyo guganzimiisa. ²⁸ Ku ngiisi shuuli, mugandangira ilitiri ndatu-ndatu zo'mushyano mufushe mwa'mavuta go'muzehituuni. Na ku kipanga, mugandangira ilitiri zina. ²⁹ Na ku ngiisi kyanabuzi, zibe litiri zibiri-zibiri.

³⁰ «Na kwakundi, mutangage ituulo lye'kihebe. Yikyo kihebe, mukisiriize hi'gulu lyo'kukogwa ibyaha biinyu, halinde munabe mukoli tungi-ini imbere lyani. ³¹ Yago matuulo gooshi, kuguma na'matuulo ge'divaayi, mukizi gatanga, kuguma na galya matuulo go'kusiriiza ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano. Biry a bitugwa byoshi byo mugatanga, bibaagage bizira kashembo.

29

Amatuulo go'kutangwa ku lusiku lukulu lwo'kukengeera umwaka muhyahya

¹ «Ngiisi mwaka, mu lusiku luguma lwo'mwezi gwa kalinda, mukizi kumana hi'gulu lyo'kunyakumba, nie Nahano. Ku yulwo lusiku, hatagire umukolwa gwo mugaagira. Si lwo lusiku lwo'kudihiriza ibibuga.

² «Yulwo lusiku, mundangire ituulo lye'shuuli nguma, ne'kipanga kiguma, ne'byanabuzi birinda byo'mwaka muguma. Byoshi bibaagage bizira kashembo. Ikyanya mugabisiriiza, umushiiriri gwabyo guganzimiisa. ³ Iyo shuuli, mukizi gitanga kuguma ne'litiri ndatu zo'mushyano mufushe mwa'mavuta

go'muzehituuni. Na ku kipanga, mutangage ilitiri zina. ⁴ Na ku ngiisi kyanabuzi, mukizi tanga ilitiri zibiri-zibiri.

⁵ «Na kwakundi, mutangage ikihebe, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu, halinde munabe mukoli tungiini imbere lyani. ⁶ Yago matuulo, ikyanya mugakizi gandangira, umushiiriri gwago guganzimiisa. Na kwakundi, mutangage ne'ngano ne'binywebwa. Yago matuulo, mukizi gatanga, kuguma na galya gandi ágali mu tangwa ngiisi lusiku, na ku ngiisi mwezi.

Amatuulo go'kutangwa ku lusiku lukulu lwo'kuyiyeruusa kwo

⁷ «Ngiisi mwaka, mukizi kuumana mu siku ikumi zo'mwezi gwa kalinda, hi'gulu lyo'kunyikumba. Ku yulwo lusiku, muyishalise, hatanagire umukolwa gwo mugaagira.

⁸ «Ku lwolwo lusiku, mundangire ituulo lye'shuuli zibiri, ne'kipanga kiguma, ne'byanabuzi birinda byo'mwaka muguma. Byoshi bibaagage bizira kashembo. Ikyanya mugabisiriiza, umushiiriri gwabyo guganzimiisa. ⁹ Iyo shuuli, mugitangage kuguma ne'litiri ndatu zo'mushyano mufushe mwa'mavuta go'muzehituuni. Na ku kipanga, mutange ilitiri zina. ¹⁰ Na ku ngiisi kyanabuzi, mutange ilitiri zibiri-zibiri.

¹¹ «Na kwakundi, mutange ikihebe, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, mukizi gandangira, kuguma na lirya ituulo lyo'kusiriiza ngiisi lusiku, na galya matuulo go'mushyano, na ge'kinywebwa.

Amatuulo go'kutangwa ku lusiku lukulu lwe'bitunda

¹² «Ha nyuma lye'siku zitaanu, mu gwogwo mwezi gwa kalinda, mu siku ikumi na zitaanu, mukizi kuumana hi'gulu lyo'kunyikumba nie Nahano. Ndaanagwo mukolwa gwo mugaagira. Munahisagye isiku zirinda mugweti muganjam-baalira. ¹³ Mu yizo siku, mu lusiku lwa mbere, mundangire ishuuli ikumi na zishatu ze'njuuke, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Yibyo byoshi, bibe bizira kashembo. Ikyanya mugabisiriiza, umushiiriri gwabyo guganzimiisa.

¹⁴ «Ngiisi shuuli, ikyanya mugakizi gitanga, muyushuule kwe'litiri ndatu-ndatu zo'mushyano mufushe mwa'mavuta go'muzehituuni. Na ku ngiisi kipanga, mutangage ilitiri zina-zina. ¹⁵ Na ku ngiisi kyanabuzi, mutange ilitiri zibiri-zibiri.

¹⁶ «Na kwakundi, mutangage ne'kihebe kiguma, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

¹⁷ «Mu zeezo siku ngulu zirinda, ku lusiku úlugira izibiri, mutangage ishuuli ikumi na zibiri, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo. ¹⁸ Ku ngiisi ituulo, iba shuuli, kandi iri kipanga, kandi iri kyanabuzi, mukizi yushu-ula kwi'tuulo lyo'mushyano, na lye'kinywebwa nga kwe'maaja zidesiri.

19 «Na kwakundi, mutangage ikihebe, libe ituulo lyo'kusiriiza, hi'gulu lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

20 «Ku lusiku úlugira izishatu, mutangage ishuuli ikumi na nguma, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo.

21 Ku ngiisi ituulo, iba shuuli kandi iri kipanga kandi iri kyanabuzi, mukizi liyushuula kwi'tuulo lyo'mushyano, na lye'binywebwa, nga kwe'maaja zidesiri.

22 «Na kwakundi, mutangage ikihebe kyo'kusiriiza, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na lye'ngano, na lye'binywebwa.

23 «Ku lusiku úlugira izina, mutangage ishuuli ikumi, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo. 24 Yago matuulo, gagatangwa kuguma ni'tuulo lyo'mushyano, na lye'kinywebwa, nga kwe'maaja zidesiri.

25 «Na kwakundi, mutangage ikihebe kyo'kusiriiza, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

26 «Ku lusiku úlugira izitaanu, mutangage ishuuli mwenda, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo.

27 Ku ngiisi ituulo, iba shuuli kandi iri kipanga, kandi iri kyanabuzi, muyushuule kwi'tuulo lyo'mushyano, na lye'binywebwa, nga kwe'maaja zidesiri.

28 «Na kwakundi, mutangage ikihebe, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

29 «Ku lusiku úlugira indatu, mutangage ishuuli munaana, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo. 30 Kwi'tuulo lya ngiisi shuuli, ne'rya ngiisi kipanga, ne'rya ngiisi kyanabuzi, muyushuule ituulo lyo'mushyano, na lye'binywebwa, nga kwe'maaja zidesiri.

31 «Na kwakundi, mutangage ikihebe, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

32 «Ku lusiku úlugira izirinda, mutangage ishuuli zirinda, ne'bipanga bibiri, ne'byanabuzi ikumi na bina byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo. 33 Kwi'tuulo lya ngiisi shuuli, ne'rya ngiisi kipanga, ne'rya ngiisi

kyanabuzi, muyushuule ituulo lyo'mushyano, na lye'binywebwa, nga kwe'maaja zidesiri.

³⁴ «Na kwakundi, mutangage ne'kihebe libe ituulo lyo'kusiriiza, hi'gulu lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

³⁵ «Ku lusiku úlugira umunaana, muyusagye umuhumaanano, mu kunyikumba, nie Nahano. Ku yulwo lusiku, hatagire umukolwa gwo mugaakola.

³⁶ Mutangage ibitugwa, libe ituulo. Kuli kudeta, ishuuli nguma, ne'kipanga kiguma, ne'byanabuzi birinda byo'mwaka muguma. Byoshi bibe bizira kashembo. Ikyanya mugabisiriiza, umushiiriri gwabyo guganzimiisa.

³⁷ «Ku yago matuulo ge'shuuli, na ge'kipanga, na ge'kyanabuzi, muyushuule kwi'tuulo lyo'mushyano, na lye'binywebwa, nga kwe'maaja zidesiri.

³⁸ «Na kwakundi, mutangage ne'kihebe, libe ituulo lyo'kukogwa ibyaha biinyu. Yago matuulo gooshi, ikyanya mugagandangira, muyushuule kwa'matuulo ágali mu tangwa ngiisi lusiku, kuguma na'matuulo go'mushyano, na ge'binywebwa.

³⁹ «Nie Nahano! Ku siku ziinyu ngulu zo'mwaka, mukizi ndangira amatuulo go'kusiriiza, na ge'mimbu, na ge'binywebwa, na go'kuyerekana ingoome. Mugakizi tanga na'gandi matuulo nga kwo umundu aloziizi, kuguma na'matuulo go'kukwiza indagaano.»

30

¹ Galya magambo gooshi go Nahano aka-menyeesa Musa, Musa naye anagendi gabwira Abahisiraheeri.

Imaaja ku biloziri amatuulo go'kukwiza indagaano

² Ha nyuma, Musa anashubi kuumania abimangizi be'milala ya'Bahisiraheeri, anababwira kwo Nahano akyula kwokuno:

³ «Tudetage ngo'mushosi angabiika indahiro imwa Nahano, kandi iri amúbwira kwo agaagira igambo lirebe. Irya ndahiro, atakwiriiri kwo agihongole. Si akwiriiri agirage nga ngiisi kwo akalagaania.

⁴ «Tudetage ngo'munyere angaba aki tuuziri ha mwabo, anabiike indahiro imwa Nahano, kandi iri alagaania kwo agaagira igambo lirebe.

⁵ Yishe anabe ayuvwiti kwokwo, si anayihulikire buzira kumúbuza. Kwokwo, uyo munyere, ngiisi byo akalagaania mu kubiika indahiro, akwiriiri abikolage. Akwiriiri ukukwiza indagaano yage.

⁶ «Halikago iyo ndagaano, iri yishe angagiyuvwa, anamúbuze, ehee! Iyo ndagaano itaki gwasiri, bwo yishe atakagiyemeera. Kwokwo, Nahano agamúkoga ngana.

⁷ «Tudetage ngo'munyere angakengeera abika indahiro mulindi-mulindi, kandi iri alagaania ukugira igambo lirebe, mu kutagalwa. Ha nyuma, anayiji yangwa. ⁸ Iyo ndahiro, yiba, iri angayiji yuvwa hi'gulu lyayo, anayihulikire buzira kumúbuza, iri igaaba iriiri-riiri kwo.

⁹ Halikago yiba, iri angagiyuvwa, anamúbuze,

ehee! Iyo ndagaano íyagirwa mulindi-mulindi, iri itaki gwasiri. Nahano agamúkoga ngana.

¹⁰ «Iyo ndahiro, tudetage nga namufwiri, kandi iri umukazi úwahuluka imwa yiba, ye wagibiika, kwoki akwiriiri akwize ngiisi byo akalagaania.

¹¹ «Tudetage ngo'mukazi muyange ye wabiika indahiro, kandi iri alagaania ukugira igambo lirebe. ¹² Kwokwo, yiba, iri angayuvwa, anayihulikire buzira kumúbuza, ngiisi byo akalagaania mu kubiika indahiro, bigaaba biki riiri-riiri kwo.

¹³ «Halikago, ngiisi byo akalagaania mu kubiika indahiro, ulusiku yabiikwa, yiba anamúbuze, kwokwo igaaba itaki gwasiri. Nahano agamúkoga ngana, bwo yiba agihongola.

¹⁴ «Ku yukwo, ku biloziri umukazi muyange, iri angalagaania igambo mu kubiika indahiro, yiba ahangwirwi ukugiyemeera kandi iri kugilahira. ¹⁵ Haliko, ulusiku agibiika, na yiba atanayami gilahira, kwokwo agaaba naye agiyemeera. ¹⁶ Uyo yiba, iri angayiji gilahira ha nyuma lyo'lusiku luguma, agaaba ndaabyo agira. Akwiriiri ahanirizibwe ngana.»

¹⁷ Yago go mahano go Nahano akabwira Musa, ku biloziri umushosi úyaziri bo na mukaage, kandi iri íbiloziri yishe wo'mwana wo'bunyere úkiri mu nyumba.

31

Abahisiraheeri bateera Abamidyani

¹ Nahano anabwira Musa kwokuno: ² «Genda, uminikage Abamidyani, gira uyihoolere

Abahisiraheeri. Mukuba, bakahubiisa Abahisiraheeri, halinde nabo banakizi yikumba imigisi. Ikyanya ugaaba keera wabaminika, lyo ugaafwa, unagwane bashokuluza baawe.»

³ Kyanatuma Musa agabwira abandu: «Mutoolage abashosi baguma, munabaheereze isiribo, gira bagendi lwisa Abamidyani. Kwokwo Nahano, mumúyihoolere bo. ⁴ Ku yukwo, ngiisi mulala gutume abandu kihumbi-kihumbi bagendi kunguza izibo.»

⁵ Kwokwo, ngiisi mulala gwanatoola abandu kihumbi. Booshi haguma, banaba basirikaani bihumbi ikumi na bibiri. ⁶ Ikyanya Musa akabalungika mwi'zibo, Finehaasi mugala umugingi Heryazaari, anaba ye gabarongoora. Anatwala ibikolanwa bitaluule, kuguma ne'bibuga byo'kumenyeesania kwi'zibo lyatondeera. ⁷ Kwokwo, banateera Abamidyani, nga kwo Nahano akagwanwa abwira Musa, banaminika abashosi baabo booshi-booshi. ⁸ Na mu bakafwa, mwâli riiri abaami bataanu: Hevi, na Rekemu, na Suuri, na Huuri, na Reba. Na kwakundi, bakayita Balaamu mugala Behoori ku ngooti.

⁹ Yabo basirikaani ba'Bahisiraheeri, banatwala Abamidyani-kazi imbohe, kuguma na'baana. Banashahula ibitugwa byabo byoshi, ne'bindi bindu. ¹⁰ Utwaya twabo twoshi, banatuduulika kwo'muliro, kiri na ngiisi ho bâli kizi shumbika. ¹¹ Banatwala abandu, kuguma ne'bitugwa byabo, ne'bindi bindu byabo.

¹² Yizo mbohe, banayiji zisikiiriza Musa, bo no'mugingi Heryazaari, kiri na'Bahisiraheeri

booshi. Bakabaleetera na birya bitugwa byoshi, kuguma ne'bindi bindu. Yikyo kyanya, Abahisiraheeri bâli koli shumbisiri mu ndekeera ye'Mohabu, ku ngombe yo'lwiji Yorodaani, ha kajabo ke'Yeriko.

¹³ Musa, no'mugingi Heryazaari, na'bimangizi ba'bandu, banahuluka mu shumbi, gira bagendi basanganira. ¹⁴ Haliko, ikyanya bakalyoka mwi'zibo, Musa yehe, anarakarira abakulu âbâli yimangiiri ikiso kya'basirikaani kihumbi na ki'gana.

¹⁵ Anababuuza: «Kituma kikagi abakazi booshi, mwabasiga kitwe-kibona? ¹⁶ Si bali baabalya âbâli kizi hanuulwa na Balaamu ku mugazi Pehoori, banahubiisa Abahisiraheeri, halinde banayihindulira Nahano. Bo na baabalya âbakatuma yabo bandu ba Nahano bagaminikwa ku kiija.

¹⁷ «Aahago! Yaba batabana booshi, mubayitage. Muyite na ngiisi mukazi keera ukamenyana no'mushosi. ¹⁸ Si abanyere âbatazindi menyana no'mushosi, booki mubaleke balame. Yabo, muhangwirwi ukubayanga.

¹⁹ «Mu kati kiinyu, ngiisi âbakayitana, kandi iri bakahuma ku kirunda, bakwaniini bahisagye isiku zirinda bali inyuma lye'shumbi. Ku lusiku ulugira izishatu no'lugira izirinda, muyiyeruuse, mwe na ngiisi bakazi bo mwaleeta imbohe. ²⁰ Na kwakundi, mukwaniini muyeruuse ibyambalwa biinyu, na ngiisi ibikagirwa mu mbu, kandi iri mu bwoya bwe'mbene, kandi iri ibikabaajwa mu biti.»

²¹ Ha nyuma, umugingi Heryazaari anabwira abasirikaani ábâli geeziri mwi'zibo: «Nahano akabwira Musa kwokuno: ²² “Ngiisi íbikatulwa mu nooro, kandi iri mu harija, kandi iri mu miringa, kandi iri mu byuma, kandi iri mu manzanza, kandi iri mu masasi, ²³ kuli kudeta byoshi íbitali mu singoolwa, bikwiriiri biyeruusibwe mu kuleezibwa kwo'muliro. Na kwakundi, bikwiriiri bishubi shukwa na'miiji go'kuyeruusa. Haliko, ngiisi íbyangasingoolwa mu muliro, byohe bishukwe naaho na'miiji. ²⁴ Ku lusiku úlugira izirinda, mukwiriiri mufulage ibyambalwa biinyu, halinde munabe mukoli yeruusiri. Ha nyuma, munabe mukoli hangwirwi ukushubi yingira mu shumbi.”»

Iminyago yagabwa

²⁵ Nahano anabwira Musa kwokuno: ²⁶ «Mwe no'mugingi Heryazaari, kuguma na'bimangizi ba'bandu, muharuurage abandu ábakagwatwa imbohe, ne'gindi minyago yoshi, kiri ne'bitugwa. ²⁷ Iyo minyago, ugigabe mwe'mituli ibiri. Mutuli muguma, ugugabire abasirikaani ábashuba mwi'zibo. No'gundi, ugugabire abandu.

²⁸ «Ku mutuli gwa'basirikaani, mutee shaaza ugwa Nahano. Kuli kudeta, ku ngiisi bandu magana gataanu, mugahandula umundu muguma. Kugaaba kwokwo, na mu ngaavu, na mu bapunda, na mu bibuzi, kiri na mu mbene. ²⁹ Yugwo mutuli gwe'mwani úgushaaziri ku basirikaani, uguheereze umugingi Heryazaari.

³⁰ «Na ku mutuli úguhaabirwi abandu, ku ngiisi makumi gataanu, ushaazagye kiguma-kiguma, mu bandu, na mu ngaavu, na mu bapunda, na mu bibuzi, kiri na mu mbene. Yibyo, unabiheereze Abalaawi, kwo bagweti bagaakola mwi'heema lya Nahano.» ³¹ Kwokwo, Musa no'mugingi Heryazaari banagira ngiisi kwo Nahano akabwira Musa.

³² Ku minyago ya'basirikaani bakayabiira, hâli sigiiri ibibuzi ne'mbene bihumbi magana galindatu na makumi galinda na bitaanu, ³³ ne'ngaavu bihumbi makumi galinda na bibiri, ³⁴ na bapunda bihumbi makumi galindatu na kiguma, ³⁵ na'banyere ábatakamenyana no'mushosi, bihumbi makumi gashatu na bibiri. ³⁶ Balya basirikaani ábali kizi lwa mwi'zibo, banahaabwa ikitoolo. Kuli kudeta kwo bâli haabirwi ibibuzi bihumbi magana gashatu na makumi gashatu na birinda, ³⁷ banatangira Nahano ibibuzi magana galindatu na makumi galinda na bitaanu. ³⁸ Na mu ngaavu bâli haabirwi ibihumbi makumi gashatu na ndatu, banatangira Nahano ingaavu makumi galinda na zibiri. ³⁹ Na mu bapunda bâli haabirwi ibihumbi makumi gashatu na magana gataanu, banatangira Nahano bapunda makumi galindatu na muguma. ⁴⁰ Na mu bandu bâli haabirwi ibihumbi ikumi na ndatu, banatangira Nahano abandu makumi gashatu na babiri. ⁴¹ Gulya mutuli gwe'mwa Nahano, Musa anaguheereza umugingi Heryazaari, nga kwo Nahano akamúbwira.

⁴² Kwokwo, Musa anahandula ikihande

kya'bandu na kirya kihande kya'basirikaani.
⁴³ Abandu banalanga ibibuzi kuguma ne'mbene bihumbi magana gashatu na makumi gashatu na birinda, ⁴⁴ ne'ngaavu bihumbi makumi gashatu na ndatu, ⁴⁵ na bapunda bihumbi makumi gashatu na magana gataanu, ⁴⁶ na'banyere abatazindi menyana na'bashosi, bihumbi ikumi na ndatu. ⁴⁷ Ku mutuli gwa'bandu bakalonga, Musa anakizi shaaza kiguma-kiguma ku makumi gataanu, mu bandu, na mu bitugwa, anabiheereza Abalaawi, kwo bâli kizi kola mu nyumba ya Nahano. Yago magambo gooshi, Musa âli kizi gakola nga kwo Nahano akamúbwira.

⁴⁸ Abakulu ba'basirikaani, kuguma ne'birongoozi bya'basirikaani kihumbi, na bi'gana, banagendi bona Musa, ⁴⁹ banamúbwira: «Twe bakozi baawe, keera twaharuura abasirikaani bo tuli mu rongoora. Emwe! Ndaaye úwahala, kiri no'muguma. ⁵⁰ Kwokwo, ngiisi muguma witu, mu minyago yo akalonga, aleeteraga Nahano ituulo lye'bindu íbikatulwa mu nooro, nge'migufu, ne'bikomo, ne'mbete, na'mahereeni, ne'ngolo. Na íbitumiri twagira kwokwo, gira lyo tulonge ukuyerusibwa, tunanywaniisibwe na Nahano.»

⁵¹ Kwokwo, birya bindu byoshi íbikatulwa mu nooro, Musa no'mugingi Heryazaari, banabiyakiira. ⁵² Yabo bakulu ábâli yimangi-iri abasirikaani kihumbi, na ábâli yimangi-iri igana, yibyo byo bindu bakatengula Nahano. Byâli no'buzito bwe'bilo igana na makumi galinda. ⁵³ Igindi minyago, yabo basirikaani ba-

magendi gisingula imwabo. ⁵⁴ Kwokwo, ikyanya yabo bakulu bakaheereza Musa no'mugingi Heryazaari yizo ndengu zooshi ze'nooro, banabisingula mwi'heema lye'mihumaanano, gira bikengeeze Nahano kwa'Bahisiraheeri balyagagi bandu baage.

32

Imilala miguma yatuula isheere ye'Yorodaani

¹ Beene Rubeni na beene Gaadi, bâli gwati ibitugwa bingi ngana-ngana. Iri bakabona kwe'kihugo kye'Yazeeri na kye'Giryadi bikwaniini ku bitugwa byabo, ² banagendi bona Musa, no'mugingi Heryazaari, na'bandi bimangizi, banababwira kwokuno: ³⁻⁴ «Twe bakozi baawe, tuli batuuzi. Na Nahano keera akaheereza Abahisiraheeri ikihugo kiija ku ndagiriro. Yikyo kihugo kizungulusirwi na'kaaya ke'Hatarooti, na'ke'Dibooni, na'ke'Yazeeri, na'ke'Nimura, na'ke'Heshibooni, na'ke'Heryale, na'ke'Sebamu, na'ke'Nebo, na'ke'Behoni. ⁵ Ku yukwo, yikyo kihugo, utuheereze kyo, kube kyo tugahyana. Twehe, uleke tutatami jabuka ulwiji Yorodaani.»

⁶ Musa anabashuvya: «Kutagi kwo beene winyu bagagenda mwi'zibo, na mwehe munabe musigiiri hano? ⁷ Si mugabavuna indege, batanaki jabukire mu kihugo kyo Nahano akabaheereza? ⁸ Kiri na bashokuluza biinyu, kwokwo kwo bakagira, ikyanya n'gabatuma ukulyoka i Kadeeshi-Barineya, kwo bagendi gahiriza ikihugo. ⁹ Ikyanya bakahikaga mu ndekeera

ye'Heshikooli, banabona ikihugo. Haliko, iri bakagaluka banavuna beene wabo imitima, halinde batanaki yingira mu kihugo kyo Nahano âli mali gwanwa abaheereza.

¹⁰ «Lwolwo lusiku, Nahano anabarakarira, anakyula kwokuno: ¹¹ “Ku kasiisa, kirya kihugo kyo n'galagaanania Hiburahimu, na Hisake, na Yakobo, mu bandu booshi bo n'gakiza ukulyoka i Miisiri, ndaaye kiri no'muguma we'myaka makumi gabiri ne'ngingwe, úgakibona. Mukuba, bakahuna ngana imbere lyani. ¹² Si Kalebu mugala Yefune wo'mulala gwa'Bakenezi, bo na Yoshwa mugala Nuuni, boohe bo bakanzimbaha, buzira kusisiitwa.”

¹³ «Yabo Bahisiraheeri, kwokwo kwo Nahano akabarakarira, anabaleka bakizi genda bagayan-gaara mwi'shamba halinde ukuhisa imyaka makumi gana. Yikyo kibusi kyoshi íkikahubira Nahano, kyanahera. ¹⁴ Na buno, niinyu mukolaga mu yingira mu gaago mahube ga bashokuluza biinyu. E banakuhambwa, si muloziizi kwo Nahano ashubi rakarira Abahisiraheeri! ¹⁵ Muno mwi'shamba, iri mwangamúyihindulira, naye agashubi mùyihindulira. Kwokwo, ukushereera kwa yaba bandu kugaaba kwi'twe liinyu.»

¹⁶ Balya beene Rubeni, na beene Gaadi, banyegeera Musa, banamúbwira: «Leka tutee yubakira bakiitu na'baana biitu utwaya tukomu. Ne'bitugwa biitu, tubiyubakire ibiraaro. ¹⁷ Yabo baana, bagabeera mwomwo mu twaya tuzitire, gira balongage ukukizi yisiikira na'bandu ábatuuziri mu kino kihugo. Ha nyuma, nyiitu tugagwata isiribo, tunashokolage injira kuguma

na'biitu Bahisiraheeri, gira tubatabaale ukugwata ikyabo kihugo.

¹⁸ «Tutagataaha, tútazi bona kwa'Bahisiraheeri booshi balonga agaabo matongo. ¹⁹ Yaho i kajabo, imuga yo'lwiji Yorodaani, ndaalyo itongo lyo tugahyana yo. Twehe, ubwitu buhyane bugaaba kaakano kajabo ke'sheere yo'lwiji Yorodaani.»

²⁰ Uyo Musa, ti: «Yago mwadeta, mugagira. Mukwiriiri musimbahe byo Nahano adeta, munahagate isiribo ziinyu. ²¹ Munajabuke ulwiji Yorodaani, iri munalwisa abagoma, halinde ikyanya Nahano agaaba keera amuyimulira bo. ²² Kirya kihugo, ikyanya Nahano agaaba keera amutabaala ukukigwata, lyoki mwangagaluka. Mukuba, mugaaba keera mwayusa umukolwa gwinyu imbere lya Nahano, ne'mbere lya beene winyu Abahisiraheeri. Haaho, lyo mwanagahyana kino kihugo, kibe kye'mwinyu.

²³ «E balya, yaga magambo giinyu, iri mwan-galeka ukugakoleesa, mugaaba mwagira ikyaha imbere lya Nahano. Munamenye ku kasiisa kwo yikyo kyaha, mugahanirizibwa hi'gulu lyakyo. ²⁴ Aaho! Buno, mugendi yubakira imbaga ziinyu utwaya, munagirire ibitugwa biinyu ingo. Halikago, ngiisi byo mugweti mugalagaania, mutayibagire ukubikwiza.»

²⁵ Yabo beene Gaadi na beene Rubeni, banashuvya Musa kwokuno: «E nahamwitu, twe bakozi baawe. Ngiisi byo watubwira, tugabigira. ²⁶ Bakiitu, na'baana biitu boohe, bagasigala mu tuno twaya twe'Giryadi, kuguma ne'bitugwa biitu. ²⁷ E Nahamwitu, twehe tulyagagi bakozi

baawe. Kwokwo, nga ngiisi kwo wadeta, twe beeshu tweshi, tugahagata isiribo, tunagendi lwa hi'gulu lya Nahano.»

²⁸ Kwokwo, uyo musingi Heryazaari, bo na Yoshwa mugala Nuuni, kiri na'bandi bimangizi ba'Bahisiraheeri, ²⁹ Musa anababwira: «Balya beene Gaadi na beene Rubeni, bakola ibiringiini kwi'zibo. Aaho! Iri bangajabuka ulwiji Yorodaani, bagweti bagamutabaala ukugendi gwata ikihugo imbere lya Nahano, mango mwayusa, mubaheereze nabo kye'Giryadi bubaagage bwo buhyane bwabo. ³⁰ Halikago, iri batangahagata ibilwaniiso mbu bajabuke ukumugwasa, lyoki nabo bagalonga ubwabo buhyane kuguma na niinyu mu kihugo kye'Kaanani mwonyene.»

³¹ Beene Gaadi na beene Rubeni, ti: «E nhamwitu, tulyagagi bakozi baawe. Ngiisi kwo Nahano atubwira, tugakugira. ³² Tugajabuka ulwiji Yorodaani, tuhagasiri ibilwaniiso biitu, tunagendi lwa hi'gulu lya Nahano. Si twehe, amatongo giitu, gagaaba lwoluno luhande lwe'sheere yo'lwiji Yorodaani.»

³³ Kwokwo, yabo beene Gaadi, na beene Rubeni, ne'kimaanye kya beene Manaasi mugala Yusefu, Musa anabaheereza yiby bihugo bye'sheere. Kuli kudeta ikihugo kya mwami Sihooni we'Hamoori, ne'kya mwami Hoogi we'Bashaani, no'twaya twamwo tuhamu, kuguma na'matongo agâli tuzungulusiri.

³⁴ Yabo beene Gaadi, banayubakulula akaaya ke'Dibooni na'ke'Hatarooti, na'ke'Haroweri, ³⁵ na'ke'Hatarooti-Shofani, na'ke'Yazeeri, na'ke'Yogibeha, ³⁶ na'ke'Beeti-Nimura,

na'ke'Beeti-Harani. Yutwo twaya twoshi twâli tuzitire. Kiri ne'biraaro byabo, byâli yubakiirwi ingo.

³⁷ Beene Rubeni, nabo banayubakulula akaaya ke'Heshibooni, na'ke'Heryale, na'ke'Kiryatayimu, ³⁸ na'ke'Nebo, na'ke'Baali-Mehoni, na'ke'Shibima. Twaya tuguma-tuguma, banakizi tuhindula amaziina gaatwo.

³⁹ Ikihugo kye'Giryadi, beene Makiiri mugala Manaasi, bo bakakiteera, banakigwata mbira, banayimula Abahamoori ábâli kituuziri mwo.

⁴⁰ Yikyo kihugo, Musa anabaheereza kyo, banakituula mwo. ⁴¹ Utundi twaya twe'Giryadi, Yahiri ugundi mugala Manaasi, anatugwata, anatuyinika iziina lyage. ⁴² Ku yikyo kyanya, mundu muguma iziina lyage Noba, anagendi gwata akaaya ke'Kenati, kuguma no'twaya tuniini útwâli kazungulusiri. Naye anakayinika iziina lyage, Noba.

33

Ngiisi kwa'Bahisiraheeri bakagenda mu kulyoka i Miisiri

¹ Ku kyanya Abahisiraheeri bakalyoka i Miisiri, bakarongoorwa na Musa bo na Harooni. Indambo zo bâli kizi kulikira, ziri nyandike hano hi'fwo. ² Nahano anabwira Musa kwo ayandikage ngiisi ho bâli kizi shumbika, na ngiisi ho bâli kizi lenga.

³ Mu siku ikumi na zitaanu zo'mwezi gwa mbere, ulusiku úlukakulikira Ipasaka ya mbere, Abahisiraheeri banayimuka mu kaaya

ke'Rameseesi, mu masu ga'Bamiisiri booshi.
⁴ Balya Bamiisiri, bâli ki gwetî bagaziika ifula
zaabo zo Nahano akayita mu bushigi. Kwokwo,
kwo Nahano akayerekana ku bushobozi,
kwe'migisi ye'Miisiri iryagagi ya bibeessa.

⁵ Yabo Bahisiraheeri, iri bakayimuka i Rame-
seesi, banagendi shumbika i Sukooti.

⁶ Ne'ri bakayimuka i Sukooti, banagendi
shumbika i Hetamu, ha butambi li'shamba.

⁷ Ne'ri bakayimuka yaho i Hetamu, ba-
nagalukira i Pi-Hahirooti, áhali mu langiiza
i Baali-Sefooni, banagendi shumbika hoofi
lye'Migidoli.

⁸ Ne'ri bakayimuka i Pi-Hahirooti,
banajabuka Inyaaja Ndukula, banayingira
mwi'shamba. Ne'ri hakalenga isiku zishatu
bagwetî bagagenda mwi'shamba lye'Hetamu,
banagendi shumbika i Mara.

⁹ Ne'ri bakayimuka yaho i Mara, banagendi
shumbika i Herimu. Yaho, banahagwana
ishyoko ikumi na zibiri, ne'biti bye'bigazi
makumi galinda.

¹⁰ Ne'ri bakayimuka i Herimu, banagendi
shumbika hoofi ne'Nyaaja Ndukula.

¹¹ Ne'ri bakayimuka ha Nyaaja Ndukula,
banagendi shumbika mwi'shamba lye'Siini.

¹² Ne'ri bakayimuka mwi'shamba lye'Siini,
banagendi shumbika i Dofeka.

¹³ Ne'ri bakayimuka i Dofeka, banagendi
shumbika i Halushi.

¹⁴ Ne'ri bakayimuka i Halushi, banagendi
shumbika i Refidimu.

¹⁵ Ne'ri bakayimuka i Refidimu, banagendi

shumbika mwi'shamba lye'Sinaayi.

¹⁶ Ne'ri bakayimuka mwi'shamba lye'Sinaayi, banagendi shumbika i Kiburooti-Hatava.

¹⁷ Ne'ri bakayimuka i Kiburooti-Hatava, banagendi shumbika i Haserooti.

¹⁸ Ne'ri bakayimuka i Haserooti, banagendi shumbika i Ritema.

¹⁹ Ne'ri bakayimuka i Ritema, banagendi shumbika i Rimooni-Pereesi.

²⁰ Ne'ri bakayimuka i Rimooni-Pereesi, banagendi shumbika i Ribuna.

²¹ Ne'ri bakayimuka i Ribuna, banagendi shumbika i Risa.

²² Ne'ri bakayimuka i Risa, banagendi shumbika i Kehelata.

²³ Ne'ri bakayimuka i Kehelata, banagendi shumbika i Sheferi.

²⁴ Ne'ri bakayimuka i Sheferi, banagendi shumbika i Harada.

²⁵ Ne'ri bakayimuka i Harada, banagendi shumbika i Makeheloti.

²⁶ Ne'ri bakayimuka i Makeheloti, banagendi shumbika i Tahati.

²⁷ Ne'ri bakayimuka i Tahati, banagendi shumbika i Terashi.

²⁸ Ne'ri bakayimuka i Terashi, banagendi shumbika i Mitika.

²⁹ Ne'ri bakayimuka i Mitika, banagendi shumbika i Hashemona.

³⁰ Ne'ri bakayimuka i Hashemona, banagendi shumbika i Mosheroti.

³¹ Ne'ri bakayimuka i Mosheroti, banagendi shumbika i Bene-Yakani.

³² Ne'ri bakayimuka i Bene-Yakani, banagendi shumbika i Hoori-Hagidigadi.

³³ Ne'ri bakayimuka i Hoori-Hagidigadi, banagendi shumbika i Yotibata.

³⁴ Ne'ri bakayimuka i Yotibata, banagendi shumbika i Haburona.

³⁵ Ne'ri bakayimuka i Haburona, banagendi shumbika i Hezyoni-Gebeeri.

³⁶ Ne'ri bakayimuka i Hezyoni-Gebeeri, banagendi shumbika i Kadeeshi, mwi'shamba lye'Siini.

³⁷ Ne'ri bakayimuka i Kadeeshi, banagendi shumbika ku mugazi Hoori, ku lubibi lwe'kihugo kye'Hedoomu.

³⁸ Ikyanya bakaba bakoli shumbisiri yaho mwi'dako lyo'mugazi Hoori, Nahano anabwira umugingi Harooni kwo azamuukirage mwi'rango. Harooni anasimbaha, anagendi fwira haaho. Lwâli lusiku lwa mbere lwo'mwezi gwa kataanu, ukukwiza imyaka makumi gana Abahisiraheeri bashaaziri i Miisiri. ³⁹ Ku yikyo kyanya, Harooni akafwa, âli kola ne'myaka igana na makumi gabiri ni'shatu.

⁴⁰ Mwami we'Haraadi, Umukaanani, âli tuuziri mu kaaya ke'Negebu, anabwirwa kwa'Bahisiraheeri bayija.

⁴¹ Abahisiraheeri banayimuka yaho i Hoori, banagendi shumbika i Salimona.

⁴² Ne'ri bakayimuka i Salimona, banagendi shumbika i Punoni.

⁴³ Ne'ri bakayimuka i Punoni, banagendi shumbika i Hobooti.

⁴⁴ Ne'ri bakayimuka i Hobooti, banagendi shumbika i Hiye-Habariimu, ku lubibi ne'Mohabu.

⁴⁵ Ne'ri bakayimuka i Hiye-Habariimu, banagendi shumbika i Dibooni-Gaadi.

⁴⁶ Ne'ri bakayimuka i Dibooni-Gaadi, banagendi shumbika i Halimooni-Dibilatahimu.

⁴⁷ Ne'ri bakayimuka i Halimooni-Dibilatahimu, banagendi shumbika isheere ye'migazi Habariimu, íri mu lolana no'mugazi Nebo.

⁴⁸ Ne'ri bakayimuka mu migazi ye'Habariimu, banagendi shumbika mu ndekeera ye'Mohabu, ku ngombe yo'lwiji Yorodaani, áhali mu langiiza i Yeriko. ⁴⁹ Yaho mwi'yo ndekeera ye'Mohabu, banashumbika ku ngombe yo'lwiji Yorodaani, ha kati ke'Beeti-Yeshimooti ne'Habeeri-Shitimu.

Nahano akyula kwe'kihugo kigaburwe

⁵⁰ Yabo Bahisiraheeri bâli shumbisiri ku ngombe yo'lwiji Yorodaani, mu ndekeera ye'Mohabu áhali mu lola i Yeriko. Haaho, Nahano anamenyeesa Musa, ⁵¹ kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Ikyanya mugajabuka ulwiji Yorodaani mu kuyingira i Kaanani, ⁵² ngiisi bandu bo mugagwana mwo, mukwiriiri mubayimule. Imigisi yabo yo bakabaaja mu mabuye, kuguma ne'migisi yo bakajongolola mu byuma, mukizi bihongola, kuguma ne'mbeero zo'kuyikumbira imizimu yabo.

⁵³ «Yikyo kihugo, mukigwatage, munakituule mwo. Mukuba, keera n'gamùheereza kyo, kinakola kye'mwinyu.

54 «Yikyo kihugo, ikyanya imilala ya'Bahisiraheeri igakigabaana, igataara ikibare ukukulikirana na'makondo giinyu. Umulala gwa'bandu bingi, gwo gugahaabwa ubuhyane buhamu. No'mulala gwa'bandu bagerwa, nabo bagahaabwa ubuhyane buniini. Kwokwo, ngiisi mulala gukwiriiri guyemeere ubuhyane úbugaguyegukira.

55 «Halikago, abatuulaga ba mu yikyo kihugo, iri mwangaleka ukubayimula, bagamùgoora ngana-ngana. Ngiisi bandu bo mugaaba mwasiga, bagamùlibuza nga migenge igweti igamùshita mu masu, na mu mbavu. Bagakizi yiji mùsokanana, banamùteere mu twaya two mutuuziri mwo. 56 Haaho, ngiisi kwo nâli ngabahana, mwe ngola ngaahana kwo.»

34

Imbibi ze'kihugo kyo'muhango

1 Nahano anamenyeesa Musa, 2 kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Mukolaga mugayingira mu kihugo kye'Kaanani. Yikyo kihugo, ngamùheereza kyo, kibe kye'mwinyu. Imbibi zaakyo zo zeezino: 3 Uluhande lwe'kisaka, lugatondeerera kwi'shamba lye'Siini, hoofi no'lubibi lwe'kihugo kye'Hedoomu. No'luhande lwe'sheere, lugatondeerera ikisaka kye'Nyaaja yo'Muunyu. 4 Lunanyooke, lunazamuuke i Hakarabiimu, lunalenge mwi'shamba lye'Siini, lunagenderere ikisaka, halinde i Kadeeshi-Barineya. Ukulyokera yaho, lunanyookere i Hazaari-Hadaari halinde i

Hazimooni. ⁵ Ukulyoka yaho i Hazimooni, lunashubi hinduuka, halinde ku lwiji lwe'Miisiri, lunahekere ku Nyaaaja Mediterane.

⁶ «Iyo Nyaaaja Mediterane, yo igaaba lubibi lwinyu lwe'muga.

⁷ «Uluhande lwe'mbembe, lugatondeerera ku Nyaaaja Mediterane, halinde ku mugazi Hoori.

⁸ Ukushaagira yaho, lunagenderere i Lebo-Hamaati, halinde i Zedadi. ⁹ Lunagenderere kandi i Zifurooni, halinde i Hazaari-Henani. Lwolfo, lwo lugaaba lubibi lwinyu lwe'mbembe.

¹⁰ «Ulubibi lwinyu lwe'sheere, lugatondeerera i Hazaari-Henani, halinde i Shefamu.

¹¹ Ukulyokera yaho, lunayikire i Ribila, isheere ye'Hayini. Ha nyuma, lunanyookere ku mudulumuko uguli isheere ye'nyaaaja ye'Galilaaya.

¹² Lunamanuke, mu kukulikira ulwiji Yorodaani, halinde ku Nyaaaja yo'Muunyu. Zeezo, zo mbibi ze'kihugo kiinyu.»

¹³ Musa anabwira Abahisiraheeri na kwokuno: «Kyekino, kyo kihugo Nahano akadeta kwo mukigabaane ku milala mwenda ne'kitolo, mu kutaara ikibare. ¹⁴ Si beene Rubeni, na beene Gaadi, ne'kimaanye kya beene Manaasi boohe, keera bakalonga ubwabo buhyane. ¹⁵ Kwo iri milala ibiri ne'kitolo, ikalanga agaabo matongo uluhande lwe'sheere yo'lwiji Yorodaani, ha kajabo ke'Yeriko.»

Heryazaari bo na Yoshwa, bayimangira ukugaba ikihugo

¹⁶ Nahano anashubi bwira Musa kwokuno:
¹⁷ «Umugingi Heryazaari, na Yoshwa mugala

Nuuni, bo bagagabulira abandu amatongo.
¹⁸ Mu ngiisi mulala, uyabiirage umwimangizi muguma-muguma, gira abatabaale. ¹⁹ Amaziina gaabo, go gaaga:

Wo'mulala gwa Yuda, hali Kalebu mugala Yefune,

²⁰ Na wo'mulala gwa Simyoni, hali Semweri mugala Hamihudi.

²¹ Na wo'mulala gwa Binyamiini, hali Heridaadi mugala Kisiloni.

²² Na wo'mulala gwa Daani, hali Buuki mugala Yogiri.

²³ Na wo'mulala gwa Manaasi mugala Yusefu, hali Hanyeri mugala Hefodi.

²⁴ Na wo'mulala gwa Hifurahimu mugala Yusefu, hali Kemweri mugala Shifutani.

²⁵ Na wo'mulala gwa Zabulooni, hali Herizafaani mugala Parinaki.

²⁶ Na wo'mulala gwa Hisakaari, hali Perityeri mugala Hazaani.

²⁷ Na wo'mulala gwa Hasheeri, hali Ahihudi mugala Shelomi.

²⁸ Na wo'mulala gwa Nafutaali, hali Pedaheri mugala Hamihudi.»

²⁹ Baabo, bo bashosi Nahano akatoola, gira bagaburire Abahisiraheeri ikihugo kye'Kaanani.

35

Utwaya twa'Balaawi twataluulwa

¹ Halya mu ndekeera ye'Mohabu, hoofi no'Iwiji Yorodaani, ha kajabo ke'Yeriko, Nahano anabwira Musa kwokuno: ² «Ubwire Abahisiraheeri

kwo mu matongo go bahaabirwi, batoolage mwo'twaya, banatuheereze beene wabo Abalaawi, mube mwo nabo bagatuula. ³ Yutwo twaya, Abalaawi bagatutuula mwo, banalongage ne'ndagiro ze'ngaavu zaabo, ne'bindi bitugwa byabo.

⁴ «Yizo ndagiro zo mugaheereza Abalaawi, ku ngiisi luhande mugabaharuurira imeetere magana gatanu ukulyokera ku nzitiro za'kaaya. ⁵ Ubuyajabuke bwoshi bwa yizo ndagiro, zigaaba meetere kihumbi ngiisi luhande lwa'kaaya: Isheere, ne'kisaka, ne'muga, ne'mbembe. Akaaya koonyene, kagasigala ha kati-kati.

⁶ «Yabo Balaawi bagahaabwa utwaya tulin-datu, two bagakizi tibitira mwo. Ngiisi úwakengeera ayita umundu mu kutagalwa, akwaniini akizi tibitira mu kaguma kaatwo. Na kwakundi, bagashubi baheereza utundi twaya makumi gana na tubiri. ⁷ Yutwo twaya twoshi kuguma, tugaaba makumi gana na munaana. Ngiisi kaaya, kagaaba kazungulusirwi ne'ndagiro. ⁸ Ngiisi mulala gugakizi tanga utwaya ukukulikirana no'buhamu bwagwo. Umulala úguhimbiri, gwo gugatanga utwaya twingi. No'mulala úgukeehiri, gugatanga utwaya tugerwa naaho.»

Utwaya two kutibitira mwo

(Bukengeeze 19.1-13; Yoshwa 20.1-9)

⁹ Nahano anashubi menyeesa Musa, ¹⁰ kwo abwire Abahisiraheeri kwokuno: «Ikyanya mugajabuka ulwiji Yorodaani, mu kuyingira

mu kihugo kye'Kaanani, ¹¹ mutoolage utwaya two'kukizi tibitira mwo. Kwokwo, ngiisi úgaaba úwayita umundu mu kutagalwa, alonge ukutibitira mwo. ¹² Yutwo twaya, tugaaba handu ho'kutibitira, gira ulya nakuyitana alonge ukuyiyeka úgaagira mbu ayihoole nakufwa. Nakuyitana atagayitwa átazi twirwa ulubaaja ne'naama ya'Bahisiraheeri.

¹³ «Mwehe mwenyene, muyitaluulire utwaya tulindatu two'kukizi tibitira mwo. ¹⁴ Twaya tushatu, tugaaba uluhande lwe'sheere lwo'lwiji Yorodaani. No'tundi tushatu, tugaaba imuga mu kihugo kye'Kaanani. ¹⁵ Yutwo twaya, tugaaba twa kusiikira Abahisiraheeri, kiri ne'binyamahanga íbimùtuuziri mwo, na'bandi bandu, baba beene kihugo, kandi iri ibinyamahanga naaho. Ngiisi úgaaba úyitana mu kutagalwa, akwiriiri atibitire mu kaaya kaguma kaatwo.

¹⁶ «Halikago, ngiisi úgayita uwabo mu kumútimba ikyuma, agaaba akola mwitani. Uyo yehe, akwiriiri ayitwe nyene. ¹⁷ Ne'ri umundu angayita uwabo mu kumúlasha amabuye, naye agaaba akola mwitani. Akwiriiri ayitwe. ¹⁸ Ne'ri umundu angayita uwabo mu kumúlasha ik-iti, naye agaaba akolaga mwitani. Naye, akwiriiri ayitwe. ¹⁹ Ulya nakuyitwa, mwene wabo wa hoofi-hoofi, ye kwiriiri ukumúyihoola. Ikyanya agahumaanana no'lya nakuyitana, akwiriiri naye amúyite.

²⁰ «Tudetage ngo'mundu mulebe angaba ashombiri uwabo, anakengeere amúsindikira,

kandi iri amúlasha ikindu, anayami fwa. Ulya nakusindikirana, naye agaaba akola mwitani.

²¹ Kandi iri uyo mundu anabe ashombiri uwabo, anamúshulike ikifune, halinde anayami fwa. Uyo nakushulikana naye, agaaba akola mwitani. Ulya nakuyihoola, iri angahumaanana no'lya nakuyitana, akwiriiri ayami múyita nyene.

²² «Halikago, tushubi deta kwo'mundu mulebe anakengeere asindikira uwabo, kútali ku njira yo'bushombani. Kandi iri akengeera amúlasha ikindu, buzira kugiriirira. ²³ Kandi iri mundu mulebe angaba atashubi shombiri uwabo, anakengeere amútibulira kwi'buye mu kutagalwa, anayami fwa.

²⁴ «Uyo nakuyitana, inaama ya mu kaaya, igaatwa ulubaaja ha kati kaage na'bandu be'mbaga ya nakuyitwa. Bagakizi kulikira imaaja. ²⁵ Iyo naama, igakingira nakuyitana mu maboko ga ábalozizi ukuyihoola nakuyitwa. Ha nyuma, inamúgalulire mu kalya kaaya ko akatibitira mwo. Agatuula mwomwo, halinde ukuhisa ku lusiku umugingi mukulu agaafwa.

²⁶ «Halikago, uyo nakuyitana, hali ikyanya agahuluka mu yako kaaya, ²⁷ nakuyihoola anamúgwanane. Haaho, iri angamúyita, atagaki haruurirwa kwo ali mwitani. ²⁸ Kyo kitumiri nakuyitana akwiriiri atuule mwomwo mu kaaya, halinde ulya mugingi mukulu afwagage. Ne'kyanya agaaba keera afwa, lyoki, nakuyitana angakoli taaha.

²⁹ «Yizi maaja, mugakizi zikulikiriza hooshi ho mugatuula, halinde ku bibusi biinyu byoshi.

³⁰ «Ngiisi yeshi úgayita uwabo, iri hangaboneka utumasi, emwe! Naye agayitwa. Haliko, mutakolwe kwo mwayita umundu ku bumasi bwo'mundu muguma naaho.

³¹ «Ku luhande lwa nakuyitana, mutakizi lya ikitulire mbu lyo mumúlikuula. Ngiisi úwayitana, akwiriiri naye ayitwe.

³² «No'mundu úwatibitira mu kaaya ko'butibitiro, mutakolwe mbu muyemeere ukubulikwa mbu lyo mumúlikuula. Si mulindirire umugingi mukulu atee fwa.

³³ «Mutaleke kwo muyulubaze ikihugo kiinyu, mu kuleka abandu bakizi yitana. Ne'kyanya umundu ayitwa, injira yo'kukiyeruusa naaho, idaho liyakiire umuko gwo'lya nakuyitana.

³⁴ Ikihugo kyo mutuuziri mwo, mutakizi kiyulubaza mu kuyitana. Si naani nduuziri mu kati kiinyu. Ee! Nie Nahano, nduuziri mu Bahisiraheeri.»

36

Abaana bo'bunyere bahaabwa ubwabo buhyane

¹ Abimangizi bi'kondo lya Giryadi, banayiji ganuuzza Musa na'bandi bimangizi ba'Bahisiraheeri. (Uyo Giryadi, âli riiri mugala Makiiri, mwijukulu Manaasi. Manaasi naye, âli riiri mugala Yusefu).

² Yabo bakulu ba'Bagiryadi banayiji bwira Musa kwokuno: «E nahamwitu, Nahano akakubwira kwo ugabulire imilala ya'Bahisiraheeri ikihugo, mu kutaara ikibare. Anakubwira

kwi'tongo lya mwene witu wa Selofehadi, uli-heereze banyere baage.

³ «Aahago! Yabo banyere, hali ikyanya bangakengeera bayangwa na'Bahisiraheeri be'gindi milala. Kwokwo, ikimaanye ki'tongo lye'mwabo, kigayegukira mu milala yo bagagendi yangwa mwo. Kwi'yo njira, iriitu itongo lyo tukahaabwa mu kutaara ikibare, ligakeeha. ⁴ Na kwakundi, umwaka gwo'bukengeeze mu Bahisiraheeri, mango guhika, itongo lyabo ligagendi harurirwa iyo munda mu milala yo bakagendi yangwa mwo. Yubwo buhyane bwa bashokuluza biitu, tunabuteere.»

⁵ Yabo Bagiryadi, Musa anababwira ku burongoozi bwa Nahano kwokuno: «Yaba bandu bo'mulala gwa Yusefu, badesiragi ukuli. ⁶ Ku biloziri banyere Selofehadi, Nahano adetaga kwokuno: “Yabo banyere bahangwirwi ukuyangwa na ngiisi ye basiima. Haliko, balya bayiba babe balyosiri mu gwogwo mulala gwabo. ⁷ Kwokwo, mu Bahisiraheeri, ndaalyo itongo lyo'mulala mulebe írigagendi yegukira ugundi mulala. Ngiisi Muhisiraheeri agayama ali kwi'tongo lyo'mulala gwage. ⁸ Ngiisi munyere úwahyana itongo mu mulala gwa'Bahisiraheeri, akwiriiri ayangwe no'mushosi wa mu gwogwo mulala gwabo. Kwokwo, ngiisi mulala gwa'Bahisiraheeri, gugayama guli kwi'tongo lyo bakasigirwa na bashokuluza baabo. ⁹ Ku kasiisa, ndaalyo itongo lyo'mulala mulebe írikwaniini ukuyegukira ugundi mulala. Ngiisi mulala, gugayamana amatongo go bakasigirwa na bashokuluza baabo.”»

¹⁰ Ngiisi kwo Nahano akabwira Musa, kwo na kwokwo balya banyere Selofehadi bakagira.

¹¹ Yabo banyere kwo bali bataanu: Maala, na Tiriza, na Hogula, na Mirika, na Nuhu, banayangwa na bashija baabo ba mu mbaga ya yishe. ¹² Yabo bayiba, bâli riiri ba mu lyeryo ikondo lya Manaasi mugala Yusefu. Kwokwo, ubuhyane bwabo bwanayama buli mu mulala gwa yishe.

¹³ Zeezo zo maaja, na gaago go mategeko, byo Nahano akaheereza Abahisiraheeri ku njira ya Musa. Musa anabamenyeesa byo, ho bâli shumbisiri mu ndekeera ye'Mohabu, i kajabo ko'Iwiji Yorodaani, áhali mu langiiza i Yeriko.

**Ibibiriya: Igambo lya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo lya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b